

GLAS

Glavni urednik: Igor Slavec

Odgovorni urednik: v. d. Jože Košnjek

Leto XXXV
35 letGLASILO
SOCIALISTIČNE
ZVEZE
DELOVNEGA
LJUDSTVA
ZA GORENJSKO

Izobraževanje približati potrebam

Ljubljana – V torek je slovenska skupščina skupaj s skupščino izobraževalne skupnosti obravnavala poročilo o uresničevanju zakona o usmerjenem izobraževanju s poučkom na pripravah programov visokošolskega izobraževanja.

Delegati so zlasti kritično ocenili dosedanje delo posebnih izobraževalnih skupnosti in njihovo nepovezanost. Opozorili so tudi na preveč razdrobljeno šolsko mrežo in programe. V zvezi s tem je Nada Mihajlovič iz Kranja predlagala, da bi morali preveriti številne ozke in razdrobljene programe ter usposobljati učence za širše delovne naloge. Slovenija je po številu študentov pod jugoslovanskim povprečjem, zato je vprašala, ali je to naključje s kadrovskimi potrebami.

Organizirali smo drag in nesmoten sistem odločanja v okviru osemnajstih posebnih izobraževalnih skupnosti, pa še naprej razmišljamo o temeljnih enotah in skupnostih. S takim delom povečujemo družbeno režijo in stroške, je dejala Nada Mihajlovič. Tudi Marjan Gantar iz Kranja je menil, da se je močno uveljavila težnja po številnih in razdrobljenih ter hkrati vsebinsko ozkih programih. Zato bi bilo umestno ponovno preverjanje vseh programov in pri določanju števila programov izhajati iz potreb združenega dela.

Delegati so kritično spregovorili tudi o upadanju izobraževanja ob delu in o izobraževanju iz dela, ki se še ni uveljavilo, o pomenu kadrovskih služb, predvsem pa so menili, da se je treba tudi ob pripravi pro-

gramov za visokošolsko izobraževanje trdno opreti na dolgoročne potrebe združenega dela. Manjkalo ni niti kritičnih razmišljanj o tem, da se družbenoekonomski odnosi v usmerjenem izobraževanju še niso uveljavili in da bi ob tem kazalo opredeliti odgovornost.

Zaradi nekaterih ne povsem razrešenih vprašanj delegati slovenske skupščine in skupščine izobraževalne skupnosti niso sprejeli predloga zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o usmerjenem izobraževanju. Odložili so se le za osnutek, ki omogoča nadaljnjo razpravo.

V kratkem začetek gradnje avtoceste

Kranj – V kratkem naj bi se delovna organizacija Slovenija ceste lotila zemeljskih del na trasi avtoceste Naklo–Ljubljana. Ta delovna organizacija je bila namreč na mednarodni licitaciji, na katero pa se ni prijavil noben tuj izvajalec, izbrana za gradnjo prve faze bodoče štiriposovnice v dolžini 29,1 kilometra. Pričetek del je predviden najprej na drugem in petem odseku ceste, to sta odseka pri zahodnem priključku Kranja do vzhodnega priključka Kranj–Brnik ter odseka od priključka Brdo pri Ljubljani do Celovške ceste.

Delegati kranjske občinske skupščine so na zadnji seji obvestili o pripravah na skorajšnji začetek gradnje, ki jo za sedaj kakšni večji problemi zaenkrat še ne ovirajo. Zlasti zemljišč, preko katerih bo speljana avtocesta, je sklenjenih 373 pogodb in 10 pogodb z organizacijami združenega dela, sporazum pa še ni dosežen s šestimi lastniki zemljišč, vendar pa gre le za 420 kvadratnih metrov.

Na območju kranjske občine se predvidevajo na avtocesto, ki bo v prvi fazi imela le dva pasova, sicer širša kot je bilo prvotno predvideno, tri priključke, vseh skupaj pa naj bi bilo sedem. Prvi nadvoz od predvidenih je opuščen nadvoz pri Polici, zato pa bo zgrajen priključek v Naklem, sicer pa bodo nadvozi tudi v Bistrici, na Zlatem polju, v Gorenjah in pri Senčurju.

Predvideno je, da bi bila cestninska postaja ob priključku avtoceste na sedanjo dvopasovnico na Črnicu in pa pri Brodeh pri Ljubljani, notranji promet pa bi tako potekal brez plačevanja cestnine. L. M.

Ponovno izlet za naročnike in bralce

Po izrednem uspelem izletu v Kumrovec smo se odločili, da vam letos pripravimo še en izlet. Pri izbiri cilja in prevoznega sredstva smo upoštevali rezultate ankete, ki smo jo izvedli med udeleženci prejšnjega izleta. Skupaj s Turistično delovno organizacijo KOMPAS JUGOSLAVIJA vas vabimo na MARTINOVA-NJE V »DOLENSKE BENETKE«. Izlet z avtobusom bo v soboto, 13. novembra, vse podrobnosti o njem preberite na 12. strani.

Ukinili vlak za Trst

Ljubljana – Zaradi občutnega zmanjšanja števila potnikov za Trst je Železniško gospodarstvo Ljubljana v soglasju z italijanskimi železnicami s 26. oktobrom ukinilo direktni vlak, ki je vozil na progi Ljubljana–Trst in nazaj. Odhajal je zjutraj ob 5.20 in se vrnil v Ljubljano ob 18. uri. Uvedli so ga julija letos, da je razbremenil druge vlake na tej progi. Novi ukrepi so torej vendarle prispevali k zmanjšanju naše nakupovalne ihte v Trstu.

Veliko zanimanja za blok tarifo

Veliko bralcev nas je zadnje dni klicalo in spraševalo o podrobnostih novega načina plačevanja porabljene električne energije, o takoimenovanem blok tarifnem sistemu. Tudi pri Elektru Kranj je telefon nenehno brnel.

Nov način plačevanja porabljene električne energije ni uveden, kakor so nekateri narobe razumeli. Takšen je le predlog, ena od možnih oblik varčevanja z električno energijo. Zvezni izvršni svet je med ukrepi varčevanja z energijo sprejel tudi uvedbo druge stopnje redukcije električne energije, kar pomeni, da bo morala široka potrošnja za 10 odstotkov zmanjšati porabo. Ob tem velja povedati, da v Sloveniji že nekaj let velja prva stopnja redukcije električne energije, ki je javno razsvetljavo omejila za polovico, prepovedala prižiganje svetlobnih reklam in prepovedala uporabo električnih peči za dodatno ogrevanje prostorov.

Nov način plačevanja električne energije ni moč uvesti čez noč. Posebej v Sloveniji ne, kjer imamo zdaj letni obračun porabljene električne energije. Pri letnem obračunu varčevalni učinek blok tarifnega sistema zbledi, saj je moč večjo zimsko porabo izravnati z manjšo poletno. Blok tarifni sistem namreč pomeni, da bi do določene količine plačevali porabljeno električno energijo po prvi ceni, od tu naprej pa bi se cena stopnjevala. Kdor bi porabil več, bi tudi plačal več.

Uvedba novega načina plačevanja porabljene električne energije seveda zahteva temeljit premislek, o njem se morajo izreči tudi v elektrogospodarstvu.

Blok tarifni sistem bi torej najbolj prizadel tiste, ki porabijo veliko električne energije, ki jim je na primer električna energija edini vir ogrevanja. Oglašali pa so se nam predvsem bralci, ki imajo na en električni števec priključenih več gospodinjstev. Sami zase v hiši porabo merijo s takoimenovanimi odštevalnimi števci, ki jih ob doslednem spoštovanju predpisov ne bi smeli imeti. Elektro ima seveda popisana le odjemna mesta; glavne števce, če bi dejali upoštevajoč odštevalne. Blok tarifni sistem bi seveda takšna, v pogledu porabe električne energije, skupna gospodinjstva krepko prizadel, saj bi določeno količino kaj hitro presegle. Če bi se hoteli izogniti tem posledicam, bi morali namestiti nove števce, odjemna mesta, kakor jih imenujejo pri Elektru.

Veliko zanimanje za nov način plačevanja električne energije je po eni strani brez dvoma odsev zavesti o nujnosti varčevanja z energijo, po drugi strani pa dejstva, da bi prav omejevanje porabe električne energije široke množice najbolj prizadelo. Mnogi upoko-jenci in ljudje z nizkimi dohodki nimajo avtomobilov in si ne belijo las z bencinskimi boni. Znatno dražja elektrika pa bi bil zanje hud udarec.

Omejena poraba bencina nas je prestavila pet, deset let nazaj. Malo več bomo hodili peš, morda bomo zavoljo tega postali spet malo bolj družabni. Omejena poraba električne energije pa bi nas prestavila sto let nazaj, saj bi ugasnila luč in ustavili bi se vsi električni gospodinjstvi stroji. Zavoljo tega bi kazalo malce bolj ceniti tudi sedanje napore elektrogospodarstva, da nas nemoteno oskrbuje z električno energijo.

M. Volčjak

V domače šole

Vse več učencev se odloča za šolanje v domači občini – Prisluh-niti potrebam združenega dela

Jesenice – Lani je v jeseniški občini začela s srednjim usmerjenim izobraževanjem prva generacija. Na Jesenicah imajo štiri programe v matičnih šolah: družboslovni jezikovni, zdravstveni, kovinskopredelovalni in metalurški. Razen teh je še elektroenergetski in naravoslovno-matematični program v dislociranih enotah Železarsko izobraževalnega centra.

Lani je prišlo do velikega neskladja med potrebami združenega dela in interesi in odločitvami učencev. Bilo je občutno predvsem pri vpisu v kovinsko-predelovalno in metalurško usmeritvijo, saj je bilo za to premalo zanimanja. Zato so odpri dva oddelka manj kot so načrtovali. Uspeh letnikov usmerjenega izobraževanja je bil zadovoljiv, tudi zato, ker so med letom precej učencev preusmerili. V Železarsko izobraževalni center so preusmerili kar 24 učencev, v center srednjih šol 13 učencev, v zdravstveni šoli pa 14

učencev. Precej je bilo odvisno tudi od dopolnilnega pouka.

Glede na dejanske potrebe združenega dela so pri zdravstveni šoli za letošnje leto zmanjšali en odderek, vendar je pazno, da vse več učencev ostaja v domačih šolah. Potrebno pa bo še veliko truda, da se bodo preusmerili v deficitarne poklice.

V šole izven matične občine se je vpisalo 173 učencev, kar predstavlja 48 odstotkov šolske populacije. 70 odstotkov se šola v proizvodnih dejavnostih, če upoštevajo tudi trgovsko usmeritev.

Jeseniške srednje šole so pristopile k vsebinskim in organizacijskim spremembam v izobraževalnem sistemu. Uvedli so proizvodno delo kot obvezno sestavino vzgojnoizobraževalnega dela. Delne težave so se pojavile le pri organizaciji proizvodnega dela za učence drugega letnika družboslovno-jezikovne usmeritve, ker je v jeseniški in v radovljiski občini le malo takšnih organizacij, ki bi ustrezale dejanskemu programu.

V občini potekajo tudi priprave za ustanovitev enotnega centra, priprave, ki temeljijo na sklepu komiteja občinske konference ZKS Jesenice. V okviru enotnega centra bi lahko opuščali stare programe, lažje pre-razporedili predavatelje, radi pa bi med drugim tudi večjo skrb posvetili organizacijskim in nasploh vsebinskim spremembam v srednjem usmerjenem izobraževanju in zasledovali potrebe in razvoj združenega dela v občini in na Gorenjskem.

D. Sedej

Naslednja številka Glasa bo izšla v petek, 5. novembra

Obisk iz Stuttgarta — V ponedeljek so v Ljubljanski banki, Temeljini banki Gorenjske v Kranju, sprejeli otroke slovenskih zdomcev iz Stuttgarta. V imenu kolektiva banke je otroke zdomcev pozdravil član poslovnega odbora Franc Cuznar, nato pa so jim razkazali banko. — Foto: F. Perdan

Sindikat o varčevanju

Kranj — V dneh, ko se skušamo prilagoditi novim varčevalnim ukrepom, se je tudi sindikat znašel pred odgovorno nalogo. Čeprav delavec terja zaščito svojega današnjega standarda, bo treba misliti tudi na njegov jutri. Ukrepi so po mnenju sindikata očitno neobhodni za gospodarsko ustalitev, za delo in dohodek, da delavec kreh. To je tudi razlog, da je sindikat ukrepe sprejel z več upanja kot kritičnosti.

Priprave na praznovanja

Podnart — 21. oktobra je bila v domu AMD v Podnartu seja predsedstva in koordinacijsko-kadrovskega odbora pri KK SZDL Podnart. Na seji so dokončno potrdili načrt za zaključno vajo NNP 82 in ugotovili, da so nanjo dobro pripravljene. Dogovorili so se tudi za programsko konferenco KK SZDL.

Največ pa so na seji govorili o pripravi na praznovanje krajevnega praznika in 29. novembra. V Podnartu namreč vsako leto praznujejo krajevni praznik v spomin na prve volitve v krajevne vaške odbore, ki so jih na območju Podnarta izvolili novembra 1944. Tudi letos bodo praznovanje krajevnega praznika in 29. novembra združili in s kulturno prireditvijo svečano zaključili. V novembru bo v Podnartu tudi več športnih prireditev. V soboto, 27. novembra zvečer, pa bo v domu kulture v Podnartu svečanost, na kateri bodo sodelovali moški pevski zbor, pionirji pionirskega odreda Alojza Rakovca, slavnostni govornik pa bo podpredsednik sveta KS Podnart Marjan Štupnikar. Ta dan bodo tudi sprejeli cicibane v pionirsko organizacijo in razvili prapor krajevne organizacije ZRVS Podnart. Podelili bodo tudi nekaj priznanj.

C. Rozman

Člani kranjskega občinskega sindikalnega sveta so se pogovarjali o nalogah, ki se jih mora sindikat nemudoma lotiti. Potem ko bodo ocenili 9-mesečne rezultate gospodarjenja, si bodo zastavili splet načrtov, kako naj sindikat spremlja uresničevanje prihodnjih gospodarskih načrtov. Osebnih dohodkov, pravijo, bo moralo v prihodnje kroit gospodarske in produktivnejše delo. V administraciji se ne bo smel povečevati, razen če bodo v redu gospodarili in ostajali v pametnih resolucijskih mejah. Ob izgubah bodo stroške povpraševali po odgovornosti. Izvozu kajpak še naprej pripisujejo nesporno prednost. Ob 20-odstotni devalvaciji se bo uspel marsikak izvozni izogniti izgubi.

Sindikat mora čimprej oceniti resnične možnosti pridobivanja in razporejanja dohodka v delovnih organizacijah v prihodnjem letu, ko bodo še trše razmere in z zidanjem cen ne bo več moč povečevati dohodka. Tudi osebni dohodki bodo deležni stroge presoje. Zlasti v družbenih dejavnostih bodo neizprosnosti do prekorajčev. Vprašljiva je tudi prihodnost tistih organizacij, kjer so sredstva za izplačilo osebnih dohodkov doslej črpali iz bančnih kreditov. Poslej namreč na ta način ne bo več šlo. Rast dohodka v združenem delu na rovaš cen in raznih špekulacij tudi ne bo več mogoča, kajti takim nameravajo odločno stopiti na prste. Da bodo omejene vse oblike porabe, tudi ni dvomiti. Odslej bodo namreč odvisne samo od čistega dohodka.

Ko so pri sindikatu opredeljevali naloge v obdobju varčevalne »mrzlice«, so znova pribili, da se bo treba dosledno držati resolucijskih meril. Gospodarske razmere so namreč tako resne, da bi tem aktom upravičeno pripadla teža zakona. Seveda pa je treba poprej resolucije razumno sestaviti, upoštevaje ekonomske zakonitosti, in njenih določil ne razveljavljati z nenehnim spreminjanjem.

D. Ž.

Urejanje spomenikov

Delegati zbora združenega dela in zbora krajevnih skupnosti bodo obravnavali letošnji program urejanja in vzdrževanja spomenikov in spominskih obeležij ter grobišč NOV, ki ga je pripravil odbor podpisnikov družbenega dogovora.

Program obsega tri vrste nalog. Prva je podpis samoupravnega sporazuma o prevzemu nalog, navedenih v družbenem dogovoru med odborom in krajevnimi skupnostmi, ter prenos nalog na posamezne delovne organizacije. Druga je urejanje in vzdrževanje obstoječih spomenikov in nalog je v programu podrobno razdelana. Tretja pa je postavljanje novih spomenikov, njihova predstavitev ali prenova. Tu so zajete obnova pokopališča borcev NOB na pokopališču v Bohinjski Bistrici, dokončanje in oprema barake ambulante E nad Konjsko dolino, preureditev spominskega parka padlemu 3. bataljonu Prešernove brigade na Pokljuki in priprave za ureditev spominskih obeležij na Mežakli.

Krvodajalska akcija

Radovljica — Občinska organizacija Rdečega križa Radovljica tudi letos pripravlja redno letno krvodajalsko akcijo, ki bo med 8. in 16. novembrom. Pri tem že vrsto let pomaga tudi občinski sindikalni svet Radovljica.

Od 8. do 11. novembra, v ponedeljek, torek, sredo in četrtek torej, bo krvodajalska akcija potekala na Bledu, v spodnjih prostorih zdravstvenega doma, v petek, 12. novembra bo v zdravstvenem domu v Bohinjski Bistrici in v torek, 16. novembra v prostorih sindikalnega doma tovarne Plamen v Kropi. Vse dni se bo krvodajalska akcija začela ob 7. uri zjutraj.

Občinski sindikalni svet je o krvodajalski akciji obvestil vse osnovne organizacije sindikata in razposlal tudi prijave, da bodo lažje naredili razpored, s čimer bodo olajšali potek akcije in se izognili predolgemu čakalju.

Sindikalni posvet

Radovljica — Radovljiški občinski sindikalni svet je danes ob 12. uri pripravil posvet predsednikov osnovnih organizacij sindikata, ki je namenjen dogovoru o najpomembnejših nalogah osnovnih organizacij po 10. kongresu slovenskih sindikatov in o nalogah, ki zadevajo sedanji težki položaj v našem gospodarstvu ter o najnovejših ukrepih zveznega izvršnega sveta. Razpravo bodo usmerili predvsem v oceno politične situacije v organizacijah združenega dela v pogledu težav v gospodarjenju in preskrbi prebivalstva, v pripravljenosti na varčevanje na vseh ravneh, spremembo delovnega časa, aktivnosti v tekočem gospodarjenju, naloge na področju priprave planskih dokumentov za prihodnje leto, priprave na obravnavo devetmesečnega obračuna poslovanja, motivacijo za boljše delo, učinkovitost sistemov delitve po delu in rezultate dela, delovanje samoupravnih delavskih kontrol. Pogovor bo tekel tudi o problemih dela osnovnih organizacij sindikata, o položaju in pomenu, ki ga imajo v organizacijah združenega dela.

Žalne svečanosti

KRANJ

Centralna komemoracija v Kranju bo v petek, 29. oktobra ob 16. uri na Trgu revolucije v Kranju
Brniki — v nedeljo, 31. oktobra ob 9. uri
Velesovo — v nedeljo, 31. oktobra ob 9. uri
Goriče — v nedeljo, 31. oktobra ob 10. uri
Trstenik — v soboto, 30. oktobra ob 16.30
Primskovo — v petek, 29. oktobra ob 17. uri in ne ob 16. uri, kot je bilo prvotno objavljeno

ŠKOFJA LOKA

Centralna žalna komemoracija bo v Škofji Loki v ponedeljek, 1. novembra, ob 9. uri pred Domom zveze borcev v Škofji Loki
Žiri — v ponedeljek, 1. novembra ob 9.15 pred osrednjim spomenikom padlim v NOB, pred osnovno šolo »Padlih borcev«

RADOLJICA

Centralna komemoracija bo v ponedeljek, 1. novembra v Begunjah ob 10. uri na grobišču talcev v Dragi, ob 11. uri na grobišču talcev v graščinskem vrstu v Begunjah

TRŽIČ

Centralna komemoracija bo v ponedeljek, 1. novembra ob 10. uri na centralnem pokopališču v Trzinu
Križe — v ponedeljek, 1. novembra, ob 8.30 v Križah pri centralnem spomeniku in pri spomeniku talcem v Retnjah

JESENICE

Plavž, Sava, Podmežaklja — v petek, 29. oktobra, ob 16. uri v spominskem parku na Plavžu

Planina pod Golico — v ponedeljek, 1. novembra, ob 15. uri pred osrednjim spomenikom NOB v Planini pod Golico

Žirovnica — v ponedeljek, 1. novembra, ob 14. uri na grobišču padlih borcev na pokopališču na Breznici

Javornik, Koroška Bela — v ponedeljek, 1. novembra, ob 10. uri v spominskem parku na Koroški Beli

Kranjska gora — v ponedeljek, 1. novembra, ob 15.30 na pokopališču v Kranjski gori

Dovje-Mojstrana — v nedeljo, 31. oktobra, ob 16. uri pri spomeniku padlim borcem na Dovjem

Odkritje spominske plošče

V petek, 5. novembra, ob 16. uri bodo na rojstni hiši dr. Janeza Bleiweisa na Tavčarjevi 25 v Kranju odkrili spominsko ploščo v spomin na tega znanega zdravnika, živinozdravnika, organizatorja kmetijstva, veterinarstva in veterinarskega šolstva na Kranjskem, pisca, časnikarja in politika

Kranj — Lani 29. novembra je minilo sto let od smrti dr. Janeza Bleiweisa, ki je javnosti bolj znan po narodnopolitičnem delu in po prispevku k slovenski kulturi. Slavnosti mož je zapustil neizbrisen pečat tudi v slovenskem veterinarstvu in kmetijstvu. Bil je profesor živinozdravništva v medicinsko kirurškem zavodu v Ljubljani, vodja živinozdravniške šole in deželni živinozdravnik, tajnik Kmetijske družbe na Kranjskem. Za razvoj veterinarstva in kmetijstva so pomembna številna njegova dela in prevodi. Veliko je prispeval tudi k razvoju širše zdravstvene kulture pri nas.

Na področju veterinarstva je pomemben njegov prispevek k ustanovitvi in delovanju podkovske in živinozdravniške šole v Ljubljani. To je bila prva popolnoma slovenska strokovna šola s slovenskimi učbeniki. Dr. Janez Bleiweis in dr. Janez Strupič sta namreč napisala več knjig s

skupnim naslovom »Živinozdravništvo«, Bleiweis pa je tudi avtor prvega izvirnega slovenskega veterinarskega živinozdravniškega dela »Bela za kmete«. Skupaj s Strupičem kot delžna zdravnika širila strokovno znanje v slovenskem kmetu in se približala slovenskemu kmetu in precej pripomogla k razvoju živinoreje.

Na pobudo Društva veterinarjev in veterinarskih tehnikov Gorenjske je slovenska veterinarska zveza »Lanski skupščini sprejela sklep postaviti spominskega obeležja na rojstni hiši dr. Janeza Bleiweisa na sedanji hiši številka 25 v Tavčarjevi ulici v Kranju. Predlog je podpisali tudi kulturna skupnost občanov Kranj. Svečano odkritje plošče bo v petek, 5. novembra, ob 16. uri, ob 17. uri pa bo strokovno srečanje skupščine občine Kranj, namenjeno problematiki bolezni vimeva.

Predsedniki gorenjskih izvršnih svetov

Manj gradenj, več izvoza

Kranjsko gospodarstvo trenutno sicer pesti nelikvidnost, pomanjkanje repromaterialov tako uvoženih kot domačih, zato proizvodnja povsod ne teče brez zatikanj — Tudi možnosti razvoja v prihodnjih letih so zdaj z dokumenti spremenjene, ostaja in povečuje pa se naloga usmeritve proizvodnje za izvoz

Kranj — Čeprav gospodarski rezultati zadnjih mesecev v kranjski občini niso ravno sijajni, pa jih ni treba ocenjevati ravno za slabe, posebno še v primerjavi z rezultati, ki jih dosegajo druge gorenjske občine, pa tudi v primerjavi z republiški. Vsaj tako meni predsednik kranjskega izvršnega sveta ing. Franc Hočevnar. Pri tej oceni pa velja dodati, da pa bi bili rezultati gospodarjenja lahko nekaj boljši, če bi pospeševali izvoz še bolj kot doslej. Prav izvoz je kot kaže postal ključna točka, okoli katere se — glede na zadnje gospodarske ukrepe — vrtil odvisnost vseh ostalih področij.

»Kranj ni pri tem nobena izjema«, meni predsednik Hočevnar. »V zadnjih devetih mesecih so sicer organizacije združenega dela v občini izvozile za 7,4 odstotka več kot lani v enakem obdobju na konvertibilno področje, ob precejšnjem skoraj 15-odstotnem zmanjšanem izvozu. Ven-

dar pa je primerjava povprečnega konvertibilnega izvoza v devetih mesecih lani in letos celo padla za okoli 6 odstotkov. Treba pa je upoštevati, da so sem zajeti še poletni dopustniški meseci, tako da je upati, da bodo izvozni rezultati do konca leta boljši.«

Ali bodo novi ukrepi spodbudili izvozna prizadevanja kranjskega gospodarstva?

»Po prvih ocenah v združenem delu predvidevajo večji izvoz, vendar pa pri tem tudi omenjajo, da bo manj blaga za domače tržišče. Predvsem veljajo izvozna prizadevanja za konvertibilno področje, saj določanje pokrivanja izvoza z uvozom s tega področja ne zagotavlja normalne oskrbe z repromaterialom v pretežno predelovalni kranjski industriji. Akcija za pospeševanje izvoza v kranjskem gospodarstvu teče že nekaj časa, nove zadolžitve pa

Ing. Franc HOČEVAR, predsednik kranjskega izvršnega sveta

bomo vnesli tudi v spremembe srednjeročnega plana razvoja 1981-85: tako se izvozne obveznosti na konvertibilno področje zvišujejo na letno stopnjo rasti 15,3 odstotka, celokupen izvoz pa ostaja na okoli 14 odstotkih letno. Pokrivanje izvoza z uvozom pa naj bi za konvertibilno področje v naslednjih letih s sedanjega nivoja, ki je pod 100, poraslo na 104 odstotke.«

Katero so še pglavitne značilnosti sprememb in dopolnitev planskih dokumentov za srednjeročno obdobje?

»Možnosti razvoja v prihodnjem obdobju bodo takšne, da bodo do-

voljevale polovično rast družbenega proizvoda, namesto šestodstotno v celotnem obdobju, predvidevamo le triodstotno, v naslednjih treh letih srednjeročnega obdobja pa še nekaj nižjo, od treh odstotkov letno. Manjše bodo tudi možnosti zaposlovanja, zato planiramo le 1,2 odstotno rast zaposlenosti. Treba pa je povedati, da že letos predvidene rasti zaposlovanja novih delavcev v občini ne dosegamo. Podobno se načrtuje tudi na drugih področjih, na primer pri investicijah. Že doslej, v zadnjih dveh letih, se obseg investicij zmanjšuje, prav tako pa v prihodnje ne predvidevamo v občini kakšnih večjih investicijskih vlaganj. V nekaterih delovnih organizacijah sicer širijo delovne programe proizvodov za izvoz kot na primer v Savi, Iskri, Eksotermu in Planiki, medtem ko tekstilna industrija načrtuje le modernizacijo strojne opreme.«

Verjetno so spremembe predvidene tudi v stanovanjsko komunalnem gospodarstvu?

»Prav gotovo se bo za stanovanjsko izgradnjo v prihodnjih letih zbralo nekaj manj denarja, zato se nam zdi, da je sedanji planirani obseg stanovanjske gradnje do leta 1985 morda le nekoliko prevelik. Ob tem, da se družbene dejavnosti ne bodo širile v prihodnjih letih, je razumljivo, da tudi novogradnja ne bo kaj dosti več. Izjema je le osnovna šola na Planini, medtem ko zaradi intervencijskega zakona še naprej ni mogoče začeti gradnje tako potreb-

na centra za usmerjeno izobraževanje. Krčenje velja tudi za vsa komunalna dejavnost, kjer bodo morale počakati ceste. Sredstev bo le malo, prednostne naloge, to pa so čistilna naprava, ki naj bi začela delovati na začetku 1986, ko bodo stekli prvi lovati v elektrarni Mavčiče. Prednostna naloga je tudi obnova vodnega omrežja predvsem zaradi planirane stanovanjske soseske Planina III, medtem ko kanalizacijsko omrežja, tako kot je bilo v načrtu, ne bo še mogoče dokončati, naloge bo mogoče izpolniti ob normalnem dotoku sredstev in dodatnega obremenjevanja gospodarstva, vse drugo pa bo moralo čakati.«

V kranjski občini je bilo doslej veliko prizadevanj za pospeševanje kmetijstva, kako pa v prihodnje?

»Že v teh mesecih do konca leta se bolj pa v prihodnjem letu, je treba za pospeševanje kmetijstva v občini še nekaj več narediti, predvsem mislim na tržno proizvodnjo, kjer moramo imeti večjo vlogo prav kmetijske zadruge, predvsem pri povzemanju kmetov. Vsekakor pa je treba zagotoviti doslednejšo rabo intervencijskih skladov pri pospeševanju pridelave hrane za trg. V Kranju se posebej zavzemamo za enotno kmetijsko politiko v gorenjski regiji, predvsem pri tržni proizvodnji hrane. Predlagali smo že tudi gradnjo gorenjske hladilnice za meso, kjer naj bi bile rezerve za meso, je manj zakola.«

L. M.

Izhod skrajno varčevanje

Občinska skupščina je podprla varčevalne ukrepe, po katerih naj bi v Kranju privarčevali okoli 25 odstotkov energije — Delegati so se zavzeli za racionalizirano trošenje energije, ob tem pa naj bi hitro in učinkovito rešili še probleme prevozov na delo iz najbolj oddaljenih krajev

Kranj — Osrednja tema sredinega zasedanja zborov občinske skupščine Kranj je bila oskrba z energijo. Čeprav delegati niso izgubljali besed o tem, kako smo doslej živeli v razkošju energije in da bo poslej treba mnogo varčevati, to so med drugim na priporočilo izvršnega sveta občine tudi sprejeli, pač pa so kritično obravnavali nekatera področja, na katerih se prav zdaj kažejo največji problemi.

Medtem ko se je večina občanov le oskrbela z bencinskimi boni, do srede je bilo razdeljenih okoli 90 odstotkov vseh bonov, pa se zdaj kažejo nesorazmerja pri bonih za plinsko olje. Delegat Gorenjske kmetijske zadruge je povedal, da kmetije, ki imajo tržno proizvodnjo, ne bodo mogli obdelovati zemlje le s sedanjo količino plinskega olja, ki

je sicer za kmetije z manjšim obsegom zemlje povsem zadostna. Še posebej kritično je zaradi motornega bencina v najbolj oddaljenih krajih, kjer ni do avtobusov manj kot pet kilometrov, ponekde kot na Šenturški gori, na Joštu pa tudi 10 do 12 kilometrov. Za te kraje niti ni možna takojšnja kolektivna uporaba osebnih avtomobilov, saj jih vsak delavec, ki se vozi v Kranj niti nima, dodeljena količina bencina pa ne zadošča niti za vožnjo na delo niti za druge nujne vožnje k zdravniku ipd.

Že od sredine septembra za gospodinjstva ni plina, dobivajo ga le prioritetni porabniki, kot so bolnišnice, vrtci in drugi. Za november je sicer iz uvoza obljubljena določena količina plina, ki pa je verjetno za vse ne

bo dovolj. Občinski sindikalni svet je zato predlagal, naj bi poleg uporabe plina, ki imajo prednost že sedaj, dobila plin le gospodinjstva, ki nimajo možnosti drugačne uporabe energije za kuhanje in ogrevanje. Čeprav bo v Kranju več možnosti uporabe druge energije šele v letu 1984, ko bo stekel po plinovodu zemeljski plin, pa se verjetno vse dotlej preskrba s te vrste energijo ne bo uredila. Zato je bil vsekakor umešten predlog delegacije iz krajevnih skupnosti Primsko, naj bi predlagali republiškem izvršnemu svetu boljše organiziranje glede bodoče oskrbe z energijo in nekaterimi življenjskimi artikli. Če je predvidena skromnejša oskrba dlje časa, je najpravičnejša racionalizirana poraba, ki naj bi prihranila občanom tudi čas in živce. Ob tem so delegati načeli tudi ogrevanje stanovanjske soseske na Planina največjega porabnika mazuta v Kranju, ki zaradi svojega sistema, ki ga ima neracionalno ogreva ne glede na zunanje temperature. O tem naj bi v Domplanu do prihodnje seje skupščine pripravili obrazložitev z možnostmi uvedbe boljše regulacije ogrevanja.

Zbori skupščine občine so med drugim razpravljali tudi o izvajanju družbenega plana občine in uresničevanju resolucije za letoš. Skupščina bo o tem razpravljala še na naslednjih dveh sejah do konca leta, saj se naloge iz resolucije ne uresničujejo, kot je bilo predvideno. Tokrat skupščina še ni razpravljala o devetmesečnem gospodarjenju, izgubah v združenem delu, pač pa bo skupaj s podatki o uresničevanju izvoznih rezultatov o tem spregovorila na naslednjih dveh zasedanjih. Do konca leta sicer ni več dolgo, vendar pa bo izvršni svet spet spodbudil delovne organizacije, ki s premalo vključujejo v izvoz, naj poskušajo doprinesi svoj delež, saj večina vsa teža izvoza v kranjski občini leži le na nekaterih delovnih organizacijah. V poročilu o uresničevanju plana so navedene tudi nekatere naloge, ki doslej še niso bile izpolnjene.

Skupščina občine Kranj je bila seznanjena tudi z odredbo kranjskega izvršnega sveta o novem delovnem času v občinskih upravnih organih. Z dnevnega reda je bil namreč umaknjen odlok o novem poslovnem času v dejavnostih posebnega pomena v občini, glede na nove ukrepe, republiški izvršni svet pa je priporočil izvršnim svetom premik delovnega časa kot tudi drugim službam. Prihodnji mesec (delovni čas bo začel veljati po objavi v uradnem vestniku Gorenjske) bodo upravni organi začeli delati od 8. do 16. ure, seveda ob upoštevanju premakljivega delovnega časa. Uradne ure pa bodo od 8. do 15.30, ob sredah pa od 8. do 17.30.

L. M.

Kakšni naj bodo naši sestanki Pogovarjali smo se

Ko dobivamo v roke in prebiramo raznorazna poročila in delovne načrte za prihodnje, poročila organov in organizacij, skupnosti in institucij, potem se neredko zgodi, da iz vseh teh poročil sploh ni razvidno, kaj so hoteli sestavljenci povedati.

Vse prepogosto se dogaja, da v sestavih takšne vrste kar mrgoli raznoraznih: pogovarjali smo se, dogovorili smo se ali se bomo, v načrtu imamo, radi bi, če bomo in tako dalje. Brez konkretnih obveznosti in zadolžitve, brez finančne osnove, brez realnih možnosti, kot danes pravimo. Skratka, prazen papir ali dogovor brez dogovora na praznih in nič izvenitih sestankih, ali še huje: pokažimo, da vendarle nekaj delamo, čeprav v bistvu nič ne delamo.

Pravzaprav zapisnikarji sploh niso ničesar krivi, če pišejo prazne besede in prazne obljube. Takšni so bili najbrž sami sestanki, ki jih kljub stabilizaciji še vedno mrgoli. Ne mislim na prave, koristne dogovore in sestanke, v mislih imam čisto nepotrebna besedičenja domala poklicnih govornikov, ki na slehernem sestanku menijo, da morajo spregovoriti in povedati vse tisto, kar želijo izustiti. Medtem ko se ostali »sestankovalci« na smrt dolgočasijo, pogledujejo na uro in komaj čakajo, da se neplodni sestanek sklene, posamezni govorniki besedičijo in besedičijo in resnično prav nikogar ni, ki bi na takšen ali drugačen način preprečil govorance brez pomena.

Vsekakor je precej in kar največ odvisno seveda od tistega, ki sejo vodi. V zamero moških »voditeljev« se sem in tja sliši, da so ženske veliko bolj praktične, kratke in jedrnat, medtem ko so moški pripravljani sestankovati po ure in ure. A včasih je tudi obratno, se pravi, da se tudi moški znajo izkazati, tisti, ki imajo obilo drugega dela in ki so znani po svoji racionalnosti. Prav gotovo ni nujno, da bi trajala seja izvršnega sveta, ki je prav gotovo najbolj nujna seja v občini, po ure in ure. Vsaj v jeseniški občini so te seje za zgled: čeprav obravnavajo ključne probleme in čeprav so odločitve nadvse odgovorne, so seje racionalne, razprave kratke, gradiva tehtna in alternativna. Za nepomembne malenkosti ni ne časa in ne prostora, po zaslugi predsednika in vseh članov — zato so tudi vse pomembne odločitve sprejete tekoče, aktualno in učinkovito.

Še najmanj je pri tem pomembno to, da so teh sej najbolj veseli poklicni spremljevalci odločitev, novinarji, ki se običajno selijo iz ene dolgovzne seje na drugo...

D. Sedej

Varčevanje ob primanjkljaju

Jeseniška zdravstvena skupnost ima za 29 milijonov dinarjev primanjkljaja do konca leta — Skrajno varčevanje, a obenem tudi preprečiti prevelik odliv v Ljubljano

Jesenice — Problematika zdravstvenega varstva se v zadnjih letih pogosto pojavlja v razpravah združenega dela in samoupravnih organov zdravstvene skupnosti. Omejevanje skupne porabe, inflacija, visoke materialni stroški so navkljub varčevalnim ukrepom zdravstvenih delavcev povzročili, da ima jeseniška zdravstvena skupnost za leto 1982 primanjkljaj za 29 milijonov dinarjev. To izgubo načrtujejo za konec poslovnega leta.

Zbor združenega dela je že sprejel predlog valorizacije sredstev samoupravnih interesnih skupnosti, po kateri zdravstveni skupnosti Jesenice in skupnosti otroškega varstva v skupnosti bila valorizirana, obredstva niso bila valorizirana, obredstva pa se mora problematika financiranja zdravstva zaradi obsega problematike ločeno obravnavati.

Predvidoma se bo dohodek gospodarstva občine do konca leta zvišal za 30 odstotkov in tako se skupna poraba v občini lahko poveča za 22,5 odstotkov.

Osnova za izračun dogovorjenega obsega skupne porabe je bila lani za 12.872 tisoč dinarjev pod dovoljeno, kar pomeni, da je obseg dovoljenih sredstev za zadovoljevanje skupnih potreb za 15.354 tisoč dinarjev večji od dogovorjenega in znaša 710.389 od tisoč dinarjev. Zato, ker obstaja še neizkoriščenih 12.872 tisoč dinarjev,

je zbor združenega dela jeseniške občine na zadnji seji sprejel sklep, da se zdravstveni skupnosti dovoli obseg sredstev za dosežanih 356.591 tisoč dinarjev na 376.591 tisoč dinarjev, za 20 milijonov ali za 5 odstotkov.

Ta valorizacija pa ne rešuje problem izgube, saj ostane primanjkljaj za 9 milijonov dinarjev. Vsekakor bo treba poiskati ustrezne rešitve ob skrajni racionalizaciji gospodarjenja v vsej zdravstveni skupnosti. Predvidevajo, da se bo zdravstveni skupnosti zaradi povečane mase osebnih dohodkov nateklo okoli 19 milijonov dinarjev več od dogovorjenih zbranih sredstev.

Na Jesenicah so se domenili, da bo treba v zdravstveni skupnosti skrajno varčevati, tako uporabniki kot izvajalci, čeprav so že do zdaj izvajalci sprejeli in tudi uresničevali stabilizacijske in varčevalne programe. Na Gorenjskem nasploh pa naj bi poskrbeli, da bi bil odliv v bolnice v Ljubljano manjši, saj je zdraviljenje neprimerno dražje kot v bolnici na Jesenicah. Prav tako pa se bo treba pomeniti o odlivu sredstev za republiško solidarnost, saj nameenjajo gorenjske zdravstvene skupnosti za solidarnost veliko denarja, medtem ko so same v primanjkljaju. D. Sedej

Končani Ziherlovi dnevi

ŠKOFJA LOKA — V petek se je z zasedanjem po skupinah in s plenarnim zasedanjem končalo četrto tradicionalno znanstvenostrokovno srečanje Ziherlovi dnevi. Srečanje, ki je bilo v prostorih Šolskega centra Boris Ziherl v Škofji Loki, vsako leto prireja Fakulteta za sociologijo, politične vede in novinarstvo, Center za družbenopolitično izobraževanje. Delo je potekalo v šestih skupinah, razpravljali pa so obravnavali teoretične in metodološke osnove za proučevanje krize v Jugoslaviji, družbenoekonomski razvoj, politični sistem in njegovo usmerjanje, mednarodne in medrepubliške odnose, krizo vrednot in množično komuniciranje. Strokovnjaki iz teh področij so pripravili konkretne predloge, kako prispevati k reševanju družbenih in ekonomskih problemov, o njihovi predlogi bodo svoje mnenje izrekli družbenopolitične organizacije.

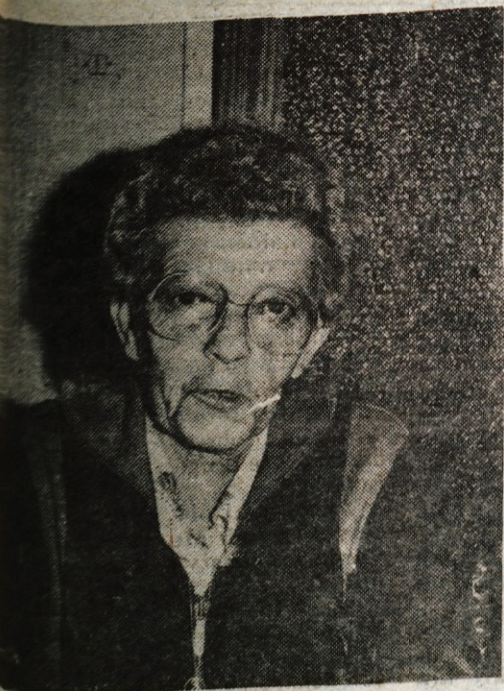
Ziherlovi dnevi niso nobena institucija, ki bi prinašala obvezujoče zaključke. Pomembno pa je, da družboslovci svoje znanje usmerijo v konkretno reševanje problemov. Precej časa so posvetili vprašanju o množičnem komuniciranju in krizi

javnosti, o zvrčanju krivde za napake drugih na novinarje, ki naj bi s svojim pisanjem o problemih vznemirjali ljudi. Novinarji se morajo zavedati, da je informacija splošna družbena lastnina, do katere imajo delavci in občani pravico po ustavi in naših zakonih, zato nihče nima pravice do monopola nad informacijo. Brez popolnega informiranja ni možno odločanje, zato pri nas ne sme biti tabujev oziroma stvari, o katerih se naj ne bi pisalo, seveda pa morajo biti informacije pretehtane, preverjene in objektivne. Nedvomno obstaja določena kriza zaupanja, ki je tako kriza komunikacijskega sistema kot kriza zaupanja ljudi do informacij. Takšno krizo zaupanja je težko premostiti in je ne moremo ločevati od splošne družbene krize. Novinarji se morajo pogumno srečevati s problemi, izhajati pa moramo iz zaupanja v našo javnost. Tudi proces informiranja za samoupravljanje je včasih še preveč pomanjkljiv in institucionaliziran. Tu je pomembna vloga organizatorjev komuniciranja v organizacijah združenega dela. Ob sedanjih gospodarskih problemih je javnost že dokazala, da je kritična.

M. FORNAZARIČ

MI PA NISMO SE UKLONILI

Zlati fantje so bili

Tilka Grum — Bizjakova

Le eno fotografijo hrani iz vojne. Ko je bila na tečaju obveščevalcev v Beli krajini, jo je nekdo na mostiču fotografiral z neko starejšo soborko. Majhna, drobna, v vojaški uniformi, z visoko potegnjenimi volnenimi rokavci. Za tisti čas odlično oblečena. Med dnevi pa je našla še eno fotografijo. Ko je septembra Šerčerjeva brigada praznovala Mokro 40-letnico ustanovitve, je Dolenjski list objavil reportažo o tej naši slavni bri-

gadi. Neki soborec ji je poslal izrezek iz časopisa, njihovi Tilčki, da se bo videla. Za pasom pištola, na rami mavzerica. S slike zro resne oči, ustnice so odločno stisnjene, roka trdno drži jermen puške.

Iz vasi Draga pri Igu je doma Tilka. Prav sredi gozda so imeli hišo in mlin. Ena sama kolovozna pot je držala z Iga do njih. Oče je bil naprednjak, takoj vključen v narodnoosvobodilno gibanje. Otroci so mu sledili. Tilka je prvo leto vojne v Ljubljani hodila na gostinško šolo. Tudi starejši brat je bil tedaj v Ljubljani. Trideset fantov je bilo tedaj v njenem razredu, samo ona dekle. Bili so napredni fantje, od njih je dobivala prve naloge. Stanovala je v Zeleni jami v Mostah in tu je bilo tudi njeno področje organiziranja dela. Ničkolikokrat je pozno ponoči stopila na avtobus in isti trenutek spustila za sabo šop letakov. Poleti 1941 je bila sprejeta v SKOJ. Akcija je sledila akciji vse do tistega usodnega novembra dne 1941, ko je s še enim tovarišem imela nalogo, da potrga plakate Mussolinija in Rabottija, ki so bili nalepljeni vse od Kolinske do tovarne kleja. Pozno zvečer sta šla na akcijo in se obnašala kot zaljubljenca. Tja grede sta odlepla, nazaj grede bi potem samo vlekla z roko in plakati bi odpadali. Še danes ne ve, ali je bilo izdano ali ne, toda nenadoma so se iz jarkov, ki so bili tam na novo izkopani, dvignili Italijani...

Vse do šempetrske kasarne so tolkli po njej, tam pa jo vrgli med prostitutke. Fanta, ki je bil z njo, so odpeljali v zapore na sodišče. Po treh dneh so tudi njo odpeljali na sodišče. Ničesar ni izdala. In sreča je bila tudi, da so partizani prav tistega rdečelasega Goricianca, ki jo je aretirali, neko noč ubili, ko je šel vasovati nekam k Ljubljani. Zdjaj ni bilo več žive priče. Mučenja so se nadaljevala. To je bil čas, ko so bile v tistih zaporih tudi Vida Tomšičeva, Mica Šlandrova, Pepca Karde-

ljeva. Ko so odgnali na streljanje Toneta Tomšiča, Kogoj in številne Borovničane, ki so jih vzeli zaradi preseskega mostu. Vsi so bili pokonci. Vsi zaporniki so peli...

Rane, ki jih je dobila pri mučenju, so se začele gnojiti. V ustih je bilo najhuje, ker so ji, da bi priznala, potiskali glavo v slano vodo... V bolnici je prišla v roke našemu zdravniku. Toda tudi tu niso prenehali z zasluslvanji. Prihajali so tudi duhovniki. Ko tudi njim ni nič povedala, so jo ozmerjali z »rdečo golaznijo«. Dr. Lavrič je zavračeval z odpustom iz bolnice. Dokler ni bilo vse pripravljeno...

Še isti dan, ko je bila odpuščena iz bolnice, jo je italijanski vojak, naš človek, z avtom prepeljal čez viški most. Še isti večer je bila v Krimskem odredu. Daki ji je dal prvo orožje, težko pištolo. »Na, ko si korajžna!«

Naslednji dan je zaprisegla kot partizanka. Čez nekaj dni je bila že v prvi borbi. Slivnico nad Grosupljem so napadali. Borci so ji vnaprej povedali, kako je to. Pripravljena je bila. Toda, ko je zapokalo, je bila takoj v jarku. Titovko je izgubila, puško, vsa je bila blatna... Vse je sicer dobila nazaj, toda med borci je potem krožila o Tilčki anekdota. Za otroka so jo imeli. Saj je v resnici tudi bila. Sedemnajst let ji je bilo komaj, vsa drobna je bila in majhna. Toda od takrat je noben strel ni več presenetil.

Le spomin na njeno prvo stražo je borbe še dolgo spravljal v dobro voljo. Ponoči je strážila nekje v Medvedci, ko se začne oglašati blizu nje: »kh, kh, kh...«. Nekaj časa je poslušala, potem zavpila »stoj!« in »kdo tam«, pa je kar naprej kihal. Ustrelila je. Potem so ugotovili, da je bil polh...

Vse najtežje borbe je preživela s Šerčerjevci. Žužemberk, Grčarice, Jelenov žleb, Turjak... Bila je politdelegat, namestnik komandirja čete, sicer pa dolgo časa pomočnik mitraljeza. Neustrašena, kot njen mitraljezec. Borec Jarc, ki je danes 91 let star, je ne more pozabiti, kako sta takrat ob nenadnem napadu pri Ponikvah, ko je bil sovražnik na dest metrov, stoji krila ves umik.

Kdaj je bilo najhuje? Morda takrat, ko ji je 1942. kurir v odred prišel povedat, da gori njena domača hiša, da je mama ranjena, vsi odpeljani v internacijo? Takrat, ko so jo prišli in mučili? Morda takrat, ko je izvedela, da ji je brat, Gradnikovec, padel enajst dni pred svobodo? Ali takrat, ko je bila v tistih najhujših borbah ranjena na Tatrach? Ali v roški ofenzivi, ko so dneve in dneve taval brez vode, brez hrane? Ko so devetkrat napadali Grčarice?

Najhuje ji je bilo, kadar so padali soborci. Bili so taki zlati, pošteni, borbeni fantje. Ko so napadali Žužemberk, je popadala skoraj vsa 3. četa. In nisi smel pokazati, kako ti je pri duši. Pa so bili vsi kot bratje in sestre. Bili so tovariši v pravih pomenu besede. Pokopali so jih, ustrelili v zrak častne strele in spet se je oglasila harmonika, spet so korakali naprej. Ni bilo časa za čustva, čeprav si jih bil poln, prepohl...

Do nemške ofenzive jeseni 1943 je bila v Šerčerjevi brigadi. Potem je bila poslana v loško dolino za obveščevalko VOS. Od tam v Belo krajino v Gradac na 3-mesečni tečaj za obveščevalce, nato na Seč pri Starih žagah, nazadnje v OZNO za šifrirko. Hoteli so dekle, ki je bila preskušena v akcijah. Tu je tudi spoznala kasnejšega moža prvorobca Lojzeta Bizjaka-Luko.

Zdravje pa jo je izdajalo vse bolj. Februarja 1945 so jo z avinom poslali v Gravino, kjer je ostala dva meseca. Prek Biograda na moru se je vračala domov. V Ljubljano se je vrnila tri dni po osvoboditvi. Tu sta živela z možem, 1956. pa sta se zaradi zdravja preselila v Kranj.

Tilka Bizjakova je nosilka spomenice 1941. Toda ne ponaša se z njo. Veliko je borcev, ki je niso dobili, razmišlja. Pa bi jo morali. Koliko so nekateri prestali! Pa tudi če so prišli v naše vrste šele 1942! Rada bi, da bi več pisali in na radiu govorili o preprostih borcih, o pogumnih mitraljezcih, ostrostrelcih... Toda brez teh, ki so bili v prvih vrstah, svobode ne bi bilo!

D. Dolenc

Ukrepi za izvoz in stabilizacijo

Svežnju omejevalnih ukrepov in odloku o uvozu zaradi izvoza, ki naj bi omogočil takojšnje spodbujanje izvoza, se je pretekli teden priključila še devalvacija dinarja v poprečju za 20 odstotkov, da bi tako postal izvoz dohodkovno zanimivejši. Sklep je del strategije gospodarske stabilizacije, ki mora omogočiti, da se spopademo z vsemi problemi, ki zavirajo večjo proizvodnjo, dinamičen izvoz in hitrejšo vklapljanje našega gospodarstva v mednarodne tokove. Devalvacija je priznanje objektivnih materialnih odnosov med valutami, hkrati pa bi z njo dosegli tudi smotrnejši uvoz. Oba odloka zveznega izvršnega sveta: o uvozu zaradi izvoza in o devalvaciji dinarja, gospodarstveniki ocenjujejo kot prva, ki v sedanjih zaostrenih gospodarskih razmerah resnično spodbujata izvoz in izboljšujeta položaj izvoznega gospodarstva. Hkrati pa pričakujejo, da bodo sprejeti še vsi nadaljnji ukrepi, ki bodo omogočili, da bodo učinki devalvacije in druge izvozne spodbude trajnejšega značaja.

Vse več domačih surovin

Tovarni gumijevih in kemijskih izdelkov Sava Kranj, velikemu izvozniku, po drugi strani pa uvozniku, se spričo najnovejših gospodarskih ukrepov sicer ne obeta izboljšanje položaja že letos, vsekakor pa v prihodnje — Še vedno težave z repromaterialom, zato proizvodnja nekoliko zaostaja za planom

Kranj — Kranjske Save nedavno sprejeti gospodarski ukrepi, tako glede varčevanja energije kot tudi za spodbujanje izvoza, nikakor niso presenetili. Pozdravili so jih kot ukrep, ki zavezuje k varčevanju in večjemu izvozu prav vse združeno delo. V Savi so že pred leti zaslutili bližajočo se energetske krizo, zato se zadnjih pet let držijo akcijskega programa varčevanja z energijo in letno prihranijo stari milijardo din, razen tega so že skoraj povsem opustili mazut in ga zamenjali s plinom, premog pa uporabljajo le še začasno. Čeprav je kranjska Sava največji izvoznik v občini, saj izvozi okoli 40 odstotkov celotne proizvodnje — samo pnevmatika pa okoli 60 odstotkov — in je nedavna devalvacija povečala dohodek od izvoza, pa je pri tem treba takoj odšteti obremenitve pri uvozu, ki se zaradi devalvacije dinarja prav tako povečujejo. Skupan učinek trenutno za Savo ni spodbuden, vendar menijo, da so na slabšem le trenutno. V naslednjih letih se bodo pokazale dobre strani tega ukrepa, še posebej zato, ker se bodo začela vračati vlaganja doma-

če surovine. Že prihodnje leto bo namreč Sava začela dobivati od domačih proizvajalcev 3000 ton sintetičnega kavčuka letno in 4000 ton saj, kar bo povečalo delež domačih surovin v njihovih proizvodih. Novi ukrepi za spodbujanje izvoza so zato za Savo spodbudni, za podobne ukrepe so se zavzemali že leta. Sicer je do ukrepov prišlo prav v času, ko je za Savo uvoz še vedno večji od izvoza, zaradi tega ne bodo mogli več tako skokovito kot v prejšnjih letih povečevati proizvodnje za izvoz. Zato so si že doslej prizadevali, da bi z vlaganji v domačo surovinsko bazo in s prilagajanjem oziroma opuščanjem nekaterih proizvodnih programov zmanjšali hudo breme odvisnosti od uvoza. Zato so se tudi odločili povečati program proizvodnje klinastih jermenov, transportnih trakov, umetnega usnja in drugih gumeno tehničnih izdelkov, kar bo tudi zmanjševalo njihov lastni izvozno-uvozni deficit.

V Savi pa prav tako ne skrivajo, da veliko pričakujejo tudi od že napovedanih nadaljnjih ukrepov, predvsem glede novega sistema cen,

Nova premija za mleko

Slovenski izvršni svet je sprejel nov odlok o premijah za mleko za zadnje tri letošnje mesece. Premija za liter oddanega mleka bo znašala en dinar. Pol dinarja pri litru bo organizacijam združenega dela, ki redijo krave in oddajajo mleko na trg ali organizirajo proizvodnjo in zbiranje mleka (in mleko seveda oddajajo mlekarjam) primaknil republiški intervencijski sklad, medtem ko bodo drugo polovico pridale mlekarne. Odlok velja le za mleko z najmanj 3,6 odstotka maščobe. Premija ima namen spodbuditi prirejo mleka in deloma ublažiti narasle stroške.

ki naj bi bolj upošteval vpliv cen v svetu na domačo proizvodnjo. Zdaj se je dogajalo, da so imeli domači, nujno potrebni proizvodi preizkusno ceno. V Savi imajo na primer pri vsakem kosu poltovorne pnevmatike 35 odstotkov izgube, kar je ne nazadnje v devetih mesecih letos »pripomoglo« k izgubi 40 milijonov novih din na ravni delovne organizacije. Vendar pričakujejo, da bodo konec leta zaključili brez rdečih števil v zaključnem računu.

Precejšnje skrbi pa jim bo do konca leta povzročalo zbiranje deviz za nakup reprodukcijskega materiala, saj jim po sedanjih izračunih zmanjka 14 milijonov dolarjev. Lastna devizna sredstva in devize, dobljene z združevanjem, ne zadostajo; kljub dodatnemu milijonu dolarjev iz republiških rezerv bodo morali najeti blagovno finančne kredite, ki jih seveda ne bo lahko vrniti. L. M.

Naložbena redukcija

Gorenjsko gospodarstvo v zadnjih dveh letih izredno malo investira — Šestnajst izvoznih usmerjenih investicijskih projektov

Precejšen problem gorenjskega gospodarstva predstavlja upadanje naložb in zastoj v modernizaciji in tehnologiji. V sedmih mesecih letošnjega leta je Gorenjska uvozila le za 10,3 milijona dolarjev opreme, brez rudnika urana Žirovski vrh pa 9,1 milijonov dolarjev.

Gorenjske naložbe so tako lani kot letos precej upadle, saj so leta 1980 predstavljale še 16,2 odstotka družbenega proizvoda — v Sloveniji 21 odstotkov, lani je odstotek padel na 11 odstotkov in letos na 9,9 odstotka družbenega proizvoda.

S tako nizkim deležem naložb bomo na Gorenjskem le težko dosegli predvidene stopnje rasti družbenega proizvoda, saj vse gorenjske občine načrtujejo višje: od 2 odstotka do 3,5 odstotka. Značilna je tudi velika razdrobljenost investicij, saj so bile od 118 prijavljenih naložb pri SDK Kranj v skupni predračunski vrednosti 1,4 milijarde dinarjev le tri investicije večje od 50 milijonov dinarjev: to so Sava Kranj s proizvodnjo klinastih jermenov, Zivila Kranj s skladiščem blagovnih rezerv Naklo, rekonstrukcija v trškiški Lepenki. Enajst naložb je bilo v vrednosti med 20 in 50 milijonov, vse ostale pa so bile manjše. O razdrobljenosti priča tudi podatek o »oceni investicij, saj je republiška komisija pozitivno ocenila le sedem naložb v vrednosti nad 50 milijonov dinarjev, 16 naložb z vrednostjo med 15 in 50 milijonov dinarjev in 49 investicij pod 15 milijonov dinarjev.

Temeljna banka Gorenjske je odobrila za 1,8 milijarde investicijskih kreditov, od tega 23 odstotkov za prednostne namene in 74 odstotkov za namensko proizvodnjo, 3 odstotke pa za ostale namene.

Gorenjsko gospodarstvo pripravlja 16 izvoznih usmerjenih projektov v skupni predračunski vrednosti 4,6 milijard dinarjev. Realizacija teh projektov naj bi povečala neto devizni rezultat gorenjskega gospodarstva za 54 milijonov dolarjev, medtem ko smo lani dosegli 28 milijonov dolarjev na konvertibilnem področju. Med investicijami za proizvodnjo hrane so vključeni le štirje projekti z Gorenjske s predračunsko vrednostjo 309 milijonov dinarjev. Največji je projekt elektrojeklarne, ki je vključen v program investicij za pridobivanje deficitarnih surovin. Za elektrojeklarne so že podpisali konzorcij temeljnih bank in so razen Velenja in Gorice vsi že podpisali, od 53 organizacij združenega dela pa je tudi podpisan sporazum o sovlaganju. D. Sedej

Devalvacija dinarja

Pričakovan in potreben ukrep

Devalvacija dinarja bo izboljšala položaj izvoznikov, vendar si je z brzdanjem cen in vseh oblik porabe, ki ne sme biti večja od materialnih možnosti, treba prizadevati, da njenih učinkov ne bomo v nekaj mesecih izničili

Razvrednotenje domače valute običajno ni popularen ukrep, ker prinaša tudi vrsto nezaželenih posledic, če ni hkrati sprejeta še vrsta ukrepov, ki naj onemogočijo, da bi se razvrednotenje enostavno prelilo v višje cene in večjo porabo na domačem trgu. Vendar je bila odločitev vlade o poprečni 20-odstotni devalvaciji dinarja v sedanjem trenutku pravilna in potrebna. S predvsem omejevalnimi ukrepi se nikakor ne da oživiti ničelne rasti industrijske proizvodnje. Če pa proizvodnja ne raste, ne more rasti izvoz. Le-ta se tudi ne povečuje, če se s vsakim konvertibilnim dolarjem poslabšuje dohodek izvoznika. Zato je bil potreben spodbujevalni ukrep, ki bo izboljšal dohodkovni položaj izvoznikov, in tako pripomogel k večji vključenosti našega gospodarstva v menjavo na konvertibilnih tržiščih. Z devalvacijo dinarja je to doseženo, čeprav je pričakovati, da bodo zahodni kupci zaradi razvrednotenja dinarja skušali zmanjševati cene naših izdelkov.

Zvezni izvršni svet je dinar devalviral v razmerju do vseh valut skoraj linearno in sicer od 19,6 do 20,4 odstotka. Enako je devalviral tudi obračunski dolar, ki ga uporabljamo pri poslovanju s klirinškim področjem. Tako je razmerje med ameriškim in klirinškim dolarjem ostalo enako. To je ena slabših plati devalvacije. Klirinški dolar je namreč glede na dohodek, ki ga prinaša, še vedno previsoko cenjen in tako ostaja izvoz na klirinško področje še vedno dohodkovno boljši kot izvoz na konvertibilno področje.

Linearna devalvacija tudi ni odpravila nekaterih nerazmerij v odnosu med dinarjem in posameznimi valutami. Le-ta naj bi odpravile spremenjene izvozne spodbude. V poprečju so se spodbude zmanjšale za devet odstotkov. Spodbude, ki jih dobijo izvozniki v razvite prekomorske dežele (ZDA, Kanada) se se zmanjšale za 11 na 1 odstotek, spodbude za izvoz v dežele v razvoju s 16 na 6 odstotkov, za izvoz v razvite dežele zahodne Evrope bodo izvozniki dobili namesto sedanjih 9 kar 11 odstotkov, za izvoz v vzhodne dežele s katerimi imamo konvertibilen način plačevanja, pa so izvozne spodbude odpravljene. Prej so znašale 4 odstotke vrednosti izvoženega blaga. Vse druge izvozne spodbude na ravni federacije so ostale nespremenjene. Z različno visokimi spodbudami se je spremenilo razmerje med dolarjem in zahodnoevropskimi valutami, tako da devalvacija za zahodno Evropo dejansko znaša 25 in za ZDA le 11 odstotkov. Ob tem velja poudariti, da se je spremenil tudi obračunski tečaj za dolar, po katerem obratnavajo izvozne stimulacije. Postal je enak bančnemu tečaju.

Z zadnjo devalvacijo, ki je bila junija 1980, smo imeli slabe izkušnje, saj so se že v nekaj mesecih izničili njeni učinki, predvsem zaradi visoke rasti cen. Če torej želimo, da bi razvrednotenje dinarja doseglo zaželeno cilje, je treba preprečiti vpliv uvoznih izdelkov na cene na domačem trgu. Te so sicer že od poletja sem zamrznjene in bodo ostale pod strogim nadzorom tudi v prvih mesecih prihodnjega leta. Spremembo cen lahko pričakujemo le pri nekaterih energetskih in drugih surovinah.

Prav tako je treba odločno zajezi vse vrste porabe. Nujno je, da vse oblike porabe uskladimo z realnimi materialnimi možnostmi in tudi večji dohodek, ki ga bo prinesla devalvacija izvoznikom, se nikakor ne sme preliti v večje osebne dohodke. Skupna in splošna poraba mora rasti skladno z materialnimi možnostmi. Le pri investicijski porabi v naši republiki ne moremo več zadrževati rasti. Predvsem bo treba spodbuditi investicije v tehnološki napredek proizvodnje, ki bo sposoben za izvoz. Investicijska poraba je namreč v zadnjih treh letih v naši republiki tako upadla, da že ogroža nadaljnji razvoj, naj bi prihodnje leto rasla skladno z rastjo dohodka.

Nedvomno pa bo devalvacija dinarja imela negativen vpliv na dohodek uvoznikov. V prvem polletju je bilo v Sloveniji za 5,5 milijarde dinarjev izgub in pričakovati je, da bo ob zaključnih računih številka večja. Vendar pa slovenski izvršni svet nima namena predlagati povečanja stopnje združevanja za sklad skupnih rezerv, zato bo sredstev za najmanjše premostitvenih kreditov manj. Prav zato ne kaže računati nanje, temveč se je na pokrivanje potrebno dogovoriti v okviru reprodukcijskih verig. L. Bogataj

Čim prej konkretno tolmačenje

Škofja Loka — Ukrepi za spodbujanje izvoza, ki jih je sprejel zvezni izvršni svet, bodo izboljšali položaj izvoznikov in oživili industrijsko proizvodnjo, vendar je potrebno storiti vse da se učinki devalvacije ne bodo izničili v nekaj mesecih. V delovnih organizacijah pa morajo čimprej dobiti konkretno tolmačenje odloka, ki omogoča uvoz zaradi izvoza, sicer se do konca leta ne bo dalo več kaj prida izvoziti, so poudarili na torkovi seji izvršnega sveta občinske skupščine Škofja Loka, ko so obravnavali gospodarske razmere v občini.

Tudi škofjeloškemu gospodarstvu je zaradi slabe oskrbljenosti z materialom že pohajala sapa. Septembra je bilo s surovinami iz domačih virov slabo oskrbljenih kar 69 odstotkov delovnih organizacij, z uvoznimi surovinami pa 64 odstotkov. Izvozni plan je bil v devetih mesecih dosežen komaj s 55 odstotki, uvozni pa s 57 odstotki. V primerjavi z lani se je konvertibilni izvoz povečal za 27 in uvoz s tega področja za 21 odstotkov, pokritje pa znaša 1:1,46. Povečanje gre predvsem na račun izrednega povečanja izvoza Jelovice, Gradisa, Alpeles in Alpine na zahodna tržišča. Vzrok za nedoseganje celotnega plana izvoza pa je pomanjkanje izvoznih naročil, predvsem pa slaba oskrbljenost s surovinami, saj izvozniki le s težavo izpolnjujejo naročila. Zato odlok o uvozu reprodukcijskega materiala

za proizvodnjo, ki je namenjen izvozu, v vseh kolektivih poslovalja.

Po podatkih, ki jih zbira oddelki za gospodarstvo, naj bi bila se tembrska proizvodnja letos kar za 7 odstotkov manjša od lanske. Vendar ta podatek po mnenju predsednika izvršnega sveta Mira Pinteriča, ni točen. Po njegovem v obseg proizvodnje niso zajeti kompenzacijski posli in dodelave, ki prav tako prinašajo dohodek.

Zato podatkov o obsegu proizvodnje ne gre jemati za kritične. Bolj se kaže zamisliti nad slabo likvidnostjo loškega gospodarstva. Ne le, da delovne organizacije najemajo velike kratkoročne kredite, veliki so tudi krediti za pripravo izvoza, ki pa ne teče tako, kot bi pričakovali. Zato kaže v vseh delovnih organizacijah, ki imajo tovrstne kredite, poskrbeti da čimprej vključijo osvajanje novih proizvodov in drugih priprav na izvoz, ker se sicer lahko zgodi, da bodo ostale brez sredstev zaradi vračanja teh kreditov. Hkrati je nujno, da prav vseh kolektivih pri planiranju prihodnje leto poiščejo vse možnosti izvoza, ker je prihodnost loškega gospodarstva, kjer prevladuje izvozne surovine vezana predvsem na valna industrija, le v večjem izvozu ki mora v povprečju doseči vsaj tretjino proizvodnje. L. Bogataj

Vse sobote — Zaradi izrednega povpraševanja po pnevmatikah v kranjski Savi že vsi oktober delajo vse sobote, vendar kljub temu ne morejo zadostiti velikemu povpraševanju predvsem velikih avtoprevoznikov v BiH, Vojvodini in Makedoniji. Kljub temu da delajo v tozdu Avtopnevmatika na vso moč, pa so v tričetrtletju imeli predvsem zaradi pre nizkih cen izdelkov za okoli 80 milijonov novih din izgube.

Uvoz zaradi izvoza

Odlok o uvozu za proizvodnjo, ki dela za izvoz, so v gospodarstvu sprejeli z odobravanjem. Pričakujejo pa, da bodo čimprej dobili kar najbolj točne informacije o možnostih uveljavljanja pravic in obveznosti iz tega odloka.

Odlok zveznega izvršnega sveta, da lahko poslej organizacije združenega dela ki izvažajo na konvertibilni trg za proizvodnjo blaga in storitev upoštevajo potrebni repromaterial in surovine, če ti ne presegajo 50 odstotkov vrednosti izdelka, so v gospodarstvu sprejeli z odobravanjem, kot ukrep, ki lahko prispeva k nujnemu povečanju izvoza. Vendar pa v združenem delu pogrešajo podrobnejšo in konkretno obrazložitev odloka, predvsem pa obrazložitev združenega dela, ki poteka njegove izvedbe.

Po tem odloku bodo organizacije združenega dela, ki izvažajo na konvertibilni trg, lahko uvažale surovine in repromaterial za proizvode, ki so narejeni z več kot polovico domačih surovin. Hkrati jim ne bo treba združevati 15,9 odstotka deviznega priliva za vzajemnost v federaciji in 20,9 odstotka deviznega priliva za vzajemnost v republiki in sicer od polovice ustvarjenega deviznega priliva

od izvoza tistih izdelkov, za katere so uvozili potrebni repromaterial. Če je delež uvoženih surovin manjši od polovice, bodo olajšave veljale enako. Če bo na primer delovna organizacija uvozila za 30 odstotkov surovin od vrednosti izvoženega blaga, bo oproščena združevanja ne samo za vrednost uvoženega blaga, temveč še za nadaljnjih 20 odstotkov vrednosti izvoženega blaga. To bo prav gotovo močna spodbuda izvoznikom, da bodo uvožene surovine zamenjavali z domačimi materiali.

Organizacije združenega dela bodo svoje vloge za uvoz zaradi izvoza pošiljali neposredno na zvezni sekretariat za zunanjo trgovino, kjer so se organizirali, da bodo vloge hitro in operativno reševali. V SISEOT pa so pripravili organizacijam združenega dela posredovati vse potrebne informacije in jim nuditi organizacijsko in strokovno pomoč v zvezi z izvajanjem odloka o uvozu zaradi izvoza.

Strah in groza v filmskem gledališču

V četrtek se v kinu Center začenja jesenski cikel filmskega gledališča — Vsebuje osem filmov, med njimi kar pet iz zvrsti strahu in groze

Kranj — V četrtek, 4. novembra, se v kranjskem kinu Center začenja jesenski cikel filmskega gledališča. Vsebuje osem filmov, ki bodo na sporedu vsak četrtek ob 18. uri za mladinski abonma in ob 20. uri za odrasli abonma, vsako sredo ob 18. uri pa ga bodo lahko spremljali tudi gledalci v kamniškem kinu Dom. Abonma, ki stane za mladino 120 din za odrasle 180 dinarjev, bo moč kupiti od torka naprej pri blagajni kina Center.

Izbor filmov jesenskega ciklusa je zanimiv z več strani. Med njimi so kar trije, ki prvič prihajajo v Kranj: Slovenska drama Razseljena oseba, kanadski Atlantic city in ameriški Nostradamus — mož, ki je videl prihodnost, ki doživlja celó slovensko premiero.

Če se ozremo po naslovih drugih petih filmov — Psycho, 39 stopnic, Zadnji metro, Alien — osmi potnik in Megla — opazimo, da jih večina sodi v zvrst grozljivk. Za tak izbor so se sestavljali sporeda filmskega gle-

dališča zavestno odločili, saj filmi groze in strahu, v svetovni kinematografiji spet doživljajo razcvet. Prve grozljivke so se pojavile že kmalu na začetku nastanka filma. Najstarejša verzija Frankenstein, ki so jo posneli Američani, nosi letnico 1910. Pravi razcvet je doživela ta zvrst v času nemškega ekspresionizma, ko je nastal tudi eden najpomembnejših filmov v zgodovini sedme umetnosti, Kabinet doktorja Caligarija.

Filmi groze in strahu se niso v nobenem obdobju filmske zgodovine popolnoma izgubili. Zasedimo le padce v proizvodnji v določenih obdobjih. Pravi preporod in oživitve pa so grozljivke doživele v sedemdesetih letih. Že 1968. leta sta nastala dva pomembna filma te zvrsti: Noč živih mrličev režiserja Georga Romerja in Rosemarijin otrok Romana Polanskega. Kmalu zatem so se pojavili filmi Izganjalec hudiča, Zrelo, King Kong, Prerokba, Carry, Furija, Alien — osmi potnik,

Megla in, eno najboljših del, Noč čarovnic režiserja Johna Carpentierja.

Jesenski cikel filmskega gledališča daje s petimi filmi groze in strahu le osnovno informacijo o zvrsti, ki se deli v osem podzvrsti, saj v njem, žal, ni pomembnejših filmov, ki so nastali v zadnjih sedmih letih, na primer, Nosferatu, Noč čarovnic, Zora mrličev, Izžarevanje, Zgodba o duhovih, Kri za Drakulo pa eno redkih komedijsko obarvanih del, Mladi Frankenstein.

Razen grozljivk filmsko gledališče prinaša še Zadnji metro, Atlantic city in Razseljeno osebo, ki si po svoji kvaliteti prav gotovo zaslužijo uvrstitev v program, saj bi v nasprotnem primeru verjetno neopazno obšli marsikatero obiskovalca kina.

Kulturni koledar

JESENICE — V Amaterskem gledališču Tone Čufar bo v torek, 2. novembra ob 19,30 za abonma in za izven gostoval **Zlatko Sugman** z lepljenko **Miloša Mikeln** »Direktni prenos«. Na sporedu bo še v sredo, 3. novembra ob 19,30 in v četrtek, 4. novembra ob 19,30.

RADOVLJICA — V Sivčevi hiši si lahko ogledate razstavo likovnih del slikarke **Mirne Pavlovce** iz Škofje Loke. Odprta je vsak dan od 10. do 12. in od 15. do 17. ure. Ob 1. novembra bo Muzej talcev v Begunjah odprt od 10. do 17. ure, medtem ko bodo vsi ostali muzeji zaprti.

KRANJ — V soboto, 30. oktobra ob 19,30 bo Eksperimentalna gledališka skupina pri društvu Gledališče, lutke, glasba Kranj uprizorila v **Prešernovem gledališču** antiigro Eugena Ionesca »Plešasta pevka«.

KRANJ — Prešernovo gledališče bo v četrtek, 4. novembra pripravilo v telovadnici Osnovne šole France Prešeren v Kranju premiero izbora pesmi slovenskih pesnikov za otroke in mladino, poimenovano »Čenčiči«.

Gorenjski muzej bo drevi ob 18. uri v galeriji Mestne hiše pripravil otvoritev razstave del akademskega slikarja **Igorja Pleška**, ob 18,30 pa se bo v Stebrišni dvorani in v Mali galeriji Mestne hiše predstavila likovna skupina **BOSCH IN BOSCH** iz Subotice in Novega Sada. Na otvoritvi bo nastopil **LUPO HRUP** z eksperimentalnim discom. V galeriji Prešernove hiše pa je še naprej odprta razstava Vizualna poezija avtorja Radomira Mašiča Kule z naslovom Ego sum ego. Razstave so tako kot stalne zbirke Gorenjskega muzeja odprte vsak dan od 10. do 12. in od 16. do 18. ure, ob sobotah in nedeljah od 10. do 12. ure, ob ponedeljkih so zaprte.

LJUBLJANA — V Cankarjevem domu bo v torek, 2. novembra ob 19,30 orgelski koncert **Huberta Berganta**. Od 2. do 6. novembra s predstavami ob 19. uri bo teklen **teden grškega filma**, ki bo predstavil najnovejše grške igrane filme. V petek, 5. novembra ob 19,30 bo imel v veliki dvorani koncert **Simfonični orkester Slovenske filharmonije**, ob 20. uri pa bo v srednji dvorani jugoslovanska praznizvedba do leta 1981 prepovedane besede avstrijskega dramatika **Arturja Schnitzlerja** »Rajanje«. V soboto, 6. novembra ob 19. uri bo gostovalo Slovensko stalno gledališče iz Trsta s »Krvavo svatbo« **F. Garcie**.

ŠKOFJA LOKA — V galeriji na loškem gradu razstavlja slike, keramiko in plastiko **Aljoša in Gorazd Sotler** iz Škofje Loke. Razstava bo odprta do 10. novembra, med tednom od 10. do 17. ure, ob sobotah in nedeljah od 9. do 17. ure.

TRZIC — V Kurnikovi hiši si lahko ogledate razstavo fotografij, ki jo je pripravil **Foto klub Trzic** ob svoji 45-letnici.

ŽELEZNIKI — V galeriji muzeja je odprta razstava del akademskega kiparja **Toneta Logondra**. Ogledate si jo lahko še do 15. novembra, vsak dan razen ponedeljka od 9. do 12. in od 15. do 18. ure.

Apatija likovne kritike

V ponedeljek, 25. oktobra sta priredila Cankarjev dom in Slovensko društvo likovnih kritikov razgovor na temo Sodobno slovensko kiparstvo in likovna kritika. Neposredni povod za to likovno tribuno, na katero so povabili poleg kritikov tudi kiparje, je bila razstava Slovenski kiparji — gostje mednarodne skupine Formes Humaines v Franciji, ki je bila tudi postavljena v Cankarjevem domu in ker je bila iztrgana iz koncepta, je učinkovala natanko tako, kot če bi v Cankarjev dom prenesli nekaj plastik s Forme vive iz Kostanjevice ali iz Seče pri Portorožu. Po uvodnih besedah Saše Bassina o razumevanju sodobne plastične oblike je spregovoril še Stane Bernik o Formi vivi, na kateri je sodelovalo doslej že 230 kiparjev iz tujine in iz Jugoslavije. Ob tem je ugotovil odsotnost kritične besede v dnevnem časopisju, predvsem v osrednjih časopisih (DELO, DNEVNIK), kjer so sicer kritiki dobesedno gostali ali dninarji, ki bi morali napisati toliko teksta, kolikor ga obsega Vojna in mir, da bi zaslužili za skromno povprečno plačo Slovenca in ti teksti bi morali biti tudi objavljeni, kar pa se ne dogaja. Veliko tekstov obleži v uredniških predalih, umetniki dolžijo kritike a le ti niso krivi, če o razstavah ni v časopisju niti besede. Iz vse razprave so prisotni — bilo jih je nekaj več kot trideset — potegnili ugotovitve, da v vrstah likovnih kritikov vlada otopelost, ki navzven izgleda kot nezainteresiranost za likovna dogajanja. Umetniki jih, namreč kritike, dolže preveč prizanesljivih kritik in kritiki so jim odgovarjali, da uredniki nočejo objavljati resničnih in ostrih kritičnih zapisov, predvsem zato ne, ker so nekatere teme tabujске ali pa so nekateri likovniki urednikom preveč prirasli k srcu in je tako o njih nemogoče napisati kaj drugega kakor všečen tekst. V tem kontekstu je bil najbolj ostro kritiziran prav časopis Delo, pohvaljeni pa regijski časopisi in med njimi Glas, ki na svoji kulturni strani objavlja tudi kritične zapise o razstavah izven gorenjske regije.

Likovno tribuno so v njenem drugem delu povezali z odprtim občinim zborom Slovenskega društva likovnih kritikov, na katerem je bil izvoljen za novega predsednika Stane Kovič, ki je prevzel dedščino dosedanjega predsednika dr. Petra Krečiča. Novi odbor bo moral reševati prav našete probleme pisanja kritik in predvsem najti več odprtih strani v dnevnem časopisju za temeljito likovno kritično besedo na Slovenskem.

Andrej Pavlovce

APZ France Prešeren v ZR Nemčiji

V začetku oktobra so se člani Akademskega pevskega zbora France Prešeren Kranj vrnili z uspešnega gostovanja v tujini. Od 1. do 3. oktobra so namreč sodelovali na mednarodnem festivalu Eurotreff Musik v Ulmu. To je vsakoletna prireditev dežele Baden Wuerttemberg, ki se je je kranjski zbor na posebno povabilo organizatorjev letos udeležil že drugič.

Tokrat je na festivalu sodelovalo štirideset skupin iz dvanajstih držav, med njimi univerzitetni zbor iz Szczecina, folklorne skupine iz Danske, Italije in Jugoslavije, pihalni orkestri iz Nemčije, Madžarske in Finske, orkester tolkal iz Barcelone, več jazz skupin, če omenimo le nekatere. V dneh festivala je Ulm, sicer glavno mesto dežele Baden Wuerttemberg z okoli 100.000 prebivalci, resnično zaživel s svojimi gosti.

Meščani so v velikem številu obiskovali nastope posameznih skupin, preko 1400 gostov — udeležencev festivala — pa so tudi gostili na svojih domovih.

Kranjski akademski zbor je nastopil na otvoritvenem in na skupnem koncertu vseh udeležencev, obakrat v veliki Donavski dvorani, imel pa je tudi promenačni koncert na obrežju Donave in celovečerni koncert v samem mestu. Zbor se je predstavil s slovenskim programom in srbsko pravoslavno liturgijo, kar je občinstvo zelo lepo sprejelo.

Festival je vsekakor dosegel svoj namen, to je skleniti čim več vezi tako med gostitelji kot tudi med gostujočimi skupinami. Geslo festivala: Evropa poje — naj živi Evropa!, je resnično zaživel.

A. S.

Prizor iz uspešne uprizoritve drame Vitomila Zupana »Stvar Jurija Trajbasa« v gledališču Prešernovega gledališča

Prešernovo gledališče na Borštnikovem srečanju

Predstava kranjskega gledališča v tekmovalnem izboru predstav slovenskih poklicnih gledališč — Obnovljena predstava z delno novo zasedbo — Priprave na televizijsko snemanje

Prešernovo gledališče v letošnjem letu »praznuje« 25 let ukinitve poklicnega gledališča in 75 let profesionalizacije kranjskega gledališkega življenja. Obe obletnici kranjsko gledališče seveda ni posebej praznovalo, toda prav v letošnjem letu je Prešernovo gledališče uspelo preboj med najboljše predstave slovenskih poklicnih gledališč na festivalu v Mladini. Res je Prešernovo gledališče v preteklosti nastopilo na Borštnikovem srečanju, prvič kot predstavnik amaterskih gledališč, drugič pa lani (že v tekmovalnem programu) z Seligovo »Svatbo«. Ob »Svatbi« je bilo pač veliko govora, da to ni resnična predstava PG, ker so jo pripravili v glavnem z gostujočimi igralci — tako razmišljanje je seveda lahko samo plod želje po za-

prstosti. Toda če lanska predstava ni bila povsem last kranjskega gledališča, potem za uprizoritev drame V. Zupana: STVAR JURIJ TRAJBASA ne more biti dilem. Gledališče jo je uprizorilo s svojim razpoložljivim ansamblom, in gledano z zornega kota lastnega ansambla, je letošnje sodelovanje v tekmovalnem programu gotovo največji uspeh kranjskega gledališča po zdaj že znameniti ukinitvi. S tem uspehom kranjsko gledališče na najboljši način proslavlja svoja dva jubileja. Koliko se bo ta prodor med slovenska poklicna gledališča poznal v boljših delovnih pogojih, bo vidno šele v prihodnosti.

Prešernovo gledališče je pred odhodom na festival v domači gledališki hiši še dvakrat uprizorilo »Stvar Jurija Trajbasa«. Prvo predstavo je gledališče »podarilo« (že tradicionalna vsakoletna akcija) Društvu invalidov iz Kranja. Predstavo, ki je 5 mesecev »mirovala« je bilo potrebno praktično prenoviti, saj so bile nujne presedbe v ansamblu. Tako bo v vlogi Marcele nastopila Barbara Lapajne, v koreografskih vlogah pa se bodo predstavili tudi Bojan Regouc, Jerica Strgar, Renato Eržen.

Sredi novembra pa bi ljubljanska TV »Stvar Jurija Trajbasa« posnela za svoj dramski program. Že drugič v letošnjem letu snema kranjsko gledališče svoje predstave, kar je seveda ob dejstvu da TV v enem letu povprečno posname 8 slovenskih gledaliških predstav podatek vreden posebne pozornosti. Po vsem tem je seveda vmesno vprašanje, kaj lahko samo kranjsko gledališče še naredi, da bi se končno v temelju premaknilo prepičanje po drugem statusu, po drugačnih delovnih pogojih, ki bi jih gledališče že zdavnaj zaslužilo glede na ustvarjene rezultate.

M. L.

AVTO MOTO DRUŠTVO
RADOVLJICA
Ljubljanska 19

razpisuje licitacijo osebnega avtomobila

ZASTAVA 750, letnik izdelave 1978, v voznem stanju.

Izključna cena 45.000 din, davek plača kupec.

Licitacija bo dne, 4. 11. 1982 ob 18. uri v domu AMD Radovljica, Ljubljanska 19.

S knjižne police

Janez Vipotnik:

Doktor

Pri založbi BOREC v Ljubljani je nedavno izšlo delo Janeza Vipotnika »Doktor«. Janez Vipotnik se je že v nekaj delih predstavil slovenski javnosti s partizansko tematiko. Tudi njegova najnovejša knjiga sega v tisti čas. Vendar, če smo pri njegovem pisanju vajeni dramatičnih opisov dogodkov, akcij in ljudi, ki jih Vipotnik prikazuje s posebno človeško toplino, je v njegovem najnovejšem delu več psiholoških in etičnih problemov.

V knjigi »Doktor« Janez Vipotnik sega v ilegalno Ljubljano, v prve začetke, ko so se ljudje morali opredeliti: ali za ilegalno delo, za upor, ali za paktiranje z okupatorjem. Eden takih je bil tudi šef ljubljanske policije. V svojem službovanju pred vojno je lovil, zasliševal in zapiral komuniste. Pri svojem delu je bil uspešen. Tudi komunisti so ga dobro poznali. Kot tak je bil med njimi osovražena osebnost.

Ko pa pride v deželo okupator in povrhu še Italijan, ki jih šef policije sovraži iz dna duše, se v njem lomijo občutki, misli. Njmu ne bo služil, je njegov dokončen

sklep. Raje gre vstrec s komunisti. Čeprav je iz čisto drugega tabora in je bil včasih proti njim. Vendar zanje vsaj ve, da so pošteni, da se bore za svoje ideale, hočejo drugačen jutrišnji dan...

Poišče zvezo, ponudi sodelovanje. Ljubljanski ilegalci ga prekusijo, sprejmejo. Skoraj vse do konca vojne je glavni vir obvestil partizanom iz italijanske policije. Tri leta in pol je sodeloval z OF. Slednjič ga njegovi odkrijejo. Na dvorišču ljubljanske policije so ga obesili brez sodnega procesa, brez javnosti.

Roman »Doktor« je pisan po resničnih dogodkih. Šef policije, ki je sodeloval s partizani, je bil resnična osebnost v okupirani Ljubljani. Skozenj v Vipotnikovi knjigi spoznamo marsikatero, do sedaj širši javnosti še nepoznane dogodke. Pisatelj pa ne opisuje dogodkov klasično akcijsko, temveč sestavlja iz drobnih epizod pred nami nastaja celotna zgodovinska atmosfera medvojne Ljubljane. Na lahkotno, a kljub temu berljivo za vsakogar, ki ga zanima naša polpretekla zgodovina.

D. Dolenc

Mačehovski odnos do duševno prizadetih

Otroci, ki ne bodo nikdar odrasli

Težave pri zaposlovanju duševno prizadetih, življenje v zavodih, negotova prihodnost po smrti staršev, neurejen status invalidnosti, to so problemi, s katerimi se ubadajo društva za pomoč duševno prizadetim, socialna skrbstva, osnovne šole s prilagojenim programom in delavci pod posebnimi pogoji

V Sloveniji je prek 30.000 duševno prizadetih oseb, četrtnina od njih celo takih, za katere bo morala vse življenje skrbeti družba. Skrb zanje je namreč razen staršem poverjena tudi šolam s prilagojenim programom, delavnicam pod posebnimi pogoji, skrbstvenim zavodom, da lajšajo življenje otrok, ki za vselej ostajajo otroci. Pa vendar je na področju varstva duševno prizadetih še vedno veliko pomanjkljivosti. O tem smo vprašali **Milana Hafnerja**, predsednika društva za pomoč duševno prizadetim v Kranju.

»Naše društvo hoče družinam prizadetih otrok svetovati, prisluhniti njihovim težavam in jim pomagati odločati se na življenjskih prelomnicah, kot so šolanje, zaposlovanje, odhod v zavod... V društvu so strokovnjaki s tega področja. Problemov, s katerimi se srečuje prizadet otrok, še bolj pa njegova družina, je veliko. Med šolanjem še neka-ko gre. Otroci so vpisani v šolo s prilagojenim programom. Težave nastopijo kasneje, ko se mladostniki bodisi zaposlujejo bodisi ostanejo v delavnicah pod posebnimi pogoji ali pa zaradi težke prizadetosti doma, po smrti staršev pa v varstvenem zavodu.«

Absolventi osnovne šole s prilagojenim programom imajo pri zaposlovanju sicer prednost, vendar se jih združeno delo otepa, saj ne zaupa njihovim delovnim sposobnostim. V Kranju jim je uspelo prodreti v Iskro, kjer imajo za invalida in duševno prizadetega veliko posluha. Trenutno je v občini le 9 prizadetih otrok nezaposlenih. Sprva se absolventi delovno usposablja, kar gre v breme skupnosti za zaposlovanje. Toliko časa so prizadete otroke v tovarnah pripravljali trpeti, kasneje, ko gre za zaposlitev in obveznost delovne organizacije, da bo pokri-

vala morebitno razliko med doseženim in minimalnim osebnim dohodkom, pa je drugače. Društvo za pomoč duševno prizadetim se zavzema, da bi bile delovne organizacije, ki zaposlijo duševno prizadete, deležne kake davčne olajšave.

»V delavnicah pod posebnimi pogoji zaposlimo otroke, ki se ne morejo prilagoditi zahtevnejši proizvodnji. Kooperantska dela (sklepamo jih z Iskro, Pekom in še nekaterimi), ki jih tu opravljajo, so enostavna in jim pomenijo bolj delovno terapijo kot vsakdanji kruh. V Kranju bi bili mnogi starši prizadetih otrok veseli, ko bi imeli invalidsko delavnico, saj je s tem rešen problem težko zaposljivih. Seveda pa bi to veliko stalo.

Verjamem, da se združeno delo bolj ogreva za to kot za prednostno zaposlovanje prizadetih otrok.«

Tisti, ki se tako ali drugače ukvarjajo s prizadetimi otroki, si že dolgo želijo, da bi jih vključili v sistem invalidsko-pokojninskega zavarovanja. S statusom invalidnosti bi bila rešena socialna varnost kar tretjine prizadetih, ki so zdaj odvisni le od družinskih pokojnin ali podpor.

Se nekaj teži starše teh otrok: kaj bo z otroki po njihovi smrti. Od 30 duševno prizadetih otrok v kranjski občini jih ima kar polovica starše, ki so starejši od 70 let. Po njihovi smrti bodo prepuščeni samim sebi ali pa jih bodo morali dati v zavod, kjer se navadno težko privadijo.

»V Kranju bi radi rešili to vprašanje. Najprej smo nameravali varstvo za otroke brez staršev organizirati v domu upokoencev, od koder bi tisti, ki so zaposleni v delavnicah, lahko nemotoma hodili na delo. Izkazalo se je, da ta rešitev ni mogoča. Tako zdaj razmišljamo, da bi kupili hišo in jo preuredili v nekakšen dom za prizadete otroke.«

D. Z. Zlebir

Otroke po šoli lahko zaposlijo delavnice pod posebnimi pogoji, težje prizadeti živijo v zavodih, večina pa bi jih lahko delala v tovarnah, ko bi jih hotele sprejeti na delo.

Kooperantski odnosi v zatišju

V radovljiski občini kooperantski odnosi v kmetijskih zadrugah še niso dobro zaživeli — Na posestvih je letos prireja mleka upadla, kmetje pa so oddali več mleka kot lani — Hoteli bodo letos odkupiti 110 ton krompirja

Radovljica — Obe kmetijski zadruzi v radovljiski občini — blejska in bohinska — sta kadrovsko šibki in kooperantski odnosi pri njih še niso zaživeli. Ta ugotovitev velja tudi KZK temeljno organizacijo Kooperacija Radovljica. Problemi kooperantskih odnosov so zdaj sicer nekoliko v zatišju, bolj so v središču pozornosti druga vprašanja kmetijske proizvodnje. Vendar bomo prav o kooperantskih odnosih temeljito spregovorili, pravijo v radovljiski občini, saj bo učinek vlaganj v kmetijstvo krepko odvisen prav od tega, kakšne kmetijske organizacije bomo imeli.

Tudi v radovljiski občini v pospeševanju kmetijstva vlagajo vse več denarja, steka se tudi iz presečka občinskega proračuna. Učinek teh vlaganj grizejo podražitve, zato ni velikega napreda. Vendar se z nekaj uspehi lahko pohvalijo, posebej velja omeniti zavarovanje živine. Osrednji problem so cene, ob katerih bledijo stimulacije in premije. Prav pri premiranjih govedih kmetje že nekaj časa zastavljajo vprašanje, zakaj premije za črno-bele telice veljajo le na posestvih, na kmetijah pa ne, ter zakaj ne premirajo križanih pasem goveda, ki jih je na kmetijah še veliko.

Občinski izvršni svet bo novembra temeljito spregovoril o kmetijstvu, o kooperantskih odnosih v zadrugah, o njihovi kadrovski problematiki, o vplivu stimulacij in premij in o občinski kmetijski politiki. Že pred časom je zadožil Gozdno gospodarstvo Bled, da pripravi program oživljanja kmetijstva in gozdarstva v hribih. Bistvena sestavina tega programa bo večje vključevanje kmetov, lastnikov gozdov, v gozdno proizvodnjo, s čimer jo bodo povečali, kmetom pa bodo zagotovili večjo socialno varnost.

V radovljiski občini imajo dve družbeni posestvi, v Poljčah in na Bledu, katerih glavni proizvod je mleko. V Poljčah so lani namolžli pri 228 kravah 1.730.000 litrov mleka, torej so krave dale povprečno po

7.588 litrov mleka. Na blejskem posestvu so lani namolžli pri 137 kravah 924.000 litrov mleka, povprečno torej 6.727 litrov. Letos je z obeh posestev prišlo manj mleka kot lani. Računajo, da v devetih mesecih okoli 5,7 odstotkov manj.

Kmetje pa so v devetih mesecih letošnjega leta oddali 2.926.173 litrov mleka, kar je 2 odstotka več kot v istem razdobju lani. Kooperacijsko je povezanih 918 kmetov, natančno toliko kot lani, od tega jih je 72 pokojninsko in invalidsko zavarovanih.

Posestvi oddajata pogodbeno 33 kmetov v rejo teličke za plemo. Lani so oddali 400 teličk, letos 388. S posestev so oddali kmetom še 12 krav v nadaljnjo rejo ter 62 plemenskih telic. Za pitanje so kmetom oddali 110 telet. V klavnico so oddali 48 odraslih goveda. Skupno število oddanih goved je enako lanskemu, skupno število kooperantov pa je 63. Na posestvih so računali, da bodo letos čredo povečali za 3 odstotke, vendar jim to ni uspelo.

Kmetje so letos prodali 390 ton mlade pitane živine, kar je 3 odstotke več kot lani.

Pri kmetih se letos stalež živine ni zmanjšal, vendar pa se denarni učinki prireje mleka in govedi slabšajo. Krmila so vse dražja, povrhu jih je še težko dobiti. Mešalnice niso dobile iz uvoza beljakovinske sestavine, zato so proizvodnjo zmanjšale ali celo ustavile. Zdaj je s krmili nekoliko boljše, težko pa je s koruzo, ki je ni moč dobiti po predpisani ceni.

Na posestvih so letos v poljedelski kolobar poleg silazne koruze vpeljali pivovarniški ječmen, ki so ga zasejali na 15 hektarjih in pridelali 49 ton. Na blejskem posestvu so začeli graditi nov hlev za 200 krav, ki bo predvidoma veljal 75 milijonov dinarjev. Kmetijska zadruga Bled pa je zgradila rastlinjak s površino 34 kvadratnih metrov v vrednosti 1,72 milijona dinarjev.

V sadovnjaku Resje je bila letina dobra, obrali so 700 ton jabolk, kar

je 60 ton več kot lani. Skoraj v celoti so jih že prodali, vskladiščili so le 20 ton zlatega delišesa. Z obiranjem in odkupom kmečkega sadja ni večjih težav, problematična je le nizka odkupna cena. Kmetje so letos prodali 109 ton ribeza, kar je 3 tone več kot lani.

Posebej velja tudi povedati, da so kmetje letošnji načrt setve pšenice izpolnili, oddali so 10 ton pšenice.

Kmetijske zadruge so tudi letos sklenile s hoteli pogodbe o prodaji krompirja. Lani so tako prodali 70 ton krompirja, letos pa računajo, da ga bodo odkupile in prodale 110 ton. Veliko škode je letos naredil kolaradski hrošč, ker je zmanjkalo sredstev za njegovo zatiranje.

Ce je med letom manjkalo krmil, pa so kmetje lahko dobili dovolj umetnih gnojil, le sestavina vedno ni bila ustrezna. Vse bolj problematična pa je nabava kmetijskih strojev in priključkov, velike so težave z nadomestnimi deli.

M. Volčjak

Škofja Loka — Predsednik škofjeloške občinske skupščine Matjaž Čepin je minulo sredo sprejel predstavnike gasilskih organizacij iz občine. Z njimi se je zadržal v daljšem pogovoru, med katerim so ga seznanili z uresničevanjem programov dela po gasilskih društvih in problemih pri tem. (S) — Foto: F. Perdan

Ponudba se drobi

Zaradi neenotne turistične ponudbe prihaja tudi v Kranjski gori do številnih problemov — Pohiteti z združevanjem sredstev in izgradnjo infrastrukture

Kranjska gora — Tako kot v vseh naših turističnih središčih naj bi tudi v Kranjski gori uredili nekatere probleme, ki se pojavljajo. Problemska konferenca o gostinstvu in turizmu v Kranjski gori je zato poudarila vrsto nepravilnosti in vprašanj, ki jih bo treba urediti.

Predvsem naj bi se zavzeli za enotno cenovno politiko v kraju. Predstavniki hotelskih organizacij v Kranjski gori se pred izdajo cenika vsako leto sicer dogovorijo o višini cen v dolarjih, vendar pa se potem pojavljajo nepravilnosti, saj zaračunava vsak po svoje.

Posebno vprašanje predstavljajo sklepanje pogodb z inozemskimi agencijami, kjer si vsak posebej poskuša doseči najvišjo možno ceno. Pri domačem gostu pa nasproh zaračunava vsak po svoje.

Hotelske agencije, ki imajo hotele A kategorije, spuščajo ceno. Zato je treba napraviti red in se dosledno držati skupnega dogovora, saj v nasprotnem primeru Kranjska gora samo izgublja. Vsi skupaj bi se morali dogovoriti za usklajevanje cen, še posebej tedaj, ko je slabši obisk.

Kranjska gora tudi nima krajevnega prospekta, posamezne hiše se ponujajo s svojimi programi. Turistično društvo je pripravilo material in tudi finančno konstrukcijo, po kateri naj bi 650.000 dinarjev financirali iz turistične takse, milijon dinarjev pa ostalo gospodarstvo gornjesavske doline. Vendar se gospodarske organizacije niso odzvale v zadovoljivem številu in tako je Kranjska gora kot naše najpomembnejše zimsko turistično središče še vedno brez prospekta.

Precej občutna je v Kranjski gori tudi kadrovska problematika ter dejavnost Turističnega društva. Zato bi za reševanje dokaj pereče problematike morali ustanoviti turistično poslovno skupnost, ki bi usklajevala politiko v gornjesavski dolini.

Razvoj v Kranjski gori se tudi mora premakniti z mrtve točke. Program izgradnje železnice Trebež je izdelan in projekti so končani. Nujna je dopolnitev železnice sistema na območju Podkorena in Planice, z izgradnjo trening poligonov za veleslalom in slalom. Tereni so že strokovno pregledani in določeni. Poskrbeti bodo morali za rekreativno smučanje z izgradnjo tekaških prog, za izgradnjo avtokampa ob Poren-tovem domu in za izgradnjo novih zmožljivosti apartmajskega tipa. Ne nazadnje Kranjska gora potrebuje tudi večjo trgovsko mrežo in manjše lokale. Interesna skupnost za izgradnjo infrastrukture naj bi zato čimprej začela delati in združevala sredstva za smotno in nemoteno gradnjo.

D. Sedej

Število požarov narašča

Glavni krivec za požare, ki jih je iz leta v leto več, je človekov nepravilno ravnanje — Več skrbi dvigu požarnovarnostne kulture — Odstranitev ključnih problemov za nadaljnji razvoj gasilstva

LJUBLJANA — Od začetka decembra lani do konca avgusta letos je bilo v Sloveniji 1605 požarov, ki so povzročili za dobrih 275 milijonov dinarjev škode. Glede na enako obdobje leto poprej se je število požarov povečalo za 20,3 odstotka požarna škoda pa se je zmanjšala za 43 odstotkov. Na požariščih je izgubilo življenja 20 občanov; pri gašenju se je poškodovalo 37 občanov in 4 gasilci.

Za to obdobje je značilno znatno povečanje števila požarov v naravnem okolju človeka, predvsem na travnikih in v gozdovih. V industriji in rudarstvu je bilo 125 požarov, med njimi so povzročili največ škode požar v mariborski Surovini, tovarni roto papirja Djuro Salaj v Krškem in kamniški Kemični industriji. Največ požarov, kar 376, je nastalo na področju stanovanjske in komunalne dejavnosti. Torej, najpogostejše je gorelo v industrijskih in mestnih centrih.

Znižanje požarne škode nas letos ne ohrabljuje posebno, so naglasili predstavniki republiškega inšpektorata za požarno varstvo, Gasilske zveze Slovenije, Zveze SIS za požarno varnost SRS in republiškega sekretariata za ljudsko obrambo med tor-kovim pogovorom z novinarji o požarnem varstvu. Nasprotno nas zaskrbljuje stalno naraščanje števila požarov. Zamisliti se moramo ne le zato, ker v ognju

izgubimo nemalo človeških življenj, ampak tudi zato, ker se nenehno ponavljajo eni in isti vzroki za nastajanje požarov. Žal ogenj najpogostejše izbruhne prav zaradi malomarnega ravnanja človeka, njegovega nezadostnega poznavanja varnostnih ukrepov in nevestnega izpolnjevanja predpisov. Gre torej za probleme, ki kažejo na nizko raven naše samozaščitne zavesti in posebej na potrebo po razvijanju požarnovarnostne kulture.

In kako naj bi takšne probleme odpravljali oziroma preprečevali? Prav gotovo ni dovolj, da imamo v naši republiki okrog sto tisoč gasilcev, stalno pripravljanih za gašenje požarov. V sodobnem načinu dela in življenja, ki ga spremlja vse več požarnih nevarnosti, moramo doseči podoben blizanje skrbi za požarno varnost.

Uspešne preventive ni moč zagotavljati samo z občasnimi dejavnostmi gasilskih organizacij v tednu oziroma mesecu varstva pred požarom pa s priklaj pripravljenosti gasilcev na nujne naloge v obrambno-zaščitnih akcijah. Nič nas ne sme presenetiti. Ob vse večjih prizadevanjih za strokovno usposobljenost gasilskih organizacij bi treba storiti več za širjenje osnovnega znanja o požarnem varstvu med delavci in prebivalstvom. Šele ko bo dobila protipožarna vzgoja ustrezno mesto v vrstah in šolah, ko bomo presegli formalnost aktov o požarnem varstvu z angažiranjem strokovno usposobljenih ljudi za reševanje konkretnih problemov po delovnih organizacijah in krajevnih skupnostih, ko bodo ukrepi v gradbeništvu zagotovili prebivalcem v visokih stavbah večjo varnost pred požari, pa ko bo — ne nazadnje — objavljanje analiz požarov služilo v poduk javnosti, bomo lahko pričakovali upadanje števila požarov.

Gasilce in njihove organizacije bomo seveda potrebovali še naprej. Zato bo treba, so med drugim opozorili med pogovorom v Gasilski zvezi Slovenije, preprečiti zmanjševanje družbenih sredstev za razvoj gasilstva: ob tem bodo morali njegovo organiziranost dopolniti z ustanovitvijo regijskih centrov, kjer bodo racionalneje izkoriščanje denarja dosegli z izdelavo načrtov požarne ogroženosti v vseh okoljih. Med težavami, ki jih ne bodo mogli rešiti sami, so naštevali tudi zagotavljanje deviz za nakup nujne gasilske opreme iz uvoza in usklajevanje programov domačih proizvajalcev opreme.

S. Saje

Premalo skrbi za Hlebce

Vasi Hlebce, Hraše in Studenščica so resnično na robu krajevnosti Lesce — Vaščani so podpisali, da so pripravljeni prostovoljno delati — Denarja za uresničitev vseh želja krajanov res ni

Vasi Hlebce, Hraše in Studenščice so kmečkodelavska naselja, ki skupaj štejejo 125 hišnih števil, od tega Hlebce 60. Naselja so tik za leskim letališčem, torej prav na robu razvojnega območja in na robu krajevnosti Lesce, v katero spadajo. Vaščani pa vse bolj poudarjajo, da so tudi sicer na robu leske krajevnosti, ki da premalo skrbi za te vasi in zavzeto rešuje le osrednje, leske probleme.

Zanimivo je, da so krajanje Hlebce nedavno podpisali, da so pripravljeni prostovoljno delati pri napeljavi javne razsvetljave. Zastavljajo se vprašanje, čemu je bilo potrebno posamično pismeno izjavljanje, kar sicer ko prej kaže na nezaupanje in skrhane odnose v krajevni skupnosti.

Pobudo o ureditvi javne razsvetljave so dali krajanje Hlebce. V novem naselju je temno, nekaj luči gori le v starem delu vasi. V krajevni skupnosti so ureditev javne razsvetljave dodatno vključili v načrt in dopisali pogoj, da morajo krajanje Hlebce sami s prostovoljnim delom opraviti težak del pri polozitvi kablov ter se sami dogovoriti z Elektro Zirovnica, koliko bodo dela veljala in kje bo kabel položen. Predračun je narejen in dela bodo veljala 272 tisoč dinarjev, krajanje pa so podpisali, da bodo prostovoljno delali.

Toda grenak občutek ostane. Zakaj morajo krajanje Hlebce sami urejati stvari, saj imajo v krajevni skupnosti Lesce poseben odbor za izvedbo srednjeročnega načrta krajevnosti. Člani odbora namreč v Hlebce nočejo več priti, pravijo, da so bili tam večkrat grobo žaljeni.

Prepiri so se začeli ob urejanju kanalizacije v Hlebcah, natančneje pri polaganju podzemnega kanala, katerega so speljali smrdljivi vaški potok. V potok so imeli v vasi napeljavne sanitarne in hlevske odpadke. Krajanje so tedaj obljubili, da bodo v novi kanal odtoke napeljali preko troprekatnih greznic, vendar tega vsi niso naredili. Na drugi strani pa je res, da kraj z novim kanalom ni v celoti kanalizacijsko urejen, saj so kanal položili prenizko

v zemljo in nanj novega ni moč priključiti.

V minulih petih letih so v Hlebcah asfaltirali cesto od Begunjske ceste proti severu skozi vas. V krajevni skupnosti pravijo, da so pri tem prekoračili načrtovane stroške, saj so znašali 550 tisoč dinarjev, predvideli pa so le 114 tisoč dinarjev. Krajanje Hlebce seveda ob tem povedo, da načrt sam dovolj jasno pove, kako mačekovski je odnos krajevnosti do njihove vasi.

Krajanje Hlebce želi še več problemov. Radi bi imeli nekaj telefonskih priključkov. Da je s telefoni težko vsepovsod pri nas, vemo. V krajevni skupnosti so jim odgovorili, da zaradi predvidene gradnje hitre ceste samostojnega voda iz Lesce ni moč napeljati, poleg tega bi bilo to denarno nemogoče izpeljati. Rešitev bi bilo moč najti s povezavo iz Zapuž. Krajanje Hlebce si zdaj sami prizadevajo, da bi vas dobila nekaj telefonov. V Hlebcah bi radi imeli tudi trgovino. Vendar je naselje majhno in temu ustrezno je tudi interes trgovinskih organizacij majhen. Problemi nastajajo tudi pri odvozu smeti. Vsi krajanje nad odvozom smeti niso navdušeni, v krajevni skupnosti pa pravijo, da je ob cesti toliko ograj, da smetarska vozila ne morejo obračati. Cesta v novem naselju Hlebce še ni vključena v spisek cest, ki so dokončno urejene in v upravljanju krajevnosti. Zavoljo tega tudi denar za njeno vzdrževanje ne doteka.

Skratka problemov je veliko, vse večji postajajo zaradi skrhanih odnosov v krajevni skupnosti. Stari pregovor pravi, da sta za prepričanje vseh potrebna dva. Težko je torej kazati na krivca. Morda bi kazalo v krajevni skupnosti Lesce razmisliti o drugačni samoupravni organiziranosti. Tri vasi na robu krajevnosti imajo prav gotovo svoje, posebne probleme, ki ob večjih, leskih problemih zbledijo, kar med ljudmi poraja nezadovoljstvo. Morda bi kazalo v teh treh vaseh osnovati vaški odbor, ki bi reševanje lastnih problemov bolj približal ljudem. Prodoren pa bi bil seveda tudi pri oblikovanju načrtov v krajevni skupnosti. M. Volčjak

Uplenili nevarnega medveda

Člani lovske družine Bohinjska Bistrica so v svojem lovšču odkrili, da se je tja priklatil medved. Med drugim je vaščanu Bohinjske Bistrice naredil pravo razdejanje v staji, kjer je imel ovce. Več jih je pokončal in raztrgal. Lovci so se odločili, da je treba nevarnega medveda čimprej ustreliti.

To je v petek, 15. oktobra zvečer uspelo Zvonetu Novoselcu, članu lovske družine Bohinjska Bistrica. Medveda je uplenil v neposredni bližini, kjer je pokončal ovce, kraju pa se pravi Dobrava. Kot nam je ves vesel in srečen pripovedoval po uspešnem lovu

na kosmatinca, je imel kar precej opravka, da ga je dobil. Privabil ga je tako, da je na določeno mesto dajal ostanke ovce in medved se je vrnil nazaj. Težak je bil 130 kilogramov in se je po vsej verjetnosti priklatil s Tolminskega. Zanimivo je, da je to drugi medved, ki so ga po letu 1914 uplenili na območju lovske družine Bohinjska Bistrica. Zvone Novoselec je uplenjenega medveda odpeljal k preparatorju, tako, da bo potem doma imel pomembno trofejo, na katero je ponosen vsak lovec.

J. Rabič

Čprav se gobarska sezona izteka, se tu in tam še vedno najdejo lepi primerki. Tako je Milan Zupan iz Bitnja v bližnjem gozdu našel tri velike skupaj zraščene jurčke, ki so skupaj tehtali 2,5 kilograma.

Dani Oblak iz Kladij v Poljanski dolini pa je našel v grmovju za domačim hlevom kar osem jurčkov, ki so zrastle na enem kupu. Čprav je še solar, gobe nabira vse poletje in si z njimi prisluži tudi kakšen dinar.

Petdeset let Andreja Andolška

13. septembra smo na Kredarici čestitali 50-let Andreju Andolšku. Lahko bi rekli prvemu pilotu alpskega helikopterskega letenja in še posebej akcijskih gorsko reševalnih intervencij. Čestitke so bile na nivoju, ne samo višinskem, ampak so se poleg čestitk gorskih reševalcev, planincev, pridružili tudi člani slovenske akademije, ki smo se skupaj povzpeli na Triglav. Nazdravili smo si z različno pijačo, kajti Andrej je bil takrat v funkciji pilota in to tako imenovane »velike dvanajstice«.

Znan je pregovor: »Dober pilot je samo star pilot« in to v neki meri tudi drži, kajti Andrejev 30-letni aktivni pilotski staž to zanesljivo potrjuje. Andrej sodi v tisto vrsto pilotov, ki je leta 1949 izšla iz Lesce, nadaljevala šolo in letenje v civilni šoli v Rumi. Leta 1953 je prešel Andrej v vojno letalstvo, bil v civilnem letalstvu JAT-a in od leta 1967 v službi RSNZ kot pilot helikopterja. Od takrat do danes je naletel skoraj 3.000 helikopterskih ur.

Vsi poleti so bili združeni s prijetnostjo, naglico, žalostjo, tesnobo. Še posebej takrat, ko so se vršili poleti s težkimi ponesrečenci ali izgubo pilotov in helikopterja v nesreči na Ledinah, pa seveda živahni doživljaji že skoraj »obredniti«, ko Andrej skoraj usako pomlad pripelje na Velo polje oskrbnico Vodnikovega doma Angelo, kot jeseni spet dostavi v Bohinj. Andrejeva zanesljivost kot tudi izkušnost in poznavanje alpskega sveta in vetrov, mu je tudi dovoljevala, da je v zadnjih letih

življenja Edvarda Kardelja lahko večkrat pripeljal pod Triglav. Vsa ta številna srečanja, skupna letenja, premetavanja nad grebeni so za Andreja sigurno neizbrisen spomin.

Njegovo temeljito delo brez tolerance je pa tudi dober rezultat pri vzgoji novih kadrov — mladih, ki so postali drzni, precizni alpski helikopterski piloti, usposobljeni za vse oblike najtežjih reševanj v stenah, maksimalno nadmorsko višino. Pomembno pri tem je predussem to, da je današnja brniška letalska enota povsem enakovredna po strokovni usposobljenosti mednarodnemu nivoju in tudi tu je delček Andrejeve prisotnosti in mentorstva.

Helikoptersko reševanje v gorah pomeni velik napredek. In prav tu se je našla velika koordinacija med klasičnim in zračnim reševanjem brez zapletov in problemov tradicij. Prav tako je tudi Andolšek odigral pomembno vlogo, ko je tkal neposredne niti usposabljanja gorskih reševalcev in z njimi sam gradil pristajalne plosčadi ob planinskih domovih, vrhovih gora, razpotjih, skratka v pravem hribovskem vzdušju.

Ob tem za letalca Andreja pomeni 50-letni življenjski jubilej veliko in humano življenjsko delo, polno tveganj, rizikov in tudi pomoči. Reševalci, planinci in oskrbniki planinskih domov Andreju čestitamo in se mu zahvalimo za njegove zaslugе pri delu v gorah.

FRANC EKAR

Boni za kosilo

Na Bledu so se odločili, da popestrijo turistično ponudbo in se bolj približajo turistu tudi tako, da gostje lahko v hotelih dobijo bone in se odločajo za kosilo ali večerjo v drugem hotelu.

Spodbudno. Kosila ali večerje na bone potekajo tako, da bon v hotelu A kategorije velja 150 dinarjev, v hotelu B kategorije pa 120 dinarjev. V hotelu A kategorije velja kosilo od 350 do 450 dinarjev, v B hotelu pa okoli 300 do 400 dinarjev. Turisti morajo tako doplačati razliko, če se odločijo za jed v »tujem« hotelu.

Gostinske in turistične organizacije poračunajo bone med seboj, gostje pa so zadovoljni, saj lahko sedejo za mizo sosednjega hotela. Po prvih začetkih je bilo med gosti seveda največ zanimanja za kosilo ali večerjo v Toplicah, ki je priznana najboljše in zato zanimiv blejski hotel.

Prav pa bi bilo, ko bi bile cene med posameznimi hotelskimi hišami enakih kategorij usklajene in morda je tudi »bonomanija« v turizmu droben korak k večji povezanosti in enotnosti blejskega hotelirstva.

D.S.

Gasilska prireditev v Kropi

Radovljica — Občinska gasilska zveza in samoupravna interesna skupnost za varstvo pred požarom iz radoljske občine pripravljata dva dogodka ob koncu meseca požarnega varstva. Oba bosta v soboto, 30. oktobra, v Kropi.

Ob 16.30 si bodo lahko prebivalci kraja in drugi ogledali prikaz reševanja iz visokih stavb ob požaru. Za gledalce bo verjetno najbolj zanimiva uporaba gasilske zračne blazine.

Ob 17. uri vabita prireditelja na proslavo v sindikalnem domu, ka-

mor je vstop prost za vse občane. V kulturnem sporedu bodo nastopali pevci moškega zbora Staneta Žagarja iz Kroke, harmonikaši glasbene šole iz Radovljice, folklorna in

dramska skupina DPD Svoboda Rudi Jedretič iz Ribnega ter recitatorji iz osnovne šole Staneta Žagarja v Lipnici. S proslavo bodo sklenili

niz aktivnosti in prireditev, ki so jih v gasilskih organizacijah po občini izvedli oktobra.

(S)

VAŠA PISMA

JAVNA PRITOŽBA NA NEPRIMERNO RAVNANJE SPREVEDNIKA IN ŠOFERJA ALPETOUROVEGA AVTOBUSA

V soboto, dne 16. oktobra, sem nameravala potovati v Zagreb z Alpetourovim avtobusom, ki vozi na relaciji Kranjska gora — Ljubljana — Novo mesto — Zagreb — Banja Luka, z odhodom iz Kranja ob 6.10 uri. Pripominjam, da za ta avtobus v Kranju ni mogoče dobiti rezervacij. Ko sem sprevedniku povedala, da želim vozovnico do Zagreba, je začuden pripomnil: »Vi bi se pa peljali do Zagreba.« Ponovila sem, da do Zagreba. »Samo do Ljubljane« je predrzno odgovoril in mi dal vozovnico samo do Ljubljane. Na vprašanje, zakaj niste povedali v Kranju, je odgovoril: »Nimamo prostora in ni treba o tem razpravljati.« Na postaji v Ljubljani sta sprevednik in šofer brez pojasnila odredila, da moramo vsi potniki, ki smo dobili vozovnice samo do Ljubljane in bi radi potovali naprej, »dol z avtobusa«. Tako kot drugi potniki sem tudi jaz izstopila in zunaj počakala. Najprej je »ordiniral« sprevednik. Pozval je nove potnike z rezervacijami, da vstopijo. Ker je bilo še nekaj prostih sedežev, je dovolil vstop še drugim, ki so prišli v Ljubljano brez rezervacij in vozovnic, na kar sem se oglasila: »Tovariš sprevednik, ali lahko vstopimo potniki, ki smo se z vami pripeljali.« Odgovor je bil: »Čakajte in ponovno je dovolil vstop potnikom brez

rezervacij. Med njimi so bili tudi takšni, ki so potovali v Zagreb. Ponovno se oglasim in ponovim že omenjeno vprašanje, na kar je sprevednik odgovoril: »Nisem v službi.« »Pritožila se bom na vaše ravnanje« sem dodala. Sledil je nesramen odgovor: »Zavzel sem bom za to, da se ne boste peljali s tem avtobusom.« Stopil je s stopnic, odšel do okenčka šoferja in mu prinesel moje pripombe. Potem je začel »ordinirati« šofer in tudi on je dovolil, da so vstopili potniki brez rezervacij, meni pa je rekel: »Vi se pa ne boste z nami peljali.« Zaprl je vrata in avtobus je odpeljal. Ogorčena sem ostala na postaji v Ljubljani. V tolažbo mi je bilo le to, da je bilo še nekaj potnikov, ki so se pripeljali z Alpetourovim avtobusom, celo z Jesenic v Ljubljano, kakor temu pravimo — gledat na uro. Še večje javne kritike je vredno neprimerno ravnanje omenjenih delavcev Alpetoura, če povem tudi to, da se je iz Ljubljane morala vrniti tudi tovarišica učiteljica, ki je z istim avtobusom službeno potovala z Jesenic v Novo mesto na strokovni seminar.

V imenu prizadetih potnikov želim od odgovornih delavcev Alpetoura odgovor na naslednja vprašanja: Kateri od potnikov brez rezervacij imajo prednost, da se peljejo naprej: tisti, ki vstopijo na predhodnih postajah, ali tisti, ki vstopijo na naslednjih postajah, in, ali je dolžnost sprevednika, da opozori nove potnike na vsaki postaji, če v avtobusu ne bo prostora za daljše relacije.

Na katerem naslovu naj prizadeti potniki uveljavljamo svoje pravice glede na povzročeno škodo?

A.J. IZ KRANJA

(Naslov je v uredništvu)

Z avtostopom na Aljasko

SREDNJA VAS PRI ŠENČURJU – Igor Kadunc, 25-letni svetovni popotnik iz Srednje vasi pri Šenčurju in učitelj glasbenega pouka na OS Davorin Jenko v Cerkljah na Gorenjskem, se je pred dnevi vrnil z letošnjega tri in pol-mesečnega avto-stoparskega popotovanja po Združenih državah Amerike, Kanadi in Aljaski.

Najprej ga je iz Jugoslavije avtostoparska roka peljala na skrajni zahodni konec Evrope, v Španijo in na Portugalsko, kjer je v tamkajšnjih pristaniščih poskušal najti ladjo, da bi delal na njej za pot »preko luže«. Ker mu to tam ni uspelo, se je podal nazaj, in sicer na sever Evrope in v največjem pristanišču na svetu – Rotterdamu v Holandiji ponovno poizkusil srečo. Tudi tokrat ni imel uspeha. Ni mu preostalo drugega, kot da ves preostanek »zlate rezerve« denarja porabi za najcenejšo avinsko karto. In najcenejši let je bil iz Amsterdama v New York, kamor je prišel s 5 dolarji na dan za hrano in spanje.

Pet noči je prespal na letališču J. F. Kennedy v New Yorku, kjer je bilo spanje na stolih v čakalnici letalske družbe PAN-AM varno in zastoj. Šesti dan je nato uspel najti neki hotel v središču mesta na Broadwayu, ki je najživahnejša ulica v celi Ameriki, kjer je potem 14 dni delal za prenočišče in hrano. Ker to ni bilo zadosti, si je zvečer našel »dodatno« zaposlitev in po manhattanskih ulicah prodajal klobuke – senčnike z disko lučkami na baterijo. V šestih nočeh si je uspel prislužiti toliko denarja, da se je podal na že prej načrtano pot proti Aljaski.

Najprej ga je avtostop vodil iz New Yorka preko Nove Anglije (am. zvezne države: Connecticut, Massachusetts in Vermont) do Montreala v Kanadi. Od tam je v fantastičnem avtostopu preko 16.000 km v enem mesecu preko Kanade prišel do mesta Fairbanks na Aljaski, kjer se konča ena najslavnejših cest v Združenih državah Amerike – ALASKA HIGHWAY, ki vodi preko 2.500 km divjega prostranstva gora, jezer, rek in gozdov.

Na poti je prečkal in potoval stotine kilometrov čez Skalno gorovje (Rocky Mountains), spal po avtomobilih, sotorih, obcestnih kampih, med Indijanci itd. ... Na povratni poti je presegel vse avtostoparske rekorde z enim avtomobilom v sedmih letih potovanja, saj mu je neka družina ustavila za razdaljo 2.600 km in je z njo potoval kar štiri dni.

Pot ga je na koncu zanesla tudi v ameriško Slovenijo oz. Ljubljano – mesto Cleveland v am. zvezni državi Ohio, kjer je lahko spoznal delček življenjskega utripa ameriških Slovencev, ki so ga sprejeli tako prijazno, kot da bi bil eden izmed njih.

Igor sam je o svoji letošnji poti povedal tole: »Čudovita in težka pot obenem je bila to. Še nikoli do sedaj nisem naredil toliko podzvestnih napak pred samo potjo in jo nato tako uspešno izpeljal. Precej je bilo teh drobnih, a važnih napak, ki sem jih potem s srečnimi naključji izravnaval.

V Ameriko sem prišel v bistvu brez denarja, saj sem ga potrošil za avion, ko nisem uspel v Evropi dobiti ladje za pot, a sem se potem hitro znašel in si s prodajanjem »disko-klobukov« po new-yorskih ulicah uspel prislužiti vsoto, ki je bila odločilna, da sem se sploh odločil, da zapustim mesto in se podam na štop na Aljasko.

Na Aljasko me ni gnala »zlata« mrzlota, temveč Aljaska sama. Vsi so mi odsvetovali štopanje po Ameriki, ker se menda tudi na cestah zgodi ogromno zločinov, tudi nad avtoštoparji. Za Američane je bila ta pot z avtostopom enostavno neizvedljiva.

Vsa črnogledost Američancev me ni zadržala, in ko sem začel svojo »mamutsko« pot iz New Yorka na Aljasko in nazaj, sem se v bistvu kar poigraval s preštopanimi kilometri. Za pot dolgo čez 16.000 km sem potreboval samo en mesec in sem tako v povprečju vsak dan preštopal najmanj 500 km. Tudi če bi imel svoj avto, ne bi skoraj mogel potovati hitreje. Na vsej poti niti enkrat samkrat nisem naletel ali zašel v kakršenkoli problem.

Preko centralnih, zahodnih in severozahodnih provinc Kanade (Québec, Ontario, Manitoba, Saskatchewan, Alberta, B. C. British Columbia in Yukon teritorij) do meje z Aljasko in potem na Aljasko samo, me je vodilo na tisoče in tisoče kilometrov fantastično lepe poti. Ko potuješ na cesti skozi Skalno gorovje, pa se ti na poti prikaže medvedka z mladici, ki vidiš lose, kojota in druge živali, ki zares še živijo v pravi divji naravi – ti je ves trud poti poplačan.

Na tej poti sem prvič v sedmih letih potovanja poskusil nov način avtostopanja: v Ameriko in Kanado sem v bistvu prišel brez kakršnihkoli naslovov in sem si potem kot pajek mrežo spletel krog naslovov od New Yorka do Aljasko in nazaj. 80 novih naslovov v stotih dneh poti je ogromno in na nekatere izmed njih bi se res lahko obrnil v kakršnikoli situaciji.

Letošnja pot mi je samo ponoven dokaz, da je nam – internacionalnim avtoštoparjem – SVET odprt še za tisoče in tisoče kilometrov poti. Da, kot kjerkoli drugod, so tudi na poti včasih slabi trenutki. Avtostop je v bistvu bojevanje s samim seboj, s svojo naravo – in boj z drugimi. Za nas ne obstajajo nikakršni problemi, če pa že pridejo, jih moramo razrešiti sami, takoj in brez težav.

Mislil, in vem, da je dober avtoštopar ravno tako pomemben predstavnik nekega naroda, države kot kdorkoli drug, ki potuje na kakšen drugačen način in z drugačnimi interesi. Najtežje na poteh je to, ko se moraš na koncu posloviti od ljudi, ki ti dajo hrano, prenočišče in te tisoče kilometrov stran od doma vzamejo za svojega. A avtostop je vseskozi eno samo posvajanje. Vsako slovo pa obenem pomeni že tudi novo srečanje, z drugimi mesti, drugimi ljudmi ... In ravno v tem najdem čar avtostoparskih potovanja. Na vsaki poti pa pustiš za seboj tudi delček svojega življenja, srca, sebe – zato jih imam rad in ni stvari, ki bi mi nadomestile to občutje.

Igor Kadunc, prvi Slovenec in Jugoslovčan, ki je z avto-stopom prišel na Aljasko, je prinesel s seboj zalogo dia-pozitivov, fotografij, kaset s folklorno glasbo in eno in pol-urni dokumentarni film na super 8 mm traku ter osebne vtise s tisočev kilometrov poti. Tokratna Igorjeva pot na Aljasko je bila dolga skupaj 25.000 preštopanih kilometrov.

Črtomir Zorec

POMENKI O GORENJSKIH KRAJIH IN LJUDEH NA PODROČJU LJUBLJANSKIH OBČIN

(62. zapis)

Za dobravami ob desnem savskem bregu, kjer ležita obe Zadobrovi – izvor NJUNEGA krajevnega imena je zlahka razločljiv – nas je skoraj zaustavila zelo prometna Zadobrovska cesta, ki vodi na novi šentjakovski most čez kar močno deročo reko. Toda pot moramo le nadaljevati onstran ceste, proti Sneberjam.

SNEBERJE, ŠMARTNO, JARŠE

Vmes pa še Hrastje in Obrje. To so vasi, ki jih moram še obiskati, preden se s temi zapisi spet »preselim« na levi breg Save, ob njem bom popotoval do kraja teh zapisov; celo v občini Litijo in Zagorje ob Savi. O Sneberjah kaj dosti ni povedati, vse je tako kot v bližnji Zadobrovi – malo kmetov, vsi drugi zaposleni v industriji ali v obrti. No, teh in njihovih lepih novih domov je vedno več, saj so dobri obrtniki le malokdaj reveži – vrh tega pa se počutijo še kot samosvoji gospodje. Vsaj za tukajšnje ključavničarje, avtomehanike in avtoserviserje to gotovo velja. Včasih je kak kmečki kovač vse opravil, današnjim »konjičkom« pa morajo sreči drugačni rokodelci ...

Na prodnatem, pustem svetu severno od vasi že bliže Savi je bila do leta 1969 skrbno vzdrževana dirkalna steza za avtomobile – nakar so jo zasadili z radorastočimi topoli.

Tudi laški okupator je tu zapustil svojo sled in trpek spomin: na Anžičevi hiši (Sneberje št. 1) je vizidana plošča v čast Slavku Novaku, ki so ga tu ustrelili dne 22. junija 1941 – bil je ena od prvih žrtev iz teh krajev, ki je dal življenje za našo svobodo.

Prijazno naključje hoče, da skoraj ob vsakem kramljanju o nekem kraju, lahko opozorim tudi na vaški prispevek v našo kulturno zakladnico: v Sneberjah je bila leta 1912 rojena Mila Kačič, znana dramska igralka in dobra pesnica.

Kar neopazno smo prečkali pomembno asfaltirano Šmartinsko cesto, ki vodi iz Ljubljane mimo Sneberij do Save in jo zveže z levim bregom prek novega takomenovane »šentjakobskega« mostu.

In že smo v strnjenih manjših obnavskih vaseh – v Hrastju, Šmartnem, Obrijah in v Jaršah.

No, v Hrastju živi še kar dosti pravih kmetov – saj se je tu ohranilo še nekaj dobrih domačij, ki pa se v pretežni meri posvečajo pridelavi živine za zakol. Tudi vrtnin Hrašani precej pridelajo, posebno cvetače. Bližnja Ljubljana vse pokupi – stroški prevoza so skoraj nepomembni.

Velja pa še omeniti, da ima ljubljanski vodovod tudi v Hrastju svoj vodnjak, iz katerega črpa jo talno vodo v skupno mestno podzemno cevno omrežje.

Tudi za Šmartno ni kaj dosti povedati. Le to, da je vas treba imenovati Šmartno ob Savi – saj imamo krajev s tem imenom na Slovenskem kar enajst! Ime ima svoj izvor v imenu sv. Martina, ki mu je posvečena tudi baročna šmarska cerkev. Prvič jo listine omenjajo že leta 1430.

Ob njej je stal samostan Marijin sester, ki so se očitno ukvarjale tudi s svilarstvom (gojenje sviloprejk). Na ta čas spominja ledinsko ime Murglje t. j. v žargonu ima z murve, ki so edina hrana svilopreknih metuljev. Danes drevedna mur ni več – pred zadnjo vojno so jo posekali. Najbrž je bilo vsesplošno sekanje murv – v drevednih in posamično – povsem prenehan. skoro barbarski ukrep. Lepo drevo, ki mu je še kako prišlo megle podnebje, je bilo s svojimi sladkimi rumenimi in črnimi grozdastimi jagodami otrokom v veliko slast in veselje. Sicer pa je murva lepo drevo s svojim sočnolenimi listi – Toliko murv je bilo zasajenih v okolici Ljubljane v začetku prejšnjega stoletja, ko je bilo svilarstvo naših krajev – tudi na Gorenjskem, okoli Škofje Loke – močno razvito. Samostan je imel veliko vrtnarijo – tudi ta je s samostanom vredna 1945 šla v pozabo. Potrebe po deških stanovanjih so zahtevale vse ...

Jugozahodno od Obrij, vasi na savski terasi, je velika separacija proda ali »betonama«.

V Jaršah se nam korak spet ustavi – tu so Stare Jarše (blizu Save) in Nove Jarše, vzdolžno od Zal. Kr. sta že povsem mestnega izgleda, s so tu obsežna Javna skladišča, kje z industrijskim tirom povezana tovorno postajo v Mostah. V Jaršah je tudi velika pekarna podjetja in tovarna testenin. Nehote smo tako pripotovali do praga na Ljubljano!

VRNITEV NA FUŽINE

Ker smo o bližnjem Tomašem vsem že pokramljali, bi morali sedaj prek Save v vasi na njenem levem bregu – Nadgorici, Podgorici, Šentjakob in Beričevu.

Toda pot nam zapre misel na pripoved starega kranjskega zgodovinarja Valvasorja, ki je tako lepo opisal grad na Fužinah, da smo moramo kar vrniti, vsaj za enega ali dva zapisa. Naj njegovo mikavo besedo na kratko obnovim, četudi sem o Fužinah nekaj malega povedoval že v 58. zapisu. Poslušajmo Valvasorja!

Na lepem in ravnem polju tik ob reki Ljubljanici leži grad in gozdstvo Fužine. Narava je tukaj napravila iz skal branik zoper vodo. Teče preko veliko mlinskih kolov zakaj v gradu je mlin. Precej je gradom pa obkroža voda otok, katerem stoji fužina. Na ta otok od obeh strani reke lesen most – edini most čez Ljubljanico – odsejemo mestne, ki pa so daleč od tod. Je pa most tako narejen, da je človeka strah in groza iti po njem, posebno če jezdi konja. Zgodilo se je, da sta oba, jezdec in konj, zgrneta vodo in se skopala.

Nemško ime za Fužine je Kaltenbrunn (hladni vodnjak), imena lepega, bistrega in hladnega jezdenca, ki izstresa nadelec od tega gradu svoj tekoči kristal in ga pošlje bližnjemu zverinjaku kneza Turjaškega.

– enote, ki so že bile razporejene na Gorenjskem, z okoli 4000–6000 mož.

Tudi Nemci so »veliko hajko«, kakor smo jo imenovali partizani, nazvali »velika akcija na Jelovici«. Po virih I. Jana, v knjigi »Kokrški odred«, je v »veliki hajki« na Jelovici sodelovalo od 12.000–14.000 sovražnih vojakov.

Druga trda preizkušnja borcev SELŠKE ČETE ob »veliki hajki« na Jelovici

Osmega avgusta je SELŠKA ČETA tabarila na Jelenjem vrhu v bližini Mošenjske planine. Ranjeni komandir čete Polde se je pred nekaj dnevi vrnil z okrevanja. V noči 8./9. 8. je bila četa v Kropi, kjer je mobilizirala nekaj pripravljenih fantov za vstop v partizane. Zgoda jutraj se je četa vrnila v taborišče. Med vračanjem na Jelovico je ob svitanju zaščitnica opazila večjo nemško kolono pri cerkvi na Jamniku. Patrulje, ki so se vrstile do 8.00 ure, so vedele poročati o velikih nemških premikih skozi Selško dolino proti Jelovici. Poveljstvo čete je od enot II. grupe odredov zvedelo, da so močne nemške kolone na pohodu proti Jelovici tudi v smerih: Kropana – Jamnik; Kamna gorica – Miklavževci – Vodiška planina; Lancovo – Zgoška raven – Marincek ter Selo pri Bledu – Oblakova planina. Vse to je narekovalo en sam sklep: Nemci so pričeli VELIKO AKCIJO proti partizanskim enotam na Jelovici. V ta namen so zbrali 12.000–14.000 vojaštva iz najrazličnejših enot, izurjenih za protipartizansko in bojevanje v goratih predelih.

Okoli 10. ure se je Kranjčev bataljon II. grupe odredov že premaknil v notranjost Jelovice. V taborišču SELŠKE ČETE na Jelenjem vrhu je bila ukazana stroga konspiracija: okrepljene so bile straže, prepovedan govor in kurjenje ognja v kuhinji, osebna oprema in kuhinjska pa pripravljena za takojšen premik. Bil je lep in topel avgustovski dan. Okoli 10. ure so čez taborišča zahreščale prve minometne mine in se raztreščile neke pri Mošenjski planini. Kmalu zatem smo se seboj opazili daljšo nemško kolono. Vojaki so bili v popolni bojni opremi: s čeladami, za se som pripetimi zaščitnimi plinskimi maskami in drugo osebno oborožitvijo. Niso nas opazili. Okoli 12. ure je četa zapustila Jelenji vrh. Premaknila se je v gozdove za Jamniško goro. Spotoma smo se lahko prepričali, da so Nemci z vseh strani prišli na Jelovico. Njihove čilne sledi: močno prehojene steze in pota – znamenjem podkvice, ki je ščitila pete nemških čevljev, so nam potrjevali, da smo sredi ene največjih hajk usmerjenih na Jelovico. Četa se je zaustavila v neznanim gozdu. V največji tišini smo okoli 18. ure opazili, da Nemci v bližini pripravljajo taborišče: postavljali so šotore in gradili kamnita zaklonišča. Zato je bilo odredeno, da se četa vrne proti Jelenovemu vrhu. Novinci, ki so prejšnje noči prišli v partizane iz Krope, so odšli v Kropano goro. Večina čete je z nočjo prišla na Jelovico. Nemci taborišča čez dan niso odkrili. Zato nas je še čakal srnjakov golaz in mraz, smo tu zaužili.

4

Janez Lušina-Mali

Deveti september pred 40. leti na Jelovici

Iz postojank je bilo z uporabo motorizacije lahko uspešno nadzorovati celotno področje. Na močju od Kranjske gore do Kamnika in Tunjske doline ter od Tržiča do Škofje Loke Selško in Poljansko dolino so bile razporejene postojanke pri postojanki. Danes se sliši nekoliko čudno, da so bile nekatere višinske postojanke visoko v gorah: na primer pri Sport hotelu na Pokljuki, Zgoški ravni na Jelovici in Kalu nad Tržičem. Ob koncu junija 1942 so Nemci svoje enote še okrepiли. Za vsako ceno so hoteli uničiti partizansko gibanje na Gorenjskem in enote, ki so prihajale iz Dolenjske. S tako številno vojsko so Nemci julija in avgusta izvedli nekaj zelo široko zasnovanih ofenziv proti enotam I. in II. grupe odredov. Najprej so udarili proti Škofjeloškemu hribovju in Blegošu. Enote II. grupe odredov ter 2. in 3. četa Poljanskega bataljona so morale preživeti, se bojevati in se rebiti iz številnih zelo kritičnih položajev.

Največjo ofenzivo, kakršne v teh krajih niti ne prej ne pozneje v NOB, so Nemci pripravili na Jelovico. Trajala je od 9. do 13. 8.

1942. leta. Poleg enot, razporejenih na Gorenjskem že od zime 41/42, so postopno prišle še druge nemške enote:

- 18. policijski gorski lovski polk, poslan iz okolice Innsbruck-Salzburg. Sprva je bil namenjen na vzhodno fronto, v območje Kavkaza. V svoji oborožitvi je imel minomete 81 mm in lahke topove kal. 75 mm. Štel je okoli 3000 mož,
- 19. policijski polk »Alpenland« z okoli 2500 mož,
- 85. landesbataljon 400 mož,
- 32. landesbataljon z okoli 400 mož,
- 225. policijski bataljon z okoli 350 mož,
- 322. policijski bataljon z okoli 350 mož,
- 857. landesbataljon z okoli 400 mož,
- 499. rezervni dopolnilni pehotni bataljon z okoli 400 mož,
- 510. landesschützen bataljon z okoli 400 mož,
- 922. landesschützen bataljon z okoli 400 mož,
- 402. in 403. dopolnilna kolesarska četa z okoli 180 mož in

tudi kuhana govedina je dobra

Veliko je pri nas družin, ki so vsaj do sedaj, ko ni bilo pomanjkanja mesa, govedino iz juhe puščale, hranile z njo živali ali pa jo tudi odmetavale. »Kaj pa hočem, saj je nihče ne je,« opravčujejoče potarna takšna gospodinja.

Pa je kuhana govedina še kako dobra, le prav jo je treba pripraviti. Veliko je gospodinj, ki kuhano govedino, ki je ne more oddati svojim pri dnevnih obrokih, zmeljejo in iz nje napravijo kruhove cmoke. Saj veste, kako to gre: v mleko namočimo malce posušen bel kruh ali žemljice,

dodamo začimbe kot je česen, peteršilj, poper, pa seveda na čebuli popraženo kakšno meso, kot so jetrca, svinjina in podobno. Vse skupaj potem zabelimo z narezano in popraženo suho slanino, dodamo še stepena jajca, še kakšen ostanek smetane, malo drobtin za vezavo, in naredimo cmok, ki jih skuhamo v slanem kropu. No, namesto tistega mesa, ki ga običajno dajemo v kruhove cmoke, zmeljemo govedino, z masnimi deli vred in dodamo masi za kruhove cmoke. Odlični bodo.

Naša bralka Lojzka Berčičeva iz Vincarij pri Škofji Loki nam je pa

naredimo sami

Starih nogavic, naj bo najlonk ali elastičnih žab, ne zavržimo. Če jih na drobno narežemo, bodo odlično polnilo za razne blaznice za na stole, za v dnevno sobo. Naša bralka

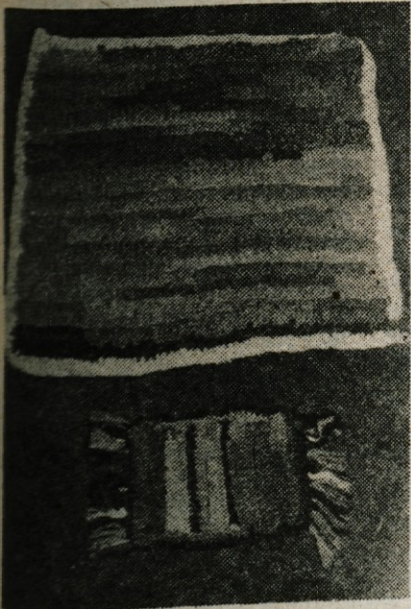
Lojzka Berčičeva iz Vincarij pa iz njih kvačka predpražnike, preproge za predsobo, male košarice za mnučke.

Cisto enostavno je, pravi: nogavico razrežemo v 3 cm širok trak tako, da začnemo zgoraj pa v spirali režemo navzdol, tako da iz cele nogavice dobimo en sam dolg trak. Zveže jih skupaj in z debelo kvačko skvačka trdne predpražnike. Nimaš boljšega, pravi. Dobro si na njem očistiš čevlje, zlahka ga opereš. Če hočete, da ne bo tako pusto rjav, uporabite umes kakšno živobarvno, rdečo, rumeno ali zeleno volno. Tudi stare kombineze lahko prav tako zrežete na trakove in uporabite tako, da z njimi obkvačkate predpražnik, preprogo. Več barv, bolj zanimivo in privlačno bo.

Če pa hoče še posebno razveseliti svoje vnučke, jim iz malce ožjih trakov skvačka male košarice. Kaj vse ne prenašajo v njih. Tudi te so neuničljive iz zlahka se operejo.

No, morda se bomo tudi me lotile tiste plastične vreče, kamor smo nabasale stare nogavice in nam delajo gnečo v omari. Zimski čas je kot nalašč za takšno delo.

(D.D.)

povedala, da iz kuhane govedine pripravljajo odlične polpete, polnjene svačke in omlete z govedino.

POLPETI IZ KUHAHE GOVEDINE

25 dkg kuhane govedine na drobno zrežeš (ne mleti na stroj!). V ponvi segreješ masčobo, prepražiš na njej čebulo, česen in peteršilj ter dodaš narezano govedino. Vse skupaj naj se dobro prepraži. Potem maso ohladimo, dodamo 1 jajce, žličko drobtin, žličko smetane, malo popra, malo oreščka, dobro premešamo in iz mase naredimo polpete. Preden jih vržemo na vročo mast, jih še povaljamo v moki.

Odlični bodo h krompirjevi solati.

KROMPIRJEVI CMOKI Z GOVEDINO

Pripravimo jih kot običajno krompirjeve cmoke. Iz 1 kg pretlačenega kuhanega krompirja, 30 dkg moke, 3 jajc in 10 dkg masla napravimo krompirjevo testo in ga nekoliko osolimo. Zvaljamo ga, narežemo na krpice kot za češpljeve cmoke in na vsako denemo žličko mase, kot za polpete iz prejšnjega recepta. Naredimo cmoke in jih 20 minut kuhamo v slanem kropu. Kuhane zložimo v toplo lončeno posodo in zabelimo z maslom ali z na kockice narezano in prepraženo mesnato slanino.

OMLETE Z GOVEDINO

Za to jed Berčičeva Lojzka pravi, da je izredno lahka dietna jed. Pa tudi zelo okusna.

Iz običajnega testa za omlete naredimo 6 omlet, jih po eni strani pomažemo z mlekom in potresemo z maso, kakršno smo pripravili za polpete v prvem receptu. Omlete zlagamo drugo na drugo kot torto. Omleta, kuhana in prepražena govedina, pa spet omleta in tako naprej. Na vrhu je seveda samo omleta. To omletno »torto« zdej zavijemo v prtič in damo v prtiču kuhat na soparo. 25 minut naj se tako kuha. Potem stresemo omlete na velik krožnik, še malce zabelimo s surovim maslom in jih režemo kot torto.

Le še solato zraven, pa bo odlično kosilo ali večerja.

Drage gospodinjice, če imate tudi same kakšen podoben recept, kako kakšno jed takole pametno izkoristiti, pošljite nam ga. Zelo vam bomo hvaležni.

M. Mességué: Narava ima vselej prav

črevo

Nekateri ljudje, nenehno trpijo zdaj za zapenko, zdaj za drisko, njihovo črevo se nikoli ne umiri. To pogosto opazimo pri ljudeh, ki čezmerno uživajo zdravila. Ko proti zapenki jemljejo vedno močnejša odvajalna sredstva, nenadoma ugotovijo, da njihovo razdraženo črevo deluje premočno. Hude kolike morajo potem spet zavreti, kar dosežejo z adstringirajočimi sredstvi, in takoj se krog začne znova.

Ker delujejo zdravilne rastline bolj blago kakor marsikatera zdravila in jih tudi težje uporabljamo, tudi bolj blago izravnavajo ravnesveje. Če torej trpite za zapenko, ne sežite takoj po odvajalnih sredstvih, temveč vnesite v vaš jedilnik raje rahlo odvajalne jedi: surovo ali kuhano sadje in zelenjavo, predvsem špinačo, sladki janež, kuhane solate in zelenjavne juhe iz glavne solate, pora, kislice, krebujice, slezenovca itd.

Jejte za zajtrk polnovreden kruh (kruh iz moke, ki ji niso odvzeli otrobov) in med ter veliko sliv, katerih odvajalni učinek je dobro znan. Jeseni naredite grozdno kuro, ki je zelo blagodejna. In nazadnje, navadite se kakor jetrni bolniki na eno žličko olivnega olja zjutraj na tešče. Jejte tudi rabarbaro v kompotu, marmeladi ali v prelivu.

Izogibajte se konzervam, začimbam, večini marmelad, kutinam in nespljam.

In nazadnje, zakaj pa ne? Pokadite zjutraj z užitek cigaret. Mnogi ljudje trdijo, da ne potrebujejo nič drugega kot cigareto, da si spodbudijo jutranjo prebavo.

Predvsem pa se gibajte, telovadite, zlasti si urite trebušne mišice. Nekateri pravijo, da zjutraj kratko in malo ne utegnejo pet minut telovaditi. Če je tudi z vami tako, pa izrabite čas, ko se vozite v dvigalu — če ste v njem sami, seveda — in čas, ko morate čakati na raznih krajih, tedaj svoje trebušne mišice dvanaestkrat skrcite in iztegnite.

Če pa raje pijete zdravilni čaj, vam priporočam naslednjo mešanico: ščepec slezenovih in dva ščepra rožmarinovih cvetov ter štiri ščepe cikorijskih listov na liter vode (dve skodelici na dan).

Napoleon je uporabljal odvajalo, ki ga je izdelal zanj »po-meri« njegov zdravnik dr. Larrey. »Kraljeva limonada« je bila pripravljena iz 6 lotov (1 lot = 4 g) senovih lističev in treh rezin limone, ki so jih 24 ur namakali v treh kozarcih vode. Nato so dodali 2 unči (unča = 31 g) sladkorja. To mešanico je Napoleon pil: prvi kozarec ob šestih zjutraj (Napoleon je, kot je znano, zgodaj vstajal), drugega ob osmih, tretjega zvečer. Obilo sreče, če se odločite, da ga posnemate!

Zares pomilovanja vredni so ljudje, ki so nagnjeni k driskam. Za majhne otroke je driska lahko pogubna, ker jim jemlje veliko tekočine. Zato je treba pri takem otroku takoj začeti s korenjevo dieto (korenje v juhi ali pireju) in poklicati zdravnika.

Pri odpornejšem je driska huda le, če traja dalj časa. V takem primeru utegne biti to azebna griža, ki jo mora vsekakor zdraviti zdravnik. Toda do driske pride lahko tudi čisto po naključju. A s pametnim načinom prehrane se kmalu spet obnovi ravnotežje. Najbolj učinkovit je pri taki driski na vodi kuhan riž. Vendar riža ne smemo oprati, ker mu s pranjem odvzamemo škrob, ki je najbolj učinkovit. S kuhanjem dobimo precej lepljivo, morda ne posebno okusno, zato pa močno absorbirajočo sluz. Pri tem pa ne smemo uživati nič zelenjave in sadja, ki sem ga prej svetoval za zdravljenje zapenke.

Poiščite v svoji shrambi kutinovo in borovničevo strjenko, s katero lahko prelitate tudi kuhan riž. Ne pozabite, da je vaša shramba lahko odlična zaloga zdravil, če so marmelade v njej razvrščene po lastnostih in opremljene z nalepkami. Postavite odvajalne marmelade, kot sta češpljeva in rabarbarina, na polici v en kot, tiste, ki zapirajo, kot sta kutinova in borovničeva, pa v drugega. In nikar jih ne zamenjajte!

Pri driski in kolikah učinkuje pomirjevalno preliv iz koprive in janeža. Pri hudi driski lahko uporabimo janež tudi za klistir: 50 gramov janeža kuhamo dobre četrte ure v litru vode. Svetujem vam pa še drug pomirjajoč čaj, ki si ga lahko sami pripravite: skuhajte ščepec cvetov poprove mete in dva ščepra korenine angelike v litru vode in spijte dve skodelici tega čaja na dan. In tu še čaj, ki učinkuje prav čudežno pri obolenju zaradi bacilov: skuhajte 2 ščepra cvetov rese in 2 ščepra perle (cela rastlina) in spijte 4 skodelice tega čaja na dan.

Včasih se naselijo v črevesu trakulja ali podančice, ki jih zelo težko odpravimo. Zoper gliste pomaga česen v vseh oblikah, bodisi surov, kuhan ali celo nanizan v veržico okoli vratu. Seveda so še druga, manj močna sredstva zoper glistavost, npr. buče, korenje in materina dušica.

Kako varčujemo

Misli učencev ob 31. oktobru, svetovnem dnevu varčevanja

Varčujem tako, da ne zapravljam denarja za neumnosti. — Klemen Bernik, 3. b
Varčujem tako, da ne kupujem bonbonov. — Sandra Zontar, 2. b
Varčujem z elektriko, ko sproti ugašam luči po prostorih. — Klemen Bernik, 3. b
Pazim na obleko in denar. Varčujem tudi pri elektriki. — Andreja Zakotnik, 2. b
Varčujem najbolj s šolskimi potrebščinami. — Polona Pavlovič, 2. c
Varčujem z denarjem in tudi pri hrani. — Tomo Čemažar, 3. b
Varčujem z vodo, ki jo vedno zaprem za seboj. — Matevž Šitar, 3. a
Učenci osnovne šole Cvetko Golar Škofja Loka

Zbiram star papir in kadar mama pozabi ugasniti luč, jo ugasnem sama. — Vita Melinc
Doma skrbno pazim, da za seboj ugašam vse luči. Kruha nikoli ne mečem v smeti. Denar, ki ga dobim, varčujem v banki. — Klemen Urškar

Če ne pojem vsega kruha, ga dam sušit. Če po nepotrebnem gorijo luči, jih ugasnem. Denar, ki ga dobim od staršev ali sorodnikov, hranim v hranilniku. — Tadej Sukič

Pazim, da ne mažem in ne trgam hlač. Imam hranilnik, v katerem varčujem denar za šolske potrebščine. — Kristijan Loparnik
Pazim, da luči in televizija na gorijo, če ni potrebno. Pazim na obleko in obutev, da se ne umaže in prehitro ne strga. Ne kupujem preveč sladkarij in drugih nepotrebnih reči. Ne trgam zvezkov in knjig. Zbiram star papir. — Jelka Jamnik

Varčujem tako, da zapiram vodo, ugasnem luč, denar mečem v hranilnik. — Tanja Frank, 2. b

Varčeval bom tako, da ne bom metal v koš kruha. Zbiram bom odpadni papir. Prazne steklenice bom prodal v trgovini. Staro železo bom odpeljal na odpad. — Primož Smolkovič

Denar, ki ga dobim od tate in mamice, spravljam v hranilnik. Varčujem zato, da bom prihodnje leto kupil športno kolo. Praznih steklenic ne razbijam. V trgovini zanje dobim denar. Starega papirja ne mečem v koš. Papir odnesem v šolo, kadar je zbiralna akcija. Varčujem pa tudi drugače. Kadar opazim, da teče voda iz pipe, jo zaprem. Kadar grem iz svoje sobe, vedno ugasnem luč. — Dino Lalič

Mesec oktober je mesec varčevanja. Toda jaz varčujem celo leto. Hodim zgodaj spat in varčujem z elektriko. Ne gledam dolgo televizije. Če kdo pozabi ugasniti luč, jo ugasnem. Lepo ravnam z denarjem. Zbiram odpadni papir. — Rok Vodiškar

Ko sem bila majhna, sem dobila hranilnik in hranilno knjižico. Kadar sem dobila denar, sem ga dala v hranilnik. Ko je bil hranilnik poln, sva ga z mamico nesli v banko. S privarčevanim denarjem sem kupila smučarsko opremo. Zdej varčujem za drsalke in kotalke. — Ines Kolmanko

Kadar mam pozabi ugasniti luč, jo opomnim in luč ugasnem. Če voda teče, zaprem pipo. S papirjem varčujem tako, da ne popijem le pol zvezka, ampak celega zbiram star papir. Na obleko pazim in se ne valjam po tleh. Denarja ne zapravljam, mečem ga v hranilnik. — Anže Jereb

Varčujem s papirjem, z zvezki in igračami. Z zvezki varčujem tako, da iz njih ne trgam listov, z igračami pa tako, da jih ne izgubim. Varčujem tudi z denarjem, ki ga zbiram v hranilniku. Denar bom uporabil za stvari, ki jih potrebujem. — Aljoša Perčič

Učenci 2. b r. osnovne šole Simon Jenko Kranj

OB DNEVU MRTVIH — Vesna Jereb, 2. b r. osnovne šole Simon Jenko Kranj

Človek, ne jezi se

Nekega nedeljskega popoldneva nisem imela nobenega dela. Oče je prišel kmalu popoldan domov in me začel zmerjati. Zvečer je postavil kotel za kuhanje žganja. Jaz sem gledala film, potem pa sem morala nesti k sosedu ključke od stanovanja. Ko sem prišla domov, sem videla, da je oče nekoliko pijan. Nič mu nisem hotela reči, ker bi bil takoj prepil. V kuhinjo sem šla po mleko za majhne mucke in jih poklicala. Oče se je razburil ter začel vpiti, da nič ne delam in da mu ne pomagam. Za menoj je začel metati drva, jaz pa sem jokala. Na skrivaj sem šla v sobo in zaklenila vrata.

Odprija sem knjigo Oslavska leta. Ta knjiga me je tako razveselila, da sem čisto pozabila na očeta in njegovo grobost. Najbolj me je pritegnila k branju zgodba o črnem dnevniku in kako so nagajali tovarišu. Vedno se najde rešitev, ki jo potrebujemo. V srečnih in žalostnih dneh je najboljša prijateljica knjiga.

Jerneja Kavčič, 7. a r. osn. šole Cvetko Golar Škofja Loka

Bili smo na gobarski razstavi

Danes smo po treh učnih urah odšli na gobarsko razstavo. V vrsti smo šli skozi Kranj, po stopnicah do ceste in nato po pločniku do sejmišča. Tovarišica je kupila vstopnice.

Stopili smo v razstavišče, ki je bilo polno gob. Na začetku je bilo nekaj živali. S seboj sem prinesel gobe, ki jih še nisem poznal. Poprosil sem tovariša, ki nam je govoril, če mi pove, ali so gobe užitne. Pogledal jih je in dejal, da so strupene. Ogledal sem si gobe, ki sem jih že poznal. Nekaterih gob pa še nikoli nisem videl. Zelo velika je bila prašnica in dežnik. Na koncu razstave gob je bila najbolj strupena kača pri nas. To je gad. Kupil sem še dve znački.

Nato smo odšli nazaj in obiskali Prešernov gaj. Ustavili smo se pri spomeniku Simona Jenka. V spomin nanj smo prilepili sveče in odšli proti šoli.

Matjaž Draškovič, 4. b r. osn. šole Primskovo

Obiskala sem starko

Bil je večer po vročem, napornem dnevu. Doma nisem imela kaj početi in odločila sem se, da grem na potep. Najprej sem jo mahnila po drevedu mogočnih hrastov, poskušala doseči veje košatih dreves, se podila za metuljem, dokler ni moja pozornost pritegnila nekoliko odmaknjena, če na pol razpadajoča hiša pisanih barv.

Zmedena in željna razburljivih dogodkov sem stopila skozi grozljivo škripajoča, težka lesena vrata. Temno je bilo in zdela se mi je, da me bo nekdo zdaj zdaj zgrabil za vrat. A vse je bilo tiho, le tu pa tam je v kakem kotu močno zaškripalo. Naenkrat pa sem se znašla pred vrati, na katerih je bilo komaj vidno ime in mogoče se ga je pred nekaj leti dalo prebrati.

Tedaj sem za vrati zaslišala ropot. Nič čudnega, da sem se stresla kot šiba na vodi. Žal mi je bilo, ker sem sploh vstopila, a radovednost, kaj je za vrati, me je vlekla naprej. Potrkala sem še enkrat. Nič. Vstopila sem. Ob že skoraj pogoreli sveči je sedela sključena starka in me gledala tako začudeno, kot me še nikoli nihče ni. »Dober dan,« sem rekla tiho. Gotovo me ni slišala. A kmalu me je tudi ona lepo pozdravila.

»Veš dekle,« je nadaljevala, »zdaj se ne plača več novega stanovanja. Pred letom dni sem zaprosila zanj, a so me zavrnili, češ da starki stanovanja ne bodo dajali. Leto dni je, odkar me nihče ni obiskal, razen poštarja, ki mi prinese tistih par tisočakov skromne pokojnine. Tebi je lahko, ko si mlada, vse je še pred teboj. Jaz pa sem uboga, razčapana starka, ki si srčno želi umreti. Saj za nas, stare ljudi, ni prostora na svetu. Zdej pa le pojdi. Pri meni ni lepo. Pojdi in še pridi. Pojdi, otrok in povej vsemu svetu, naj spoštuje

stare ljudi. Koliko smo mi trpeli za mir in svobodo, tega ne ve nihče, le tisti, ki je to doživel.« Izmučena od dolgega govorjenja je obležala na postelji. Nisem se je upala motiti, zato sem tiho odšla z mislijo: »M. smo generacija, ki mora spreminjati svet, izgnati z njega ne-hvaležnost in sovraštvo!«

Tanja Oter, 7. e r. osn. šole Peter Kavčič Škofja Loka

Srečanje z Branko Jurca

Ko sem šla mimo knjigarne sem zagledala plakat: Srečanje z Branko Jurca v torko ob 1. uri v knjižnici. Odločila sem se, da pojdem. Povabila sem še s šolsko Bojano.

V knjižnici je bilo že poln otrok, ko sva prišli. S seboj sem nesla knjigo Ko zorijo jagode, da bi se pisateljica podpisala vanjo. Učenci so še kar prihajali, med njimi je bila tudi prijateljica Saša. Ni vedela, kam naj sede, zato sem jo povabila k sebi. Tudi ona je imela knjige v roki.

Nestrpno smo čakali pisateljico. Ko je vstopila, smo ji ze ploskali. Učenci sosednje osnovne šole so prebrali nekaj odlomkov iz njenih del. V pogovoru njo sem zvedela marsikaj zanimivega. Rodela se je v Kopri majhni vasi na Krasu. Imela je brata, ki ji je vedno nagajal. Ker je rada pela, ji je brat pravil, da bi lahko postala operna pevka, a doslej je le »zopma pevka«. Imeli smo možnost, da smo jo lahko kaj vprašali. Zanimalo nas je, kako to, da se je odločila ravno za pisateljico, če so junaki njenih zgodb resnične osebe, kdaj je izšla njena prva knjiga in podobno. Na koncu smo vsi skupaj zapeli in podpisala se nam je v knjige.

Srečanje z Branko Jurca je bilo všeč. Rada bi se še kd srečala s kakšnim pisateljem.

Polonca Zupan, 6. b r. osn. šole heroja Grajzerja Trzin

Iz šolskih klopi

Najmlajša v Sloveniji

Škofjeloška postaja GRS deluje četrto leto — Vso skrb posveča vzgoji mladine za varno hojo v gore — Prvi nalogi v bodočem delu sta nadaljnje opremljanje postaje in usposabljanje kadrov

Škofja Loka — Po večletnem razmišljanju je poleti 1978. leta dozoriel predlog za ustanovitev lastne postaje gorske reševalne službe v škofjeloški občini, kjer na hribovskem območju delujejo planinska društva Žiri, Gorenja vas, Škofja Loka, Železniki in Sovodenj. Ustanovni občni zbor postaje, katere kadrovski temelj so bili člani alpinističnega odseka pri škofjeloškem planinskem društvu in preverjeni reševalci Pavle Šegula, Srečko Tušar in Zvone Korenjak, je bil 8. decembra 1978. leta. Na njem so za načelnika imenovali Zvoneta Korenjaka, poleg pripravnikov pa so bili v postaji tudi številni reševalci-smučarji. Pri ustanavljanju postaje sta pomagali komisija za GRS pri Planinski zvezi Slovenije in škofjeloška občinska skupščina, ki sta prispevali sredstva za nakup najnujnejše opreme. Postaja je od ustanovitve dalje norelno delovala; nenehno je skrbela

za strokovni napredek članstva in opravljala preventivno ter reševalno delo na terenu.

»Škofjeloška postaja GRS,« pojasnjuje njen načelnik Zvone Korenjak, »pokriva škofjeloško pogorje in del Polhograjskih Dolomitov; sega od Porezna in Soriške planine do Ratitovca, zajema Blegoš s sosedi in se nad Dražgošami dotika Jelovice, prek Planice in Križne gore pa sega v ravnino Sorškega polja. Tod niso možni zahtevnejši plezalski vzponi, zelo pa je razvito planinsko izletništvo v vseh letnih časih in smučarstvo pozimi.

Največjo nevarnost za tukajšnje obiskovalce pomeni podcenjevanje zahtevnosti terena. Mnogi odhajajo — na Ratitovec, na primer — neprimerno obuti in opremljeni, kar pogosto zakrivi nesrečo. Taki, ki slabo poznajo teren in se

oddaljujejo od poti, se kaj lahko poškodujejo zaradi padca, ali pa zaidejo.«

Lani so škofjeloški gorski reševalci štirikrat pohiteli na pomoč; planincu, ki se je ponesrečil ob padcu na Ratitovcu, žal niso mogli več pomagati. Imeli so tudi dve iskalni akciji. Letos so reševali domačinko iz Davče, ki se je smrtno ponesrečila. Pozimi ob zdrsu v grapo, pa tri poškodovance. Med poškodovanimi so pogosto tudi smučarji, ki prihajajo slabo telesno pripravljene na smučišči na Starem vrhu in Soriški planini.

Postaja ima 4 reševalce in 15 pripravnikov, med katerimi se jih 5 že pripravlja za opravljanje reševalskih izpitov. V pretežno mlademu moštvu so trije minerji snežnih plazov — Pavle Šegula je tudi načelnik podkomisije za plazove pri slovenski gorski reševalni službi, en vodnik in en pripravek za vodnika lavinskega psa, dva pa se usposabljata za reševalca letalca. Posebnost postaje je veliko število reševalcev-smučarjev.

Vzgoja članstva in mladine

Osnovno dejavnost postaje označuje uresničevanje nalog na vzgojno

Zvone Korenjak

izobraževalnem področju. Svoje članstvo usposablja s prirejanjem tečajev prve medicinske pomoči pa zimskih in letnih tečajev reševanja v gorah. Vso skrb posvečajo tudi vzgoji mladine za varno hojo v gore.

»Naše preventivno delo,« naglašava Zvone Korenjak, »je zelo obsežno. Zavedamo se, da moramo z nevarnostmi v gorah in osnovnimi veščinami planinstva seznanjati predvsem mlade, če hočemo kar najbolj uspešno preprečevati planinske nesreče. Zato pripravljamo predavanja po šolah in sodelujemo pri vzgoji mladih prek mladinskih odsekov planinskih društev, skupno z mentorji planinske dejavnosti v šolah načrtujemo izletniško aktivnost, mlade pa tudi vodimo in vzgajamo na planinskih izletih. Prav tako se redno

udeležujemo množičnih planinskih pohodov in drugih prireditev na našem območju ter drugod.

Velik interes mladih za planinstvo se kaže z udeležbo na zimskih krožkih in vključevanju mladine, ki smo jo usposabljali v šolah, v dejavnost planinskih društev. Veliko mladih je letos iskalo tudi razstavo v Škofji Loki, s katero smo ob 70. obletnici ustanovitve GRS v Sloveniji predstavili našo dejavnost. Potrditev priložnosti našega dela z mladino je nazadnje, priznanje škofjeloških osnovnih šol Peter Kavčič za pomoč pri planinskem izletstvu.

Škofjeloški reševalci skrbijo za varnost odraslih na planinskih izletih in se nasploh vključujejo v planinsko dejavnost. Tako s planinskimi društvami in občino sodelujejo pri vzdrževanju koč in na raznih delovnih, s škofjeloškim alpinističnim odsekom pa se povezujejo pri kadrov. Tesne stike imajo tudi s stajami milice, organi za obrambo, armado in gasilci.

Za delo postaje so imeli v Škofji Loki že doslej precej razumevanja. Postaja milice ji zagotavlja prostor za akcije in prostor za hranjenje opreme, reševalci pa se redno srečujejo v prostorih Zveze borcev. Nekaj narja zberejo sami z opravljanjem žurstva na smučiščih, druga potrebna sredstva prispeva občinska skupščina. Ker postaja še ni zadovoljivo opremljena, za bodoče pričakuje finančno pomoč širše družbene nastit, predvsem slovenske GRS kretariata za notranje zadeve, tako bo namreč lahko še uspešno nadaljevala usposabljanje mladine in sodelovanje v preventivno delo na planinstvu.

Besedilo in slika: Stojan Saje

Pozabljene železniške perspektive

Kako je, če se po nekaj letih spet pelješ iz kraja v kraj po železnici — Udobno in izredno hitro

Nekam čudni so občutki, če se po nekaj letih pod silo razmer odločiš za vožnjo z vlakom; dolga leta vaju le in zgolj osebnega avtomobila ali prevoza z avtobusom, ki nam je postal nekako bolj domač in le navidezno hitrejši, čeprav nedvomno bolj »pri roki«. Železniške postaje so kar preveč oddaljene od naših naselij in celo mest — v Kranju — zato smo dosledno spoštovali svoje udobniške navade in se silili v avtobusne gneče.

Železniške postaje se nam zdé umazane, čeprav niso nič bolj umazane kot drugod po svetu in nič manj higienske kot avtobusi, kjer pihamo eden v drugega in kjer je včasih neznošen smrad. Železnico smo nekako kar odpisali s prevozniškega seznama, čeprav ima povsod po svetu železniški promet daleč največjo veljavo. Kaj malo je bilo razumevanja za železničarske tegobe in skrbi in uspeli so postaviti kakšen nov tir, za modernizacijo postaj pa jim je že zdavnaj zmanjkalo denarja. Pa je pri vsem tem najbolj zanimivo prav to, da si navkljub fluktuaciji tisti pravi, stari železničarji in tudi mladi, v teh težkih letih niso poiskali boljšega kosa kruha. Ostali so pri železnici, z nemalo ponosa in le malo je tistih gospodarstvenikov, ki bi jih vladalo toliko medsebojne povezanosti, pripadnosti in velike solidarnosti. In veliko veliko odgovornosti, ki je nikakor ne poznamo dovolj. Brž ko se zgodi železniška nesreča, celo brž ko zagori travo ob železniški progi, zaženemo vik in krik — ne pomislimo, kako izredno majhen je odstotek nesreč na železnici, če jih primerjamo s cesto.

Železničarja so več ali manj ostali anonimni, nekako ob strani in brez vsakih skrbi smo ukinili številne železniške povezave. Na Gorenjskem jih ni malo, malo teh spomenikov naše brezbriznosti in v zimski sezoni bo še najbolj boleč prevoz v Kranjsko goro. Železničarjem ni uspelo preprečiti, da se proga ne bi ukinila in porušila.

GENO KRŽIŠNIK:

»Peljem se z vlakom v Ljubljano, v bolnico, običajno pa se za vožnjo z vlakom ne odločam. Vsekakor bi morali prej pomisliti na težave z energijo in bolj skrbeti za ostali, javni promet.«

A zdaj je, kar je. Nenadoma so spet v ospredju, nenadoma se znajdemo na majhni železniški postaji in čakamo na vlak v Kranju.

Prav nič se ni spremenilo od tistih študentskih let, ko smo se skupaj s sošolci dobili na vlaku: v čakalnici je še vedno stara, velika zelena lončena peč, ob straneh pa zraven klopi. Še vedno enaka rjava vozovnica z odtisnjanim datumom, ki so ga nekdanji nekateri znali hudo spretno ponarediti. Se vedno modra kapa za blagajno in še vedno cena, ki je kar precej nižja od avtobusne. In na neki postaji še vedno stara, lesena skodelica iz let pred vojno, v kateri skrbni blagajničar hrani drobiž.

Na vlaku udobje ob oknu in pogovor s sosedom, ki se pelje v Ljubljano. Lepo in sproščeno potovanje, ki mimo brez kakršnihkoli zastojev, prerekanj, vzkipevanj, prevoznih pridruženj beže mesta in vasi. Nikakršnih »pomikajte se

naprej«, nikakršnih voženj mimo prezebljenih potnikov na odprtih avtobusnih postajah, nikakršnih stopanj na noge, vsiljivih otipavanj, neumnih pogovorov preglasnih veseljakov — skratka, udobje, ki je po avtobusarskih izkušnjah pravo novo odkritje.

Kaj so res te majhne železničarske postajice še vedno povsem enake? Kaj res še vedno prometniki do minute natančno, nadse strumno in v brezhibno zapeti uniformi počakajo na vlak? Kaj je res tu še vedno red, da se reče? Vse je še tako, kot mora biti, železničarji se niso prav nič spremenili, vestno in zavzeto opravljajo svoje delo.

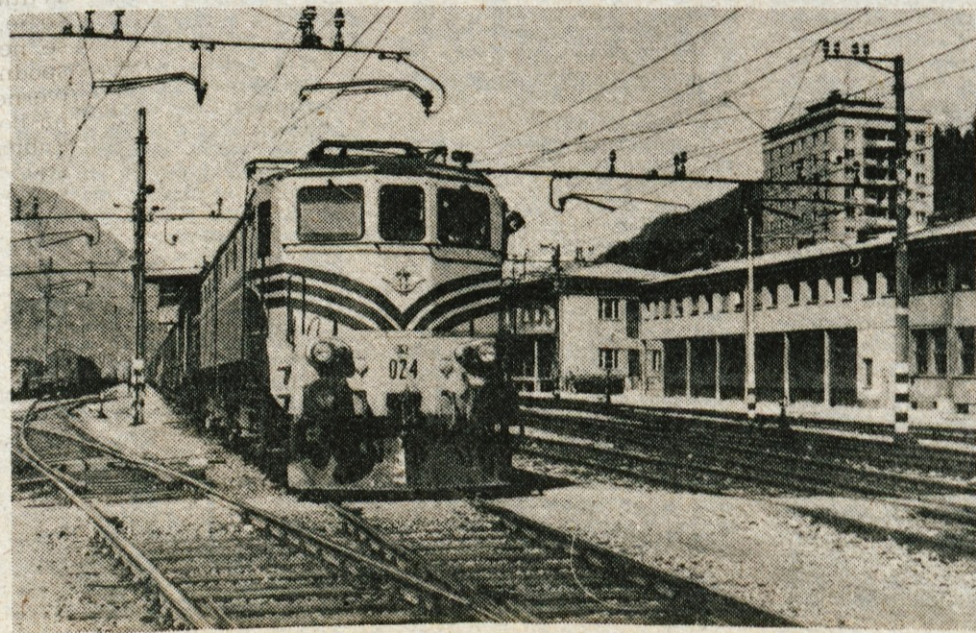
Če primerjamo — zameri gor ali dol — železnico in avtobusni promet, potem so se bolj odrezali železničarji. Avtobusni promet je očitno klecnil pred številnimi potniki. Predlog, da potniki ne bi smeli stati, se na obnesel, gneča je napravila svoje in danes

na najbolj obremenjenih avtobusnih zvezah prihaja vse pogosto do tega, da avtobusi na postajah, kjer čaka veliko ljudi, sploh ne ustavljajo. Železničarjem je bilo v tej tekmi nedvomno lažje, saj smo se železnici odrekli.

In ko vlak tako enakomerno drda proti Kranju, kar ne moreš verjeti, da se železniška postaja Kranj že napoveduje. Minilo je hitro in prehitro. Navdušenje bi bilo vsekakor popolno, ko bi v Kranju čakal avtobus — tako pa peš do mesta, kar je za že okrnele ude vse preveč.

Zavedaš se, da je bila sprememba prijetna, čeprav ti je obenem tudi jasno, da ti nikakor še ni prišla v kri, še manj v jutrišnjo navado. Bo treba najbrž še nekaj časa in še nekaj takšnih, pod silo razmer nujnih voženj, da bodo že pozabljene železniške perspektive postale naša vsakdanjost...

D. Sedej

Kaj kmalu bomo na novo odkrili tudi železnico in vožnjo z vlaki.

Le za zdrave ni ovir

Le počasi prodira spoznanje, da se novogradnje ne grade le za zdrave ljudi, pa tudi za bolne, invalide, starejše — Večina od teh bi bila lahko bolj samostojna, če ne bi na vsakem koraku naleteli na arhitektonske ovire — na cesti, v stanovanju, v javnih objektih

Kranj — Skupščina občine Kranj je v sredo sprejela akcijski program za razreševanje problematike invalidnih oseb v kranjski občini. V njem so zajeti ukrepi za uresničevanje varstva invalidnih oseb — od preprečevanja invalidnosti do usposabljanja invalidnih oseb in socialne varnosti kmetov invalidov. Program ne pozablja tudi na arhitektonske ovire. Včeraj si bil morda še zdrav, nisi imel nobenih težav, danes si lahko invalid in ne moreš brez pomoči drugih ne v lastno stanovanje, ne v samopostrežno trgovino, kaj šele gledališče itd.

»V Kranju si res že dolga leta prizadevamo, da bi se kaj premaknilo pri reševanju invalidske problematike prav glede teh ovir,« pravi Konrad Pavli, predsednik koordinacijskega odbora za vprašanja socialne varnosti invalidov pri skupnosti socialnega varstva Kranj. »Čeprav v Kranju tako kot v Ljubljani še nismo sprejeli tudi sanacijskega programa za odpravo arhitektonskih ovir pri družbenih objektih, pa so sedanje zadolžitve iz akcijskega programa vendarle korak naprej. Treba jih bo seveda tudi uresničevati, na papirju ne pomenijo nič.«

Če so morda lani, v mednarodnem letu invalidov v Ljubljani sprejeli in začeli uresničevati ta program, to še ne pomeni, da so v drugih občinah

Stanovanjski bloki niso primerni za invalide od stanovančev samih odvisno, da se uredi zicek. Takšen dostop, ki zamenjuje stopnice, ja 44, ni edini v Kranju: v voziček je samo sicer povsem zdrav in poskočen fant.

zelo zadaj. Kranj res takoj programa še nima, vendar pa je slej uspevalo tako društvo invalidov kot tudi drugim, da so našli rešitve za posamezne primere. Bilo treba nujno poskrbeti za lide. »Res še vedno rešujemo primere do primera, toda pri stanovanjski skupnosti in Domplanu vedno naleteli na razumevanje, dar pa si prizadevamo, da bi vsim javne zgradbe že vnaprej predvideli tudi za invalide, če ne dogaja. Edini primer železniška postaja v Ljubljani so že pri nastajanju načrtov zvezo društev invalidov, da so dali in ocenili, kako bodo na in na vlake lahko prihajali invalidi.«

Kranj vsekakor sodi med tista, ki so jih arhitekti gradili zdrave ljudi, ne da bi pomislili na invalide, starejše občane. Vendar nanknadno še kaj urediti, kot je to na primer pri novi Ljubljanske banke na Cesti, vendar pa lahko invalid na — najsi je zaposlen ali pa kot ka — vstopi le pri zadnjem Robniki pločnikov so povsod dvignjeni in neprehodni invalidske vozičke, tudi za invalidske vozičke, tudi za invalid na vozičku samostojno na pošto, v gledališče, v javne

Zlata vredno delo na puščavskih gradbiščih

Bagdad in Ruthba, dve središči največjega obnega svetovnega gradbišča, Iraka, da- kruh tudi delavcem slovenskih gradbe- podjetij — O tem, kako grenka je lahko pogača, govori Stanko Babič, eden od 167 delavcev kranjskega Gradbinca

je slovenskim gradbenikom skopo odmerjenih naložb začela trda presti, se je kot do pokazalo povpraševanja tržišča po naših gradbe- Najbolj razgibano grad- trenutno v Iraku, kamor se erla tudi ponudba jugoslo- gradbincev. Ljubljanska organizacija Slovenija- tehnika (SCT) je zbrala ne številna slovenska grad- podjetja, ki jih odlikuje usotno delo (med njimi Gra- grad, Konstruktor, Gradbi- na vzhodu so jih sprejeli rok S 167 delavci, mate- in lastnimi načrti v tej po- sodeluje tudi kranjski Grad- ki se mu te dni izteka prvo gradnje v Iraku. Dolgoroče- nizer pogodbe na tujem trgu enili, toda dobro delo Grad- delavcev je poročstvo, da si prihodnje lahko obetajo na iraškem gradbišču.

delavec je v Irak poslal zidar- marje, železokrivce, voznike, nekaj nevalificiranih delav- pa tudi tehnike in delo- Nagib, ki jih je zvalil na gradbišče, je bržčas v vi- zaslužku, saj tu zaposleni običajno štirikrat večji kot doma. Osebnih doho- doma znaša 15.000 ali 20.000 dinarjev, na vzhodu naraste pet, šest starih milijonov, več prejme pretežno v pri- larski valuti.

to? Urna postavka polkva- delavca zneso dva do- 60 centov, kvalificiranega več. V šestdnevnem tednu delovniku si delavec okrog 260 ur, najbolj pridni nadure. Le desetino do- izplačnega v dinarjih, v dolarjih. Dinarski del pošljejo družini, devize, saj v puščavi nimajo nihih potreb kot bi jih Terenski dodatek, ki

ga dobijo plačanega v iraških di- narjih, porabijo za hrano.

Stanko Babič, eden od Grad- binčevih delavcev, se te dni vrača na delovišče Srednjega vzhoda. Pobarali smo ga, kako tamkaj živi in dela in kaj ga je odvedlo od družine na tako oddaljeno grad- bišče.

»Kot železokrivce sem doma zaslužil nekaj čez stari mili- jon,« pripoveduje. »Gradbeno delo je težko, zato zasluži tudi dobro vrednotenje, posebno v razmerah, kakršne vladajo na vzhodu, v puščavi. Ne le, da gremo desetkrat bolj kot doma (zadostiti moramo nam- reč rokom, strogim merilom iraških arzenirjev o kvaliteti, v puščavi pa razen dela ni drugega početi), tudi razmere so hujše. Delati smo začeli junija, ko je v puščavi vladala vročina do 50 stopinj in soncu ves dan ni bilo videti obzorja.

Vročina, sonce, prah, voda iz Tigrisa... vse to nas je, vajenih hladnejšega podnebja, ubijalo. Res smo za delo plačani skoraj v zlatu, vendar mislim, da je naše delo tudi tega vredno.«

Ko so razmišljali, da bi razmerje osebnih dohodkov spremenili v prid dinarskemu za 10 odstotkov (torej 80 proti 20 odstotkov), so bili delavci nezadovoljni. Omejili so jim tudi nadure, ki so doslej precej zvišale dohodke, a žal tudi izčrpa- vale delavce. O tem Stanko Babič takole razmišlja:

»Najbolje bi bilo, da bi do- hodki ostali kot so zdaj. Tudi če bi vso plačo prejel v dinarjih, se ne bi pritoževal, saj smo še vedno dobro plačani. Razoča- rani bi bili seveda tisti, ki so se za delo na vzhodu odločili zaradi edinega nagiba, deviz. Ker se mene tiče, želim le to, da bi naše delo resnično znali ceniti.«

Čeprav je življenje v Iraku udobno (žive namreč v klimati- ziranih barakah in uživajo evrop- sko hrano, ki jo pripravlja Mercator), se mnogi ne ogrejejo za daljše bivanje v Iraku. Stanko Babič pravi, da bo ostal, dokler ne bo »odslužil« polletne pogodbe. Pravi, da mu ničesar ne manjka. Dela v bližini Bagdada, drugo gradbišče pa je v bližini sirske meje s sre- diščem v Ruthbi, mestecu s hote- lom, črpalko in bazarjem. V pri- merjavi z delavci iz drugih držav, na primer Španci, ki delajo v Iraku za isto peseto kot v Španiji, ali Pakistanci, katerih šest dobi zaslu- žek enega našega delavca, našim resnično ničesar ne manjka.

»Pa vendar puščava ubija,« pravi naš sogovornik, ki je bil štiri mesece odtrgan od družine. »Kul- tura tamkajšnjih prebivalcev nam je tuja, jezika ne razume- mo. Zgolj s športom in dva tedna stari časopisi se ne moremo razvedriti. Do odhoda domov tako preostane le delo in pogovor, ki razbremeni čustve- ne napetosti.«

D. Z. Žlebir

Franc Šmit

Franc Šmit z Bleda je vsem gorenjskim turističnim delavcem prav dobro znan: že desetletja prizadevno in ne- umorno dela za blejski in tako tudi za gorenjski turizem. Sle- herni dan, dopoldne in po- poldne ga je videti na sestan- kih in pri vsem tistem turistič- nem organizacijskem delu, ki je v turistični ponudbi nujno.

Franc Šmit nerad govori o sebi, izkazuje se z delom. Ro- dil se je v kmečki družini na Selu pri Bledu in med narod- noosvobodilno vojno leta 1943 odšel v partizane. Bil je borec I. bataljona Gorenjskega odre- da in kasneje borec Prešernove brigade vse do osvoboditve. Po vojni se je vključil v izgradnjo domovine in sodeloval v mla-

dinskih delovnih akcijah, tudi na progi Šamac-Sarajevo, kjer je pokazal svoje sposobnosti in organizacijski smisel. Delal je kot referent za komunalne zadeve občine, bil tajnik občine Bled in bil tudi šestnajst let sekretar osnovne organizacije Zveze komunistov. Sodelo- val je v delu v občinski konferenci Zveze komunistov, v Socialistični zvezi, v Zvezi združenj borcev NOB. Številne pa so bile tudi funkcije v Turistični zvezi Jugoslavije in Turistični zvezi Slovenije ter seveda na Gorenjskem.

Že devetnajst let dela na Bledu, v Turističnem društvu in krajevni skupnosti Bled. Ni treba posebej poudarjati, da pozna ves Bled, vse želje in zahteve turistov, da pozna probleme in težave, saj na svojem delovnem mestu in tudi sicer kot aktivist spremlja blejski turistični utrip.

Franc Šmit, ki je nenehno v delovnem zagonu in ki nikoli ne more prej na dopust kot oktobra, si je upravičeno zaslužil družbeno prizna- nja, a jih odklanja. Pravi, da dela po svojih zmognostih, da pa naj bi priznanja dobili pač tisti, ki so ustvarili nekaj posebnega, nekaj družbi izjemno koristnega. Za svoje delo meni, da je samoumevno, da je delo kot vsakršno drugo in da v tem pač ni ničesar posebnega.

A tisti, ki ga poznajo — in teh prav gotovo ni malo — njegovo delo znajo ceniti, spoštovali naj bi ga tudi tisti, ki se v določenih primerih in problemih z njegovim mnenjem ne strinjajo. Le malo je tistih turi- stičnih delavcev — od natakarev do direktorjev, če hočete — ki bi ob času kmečke ohceti na Bledu, ki jo organizira Turistično društvo Bled, tudi sami zavihali rokave in pomagali postavljati stojnice. Vse to je še najmanj, kar ob tej priložnosti opravi Franc Šmit.

Franc Šmit v nenehnem gibanju in delovnem zanosu nikoli ne miruje. Hkrati opravlja vrsto nalog, od posredovalca za hotelske rezervacije do pogovorov s tiskarom, kjer naj bi natisnili nov turistični prospekt. Če za koga, potem bi vsaj za Turistično društvo Bled prav po Šmitovi zaslugi lahko rekli, da planov in načrtov nima le na papirju, ampak da se njegovo poslanstvo izkazuje v praksi.

Če komu, potem gre njemu in drugim starejšim turističnim delav- cem Bleda zasluga, da je Bled danes takšen, kakršen je; urejen, privlačen, svetovno znan. Številna priznanja, ki jih dobiva Turistično društvo v gorenjskem, slovenskem in jugoslovanskem merilu pa so obenem tudi priznanja Šmitu in vsem tistim, ki jim je še kako mar za turistični Bled...

D. Sedej

SUŠILNICA SENA NA SEGRETI ZRAK

Ujetisončni žarki sušijo seno

Letošnjo jesen se vse suče okrog energije. Na vseh ravneh odločanja, v slehernem kolektivu in gospodinj- stvu se pogovarjajo o usihajočih izvi- rih energije. Beseda teče o premogu, elektriki, plinu, bencinu, nafti, o ma- zutu... Vsak prihranek litra, kilo- grama ali kilovatne ure je vreden posnemanja; naleti na podporo vseh, ki so za varčevanje in ustalitev na- ših gospodarskih tokov. V svetu kot tudi pri nas iščejo in iščemo nove vi- re energije. Na kmetijah skušajo ži- valske odpadke spreminjati v biolo- ški »zeleni« plin, »ujeti« sončno to- ploto in jo uporabljati v različne na- mene. Tudi za sušenje sena, kot sta to že storila Lojze in Drago Zaplotnik iz Letenc in za kar se trudita tudi izdelovalec ventilatorjev Vitomir Gros iz Kranja in pospeševalna slu- žba Gorenjske kmetijske zadruge.

Kolektor je dvojna streha

Že pred leti se je pri nas pojavilo nekaj predlogov o izkoriščanju son- čne energije na kmetijah, toda vse rešitve so bile povezane s precejšnji- mi sredstvi. Dobro pa vemo, da naša kmečka gospodarstva denarno še ni- so tako močna niti tako dovzetna za novosti, da bi prevzela finančno tve- ganje. Novejša in hkrati tudi cenejša možnost izrabe sončne energije za sušenje sena, kot kaže zaenkrat, se bo na Gorenjskem le uveljavila. Eno tovrstna sušilnica že stoji v Leten- cah, z desetimi novimi »porabniki sonca«, predvsem graditelji novih hlevov, pa se v Gorenjski kmetijski zadrugi še dogovarjajo.

Kako »ujeti« sončno toploto za su- šenje krme? Kolektor, zbiralec son- čne energije je dvojna streha, ki mo- ra biti obrnjena proti jugu ali ju- govzhodu. Namesto z običajno opeko streho pokrijemo s prozornimi pla- stičnimi ploščami, v katerih so zara- di večje trdnosti in nosilnosti stekle- na vlakna. Plošče morajo prepuščati čimveč svetlobnih žarkov, ki jih po- tem vsrkajo črno prebarvane iverne plošče, nabite na spodnjo stran tra- mov. Vmesni prostor je zbirni kanal, po katerem potuje zrak, se spotoma

segreje, nakar ga pri izhodu posesa ventilator in ga skozi reškeke poti- ska v seno. Sušilnica mora biti her- metično zaprta, da topel zrak ne uhaja. S tem je učinek znatno večji.

Prednosti in prihranki

Sušilnica na topel zrak ima števil- ne prednosti v primerjavi z napravo, ki izkorišča bolj hladen zrak. Precej- šen, skoraj za četrtino, je prihranek pri električni energiji. »Sušilnica na sonce« porabi za sušenje stotih kilo- gramov sena 11,5 kilovatnih ur ener- gije, medtem ko klasična naprava za enako količino 14,7 kilovatnih ur. Še večja je razlika, če primerjamo po- datke o porabi energije, ki je potreb- na, da senu odvzamemo sto kilogra- mov vode. Razlika je 13 kilovatnih ur. V Švici, kjer so na tem področju daleč pred vsemi, redno spremljajo porabo energije. Izračunali so, da jim sonce na povprečni kmetiji pri- hrani v enem letu toliko energije, kolikor bi jo dalo 3400 kilogramov kurilnega olja.

To pa ni edina prednost. V zbir- nem kanalu se zrak pri lepem vre- menju segreje za 10 do 14 stopinj in v slabem za dve do tri stopinje. Zopet primerjajmo s klasično sušilnico. Če sonce zrak, ki ga ventilator potiska v seno, segreje le za štiri stopinje, se trava suši kar enkrat hitreje. Tak- šen izkoristek prinaša druge ugod- nosti. V sušilnico lahko vozimo za deset odstotkov bolj vlažno krmo; približno tako, kot je primerna za si- liranje. Čas sušenja na travniku se skrajša, saj odpade eno obračanje. Prihranimo pri traktorskem gorivu in času. Zmanjša se tveganje ob na- glih vremenskih spremembah. Za en dan je vreme še mogoče predvideti, v tolikem času pa je krma lahko v sušilnici. Še največ ob tem pridobi krma, čim manj časa leži na travni- ku, več beljakovin vsebuje. Te so ze- lo pomembne za mlečnost in prirejo mesa. Natančni Švicarji so izračuna- li, da se je mlečnost krav prav zaradi odlične krme iz sušilnic na segreti zrak povečala na 20 litrov dnevno. Pridelati kakovostno krmo na doma- čih tleh pa je ob sedanjih cenovnih nesorazmerjih in dragih močnih kr-

Prihranek pri električni energiji in traktorskem gori- vu. Krajši čas sušenja na travniku in manjše tveganje ob slabem vremenu. Znatno boljša kakovost krme.

Lojze in Drago Zaplotnik sta sušilnico na segret zrak postavila na starem seniku, kar je povečalo stroške. Na sliki: svetli del strehe je kolektor, zbira- lec sončne energije. — Foto: C. Z.

milih zelo gospodarno. Po doslej zbranih podatkih se stroški sušilne naprave splačajo v enem letu, vsako nadaljnje obratovanje prinaša pri- hrane.

Prve izkušnje

Da zapis ne bo izzvenel le kot prop- aganda, priskuhimo Lojzetu in Dragu Zaplotniku iz Letenc, Kle- menčevima — očetu in sinu, ki sta menda celo prva na Balkanu posta- vila »sušilnico na sonce«.

»Bil sem na predavanju, ki ga je pripravila zadruga, in takrat je ne- kdo s Kmetijskega inštituta Sloveni- je govoril o kmetijskih dosežkih v svetu. Razložil je tudi način delova- nja sušilnice na topel zrak. Dogovo-

rili smo se, da bodo na treh kmeti- jah, pri nas, v Žabnici in v Zalogu pri Cerkljah, postavili poskusne napra- ve. No, od obljub je ostalo malo. Če s sinom ne bi sama vrtala naprej, na- prava letos še ne bi sušila sena. Gros iz Kranja nama je napravil načrte. Ventilator sva morala uvoziti iz Av- strije, saj pri nas zaenkrat takšnih še ne izdelujejo. Sin Drago je na spodnjo stran dvojne strehe nabil iverne plošče in »zapazil« dva sušil- na boksa s skupno prostornino 400 kubičnih metrov. Vse skupaj nas je stalo 20 starih milijonov. Pri nas smo naredili sušilnico na starem se- niku, kar je povečalo stroške. Kdor bo na to mislil ob gradnji, bo privar- čeval še dodatne dinarje. Kaj naj re- čem po prvem letu obratovanja? Mo- ral bi zapisovati številke na elektri- čnem števcu, porabo traktorskega goriva, čas sušenja v sušilnici in na travniku ter natančno analizirati se- stavo krme, potem bi lahko rekli; to- liko in toliko smo privarčevali. Vemo le, da nam je naprava omogočila hi- tro spravilo sena in da je kakovost krme odlična,« pravi gospodar Lojze, sin Drago pa dodaja, da so si sušilni- co ogledali tudi kmetijski strokov- njaki in precejšnje število kmetov iz vse Slovenije. Klemenčeva dva sta prenekaterega za novost že nav- dušila.

Lojze Zaplotnik

C. Zaplotnik

Naši športniki

Miran Studen:
Avtomobilizmu
več podpore

Kranj — Avtomobilizem je pri nas v primerjavi z drugimi državami slabo razvit, toda kljub temu ne manjka navdušencev za ta šport. Eden izmed njih je 25-letni Miran Studen iz Stražišča pri Kranju, ki s stoenko tekmuje na rallyjih v razredu do 1150 kubičnih centimetrov, v prvi skupini — nacionalni razred. Za avtomobilski šport se je odločil pred tremi leti, ko se je po nagovarjanju prijatelja vpisal v dirkalno šolo Jim Russell v avstrijskem Zeltwegu. Ko je imel v rokah spričevalo in bil na preizkušnji med najboljšimi, so ga sprejeli v svoje vrste pri ljubljanskemu Donitu — Olimpiji. Toda tekmovalne načrte je Miranu prekrizala težka prometna nesreča, tako da se je prvi pojavil na dirkah šele lani. S stoenko se je dvakrat uvrstil na deveto mesto na rallyjih Saturnusa in Ine.

Za letošnjo sezono sem se pripravljaj še bolj resno in zavzeto, pravi Miran Studen. S prijatelji smo uredili avto, s katerim sem si privozi prve dobre uvrstitve, nekajkrat pa sem moral tudi odstopiti. V slovenskem prvenstvu sem letos uvrščen na tretje mesto takoj za Vidičem in Satterjem. Na cestnohitrostni preizkušnji v Kragujevcu sem bil četrty ter na gorski dirki v Novem Sadu sedmi. Najraje se spominjam tretjega mesta s Kompasom.

vega rallyja, kjer sva se s Satterjem vseskozi borila med sabo, na koncu pa sva bila povsem enaka.

Tudi v avtomobilskem športu ne gre brez problemov. Težko je kupiti in si urediti primeren avto, saj je za to potrebno veliko denarja. Poleg tega so okvare in nesreče reden spremljevalec avtomobilskih dirk. Miranu so priskočile na pomoč delovne organizacije Radenska, Planika, Sava, Sinter in Lipa iz Kopra, Jože Rendulič iz Dupelja in Jože Boltez iz Kranja. Njegovi prijatelji Ivan Jordan, Jože Gajski, Slavko Kavčič, Jože Prešern in sovoznik Dušan Vidmar poskrbijo, da je avto pravočasno pripravljen za dirko.

»Brez njih si kakršnegakoli dirkanja ne bi mogel zamisliti. Pri nas je avto-moto šport pre malo popularen in tudi preslabo financiran. Škoda, ker gre za lep šport, poln varnosti in tveganja, kjer je lahko že majhna napaka usodna. Ne le za dobro uvrstitev na dirki, tudi za življenje tekmovalca. Prav zato bi veljalo temu športu nameniti več pozornosti in družbene podpore,« meni Miran Studen.

In načrti, želje? »V prihodnji sezoni bi se v svojem razredu rad uvrstil med tri najboljše v Jugoslaviji. To lahko v ugodnih okoliščinah tudi dosežem.«

J. Kikel

Šport ob koncu tedna

ODBOJKA — Odbojkarji Bleda so v tretjem kolu I. B zvezne lige gostovali v Borovu in gladko s 3:0 premagali domačine. Z novim parom točk so se Blejci povzpeli na tretje mesto na preventivni tabeli. Jutri se bodo blejski odbojkarji na domačem igrišču pomerili z ekipo Krajina Metal iz Bihaća, ki so jo tik pred pričetkom prvenstva že premagali na turnirju v Novem mestu. Nasprotno pa odbojkarice Bleda nadaljujejo s slabimi igrami. Preteklo soboto so v tekmi proti Marčani iz Pule sicer osvojile prvi niz v letošnji sezoni, toda kljub temu bodo jutri le stežka nadaljevale tradicijo dobrih iger in zmag proti odbojkaricam iz Ljubnega ob Savinji. Mladi Blejci, ki so v zadnjih dveh tednih presenetili z učinkovito igro, gostijo jutri igralce iz Črnuče. Železar gostuje v Mokronogu, medtem ko bodo Gorjanke skušale v teški osnovni šoli priti do novih prvenstvenih točk proti Mežici.

Sporod jutrišnjih tekem: Bled (telovadnica osnovne šole) Bled (mladi) : Črnuče, (ob 16. uri) Bled : Krajina Metal (ob 18. uri); Lesce (telovadnica osnovne šole) — Gorje : Mežica (ob 18. uri). — Bojan Rauh

NOGOMET — V osmem kolu občinske nogometne lige Kranj je Sava zanesljivo premagala Korotan. Nogometaši Kokrice so proti ekipi Primskovega zabeležili prvo zmag na domačem igrišču. Enajsterica Podbrezjij je igrala neodločeno v Trbojah, medtem ko nogometašev Triglava B sploh ni bilo na tekmo v Naklo. O jesenskem prvakovi bo odločala nedeljska tekma med Naklom in Savo. Izidi osmega kola: Sava : Korotan 3:0, Kokrica : Primskovo 3:1, Trboje : Podbrezje 2:2, Naklo : Triglav B 3:0 (b.b.). V vodstvu sta ekipi Save in Nakla z 12 točkami, pred Triglavom z desetimi in Podbrezjami z devetimi. V članski B ligi so na vseh tednih visoko zmagali domačini. Brez poraza vodijo na lestevici nogometaši Senčurja. Izidi: Senčur : Grintavec 8:1, Zarica : Britof 7:1, Predvor : Hrastje 8:1. V zaostali mladinski tekmi so nogometaši Nakla izgubili prvo točko na Primskovem (rezultat 2:2), toda kljub temu so osvojili naslov jesenskega prvaka z dvema točkama prednosti. Pionirji so zadnje jesensko kolo odigrali prejšnjo soboto. Po prvem delu tekmovalja vodijo mladi iz Britofa z devetimi točkami pred Kokrico s sedmimi, Savo s šestimi, Primskovim s petimi in Senčurjem s tremi. Zadnji so pionirji Nakla, ki so vseh pet tekem izgubili. **Pari prihodnjega kola:** Triglav — Kokrica, Primskovo — Trboje, Podbrezje — Korotan, Britof — Predvor, Hrastje — Senčur, Grintavec — Visoko (vse tekme se pričnejo v soboto ob 14. uri), Naklo — Sava (nedelja ob 10. uri). Dane Jošt

PLANINSKI IZLET — Ob zaključku bogate planinske sezone prireja Planinsko društvo Kranj vsakoletni izlet v neznano. Prijave in vplačila (200 dinarjev) sprejema društvo do 4. novembra oziroma do zasedbe vseh mest v avtobusu. Izlet bo v nedeljo, 7. novembra, udeleženci pa bodo krenili na pot ob 7. uri izpred hotela Creina v Kranju. Na izlet morate vsekakor vzeti primerno

Naši alpinisti pridno vadijo

LJUBLJANA — Člani naše smučarske reprezentance v alpskem smučanju bodo neprekinjeno vadili do začetka sezone. Vsi člani naše prve selekcije, ki so pred dnevi sliki vojaške uniforme, so že opravili prvi snežni trening. V tem času so že na drugem. Jesenska vadba bo za naše fante nadvse pomembna za start v novo sezono, ka se prične prve dni decembra s kriterijem prvega snega v Val d'Iseru (Francija). Prav zato bodo ta čas dobro izkoristili in bodo ves čas na snegu. Treninji naših potekajo v avstrijskem Hintertuxu, saj je to edini ledenik v Evropi, ki ima dobre snežne pogoje za nemoteno delo. Takoj ko bo na nižje ležečih smučskih zapadla dovolj snega se bodo preselili saj je znano, da je vadba na višini več kot tritisoč metrov izredno težka in naporna.

Načrtovan je tudi trening v Schladmingu, ki bi bil najbolj primeren za priprave, seveda če na domačih smučskih ne bo snega, saj imajo naši severni sosedi v načrtu, da bi proge letošnjega svetovnega prvenstva v alpskih disciplinah prekrili z umetnim snegom. Upajo le, da bo temperatura toliko padla, da bodo snežni topovi učinkoviti. Za pripravljajni tabor so se v Schladmingu zanimali tudi druge reprezentance, toda Avstrijci so odklonili vse, razen naših. Direktor naše alpske reprezentance Tone Vogrinec je poudaril, da bodo glede na dogovor s funkcijarji avstrijske smučarske zveze o sodelovanju alpskih reprezentanc Avstrije in Jugoslavije naši tekmovalci dobrodošli gostje na znanih progah v Schladmingu. Avstrijci jih bodo za vse druge dobesedno povsem zaprli.

Sodelovanje z Avstrijci se že pozna, saj naši smučarji prve selekcije že trenirajo z najboljšimi avstrijskimi smučarji. Naši smučarji so skupaj s trenerjem Herbertom Juricem praktično člani avstrijske reprezentance. Že dosednji treningi so pokazali da so se jugoslovanski smučarji že dobro živeli v novo okolje. Avstrijski smučarji bodo trenirali tudi pri nas na novem olimpijskem smuku na Bjelašnici. Kot poročajo prireditelji zimskih olimpijskih iger v Sarajevu je prog za moški

smuk na Bjelašnici v bližini Sarajeva že dobila zeleno luč.

Po nekaj dnevnem počitku so se naši fantje spet vrnili v Hintertux, kjer bodo ostali teden dni. Sedaj se vse priprave odvijajo po načrtu. Člani naše A selekcije so že izpolnili celoten načrt po prihodu iz JLA. Tako zavzeto kot vsi trenirajo tudi Boris Strel, ki nima nobenih težav s poškodovano nogo.

Enako zavzeto kot fantje trenirajo tudi dekleta prve selekcije. Vendar je tu nekoliko težav, saj se je Andreja Leskovek na zadnjem treningu v Hintertuxu poškodovala. Zaradi poškodbe že dalj časa ne trenira Metka Jerman in tudi Nataša Blažič ima še nekaj težav s poškodbami in težko bo sestaviti tako reprezentanco ki nas je zadnji dve leti v mednarodni areni proslavila, saj je znano, da se je od reprezentance poslovila tudi Bojana Dornig.

D. Humer

Košarka

Na startu zmaga
Savčank

KRANJ — II. zvezna ženska košarkarska liga Sava: Jedinstvo 68:64 (41:37), dvorana na Planini, gledalcev 30, sodnika S. M. Beganovič (Zagreb).

Sava — Habjan 28, Kuzma 13, Ponikvar 4, Oblak 17, Zagar 9. Jedinstvo (Ogulin) — Trbovič 18, Bešanović 22, Kurelac 12, Puškarić 10, Pavlica 12.

Savčanke so že na startu letošnjega prvenstva pokazale, da znajo igrati košarko, saj so bile ves čas srečanja boljše nasprotnice od gostij iz Ogulina. Čeprav so ostale brez Baligačeve in Merlakove je novi trener Iztok Klavara dobro pripravil to strašisko moštvo. V prihodnjem kolu Savčanke gostujejo v Mariboru.

-dh

Triglav
najboljši
na Gorenjskem

Kranj — Smučarska zveza Slovenije je objavila seznam najbolj množičnih smučarskih organizacij v Sloveniji. Na prvem mestu je po številu imetnikov smučarske izkaznice Snežinka iz Ljubljane, ki ima 1935 članov. Na drugem mestu je Novinar (Ljubljana) s 1464, medtem ko je Toper iz Celja tretji s 1039 člani. Z Gorenjske je najbolje uvrščen kranjski Triglav, ki ima 643 članov. Med 25 najboljših osnovnih organizacij sta se gorenjska kluba uvrstila takole: 11. Alpe-tour (Škofja Loka) s 393, 25. Tržič 247.

J. J.

Cooperjev test
v Škofji Loki

ŠKOFJA LOKA — Sekcija za teke pri TVD PARTIZAN Škofja Loka vabi vse občane na preizkus vzdržljivosti v teku, ki bo v ČETRTEK, 28. 10. 1982 ob 16. uri na atletski stezi v Šolski ulici. Preizkus: tek na 12 minut je namenjen vsem rekreativcem in šolski mladini, ki se že pripravljajo na zimsko sezono. Test je namenjen tudi vsem ostalim rekreativcem, ki se še niso vključili v kakršne koli rekreativne aktivnosti in ženskam. Prav tako je namenjen tekačem, ki sodelujejo v akciji NA TEKU SE DOBIMO. Akcija poteka v športni dvorani PODEN, če je slabo vreme, ob lepem vremenu pa vodniki popeljejo svoje varovance na trening v naravo. Vsi, ki še niste začeli z pripravo na zimsko sezono, se lahko priključite skupini vsak ponedeljek in četrtek od 16.30 ure dalje.

M. Kalamar

Martinovanje
v »Dolenjskih Benetkah«

Izletniki se bomo zbrali v soboto, 13. novembra jutraj pred hotelom Creina v Kranju, od koder nas bo ob 7.30 avtobus odpeljal proti Dolenjski. Naš prvi postanek bomo namenili ogledu Žužemberka. Pot bomo nadaljevali skozi Dolenjske toplice in Novo mesto v Pletenje. Moški si bomo ogledali slovito kartuzijo, udeležence pa se bodo na krajšem predavanju seznanile z njo. Vožnjo bomo nadaljevali do Kostanjevice (»Dolenjskih Benetk«), našega najmanjšega in obenem najstarejšega mesta. Tam bomo v znani gostilni ZOLNIR sedli k prazničnemu kosilu. Za prijetno razpoloženje bo poskrbel harmonikar. Popoldne se bomo sprehodili po stalni razstavi kiparjev Forma Vivi, v starem cistercijskem samostanu pa si bomo ogledali galerijo »Božidar Jakac«, in nekaj stalnih slikarskih zbirk. Zapeljali se bomo tudi v zidanico, kjer nam bodo postregli z domačim prigrizkom in kapljico. Kupili boste lahko tudi vino po zmerni ceni, zato ne pozabite vzeti s seboj kakšne pletenke. V Kranj se bomo vrnili v večernih urah, vendar ne prepozno, da bi zamudili zadnji avtobus do kraja bivališča.

Cena izleta je 760 din, vanjo pa je vračunan avtobusni prevoz, praznično kosilo, prigrizek s pokušino vina v zidanici, ogledi in vstopnine ter vodstvo izleta.

Prijave sprejemajo v Kompasovih poslovalnicah v Kranju, na Bledu in na Jesenicah, priložiti pa je treba tudi kupon, ki ga objavljamo. ŠTEVILO UDELEŽENCEV JE OMEJENO, ZATO VAM PRIPOROČAMO, DA S PRIJAVO POHITITE!

Kot je v navadi, s seboj brezplačno povabimo tudi nekaj naročnikov. Objavili jih bomo v petkov številki Glasa.

»MARTINOVANJE V DOLENJSKIH BENETKAH«

Ime in priimek _____

KUPON

(obvezno ga predloži vsak udeleženec ob prijavi)

Sedmi pokal
Kranja

v športni orientaciji

Najboljši
državni prvaki

STRAŽIŠČE — Trim klub Sava Stražišča je na pobočjih Jošta in Smarjetne gore v nedeljo že sedmi organiziral orientacijsko tekmovalno za pokal Kranja. Udeležba je bila na pričakovana, saj je nastopilo sedem najst članskih in mladinskih ekip.

Med vsemi so bili tudi gostje iz Zagreba, ki so v tej disciplini državni prvaki in udeleženci mednarodnih orientacijskih tekmovanj. Člani Maksimira iz Zagreba so na tem tekmovalju zmagali in pri tem pokazali odlično tehniko in kondicijsko pripravljenost. To so tudi vse odlike teh tekmovalcev, ki so s tem prikazali vse odlike športne orientacije. To je bilo hkrati tudi prvo njihovo gostovanje v Sloveniji. To naj bi dalo spodbudo tudi za nadaljnji razvoj športne orientacije v Sloveniji.

Rezultati — člani — 1 Maksimir II 17 minut, 2 Maksimir I 18, 3 Jezero (Zbilje) 22, 4 LTH (Škofja Loka) 29, 5 VP 1098 Kranj 37; mladinci — 1. Tabornski odred Albina Drab (Kranj) 30, 2 Maksimir I in Maksimira I (Kranj) oba 34, 4 Maksimir II 35, 5 Gimnazija II (Kranj) 52.

Kegljanje

Zmaga Lausegarja

TRŽIČ — Osnovna organizacija kata TOZD orodjarna Peko je tudi organizirala tekmovalno v kegljanju. Med dvajsetimi nastopajočimi so tekmovali na avtomatskem kegljanju gostilne »Rihtar« v Zvirčah, ki so v disciplini sto letjaev Lojze Lausegarja. **Vrstni red — 1. Lausegar 439, 2. J. Pavšek 407, 3. Puškarić 399, 4. J. J. 386, 5. Repinc 374, 6. L. Kodr 358, 7. Spilar 358, 8. M. Bahun 355, 9. B. 350, 10. Kokalj 349.**

Državno
prvenstvo
na Bledu

Kranj — Na Bledu se ob praznični obleti zanimivo tekmovalno goju. V hotelu Golf bo namreč od 30. novembra ekipno prvenstvo slovenske v prvi in drugi zvezni go ligi. Organizator Go klub Kranj je že prej prijavil vse ekipe za tekmovalno v ligi, medtem ko se je za drugo konkurenco doslej prijavilo sedem kranjskemu prvoligašu bo zaradi organizacije prvenstva zmanjkalo priprave ali pa bodo močno okrnjena. »Če že z igrar ne bomo presenetili bomo izkazali vsaj z dobro organizacijo. Mislim, da še ni vse zamujeno in da dosežemo slabim pripravam lahko kažemo dobro igrar,« pravi predsednik kluba Kranj in igralcev prve ekipe Furlan. Kapetan prvega kranjskega moštva Milan Zakotnik pa dodaja: »Predlani smo prvi zaigrali v prvi ligi. Z dobro igro smo presenetili ekipe in pristali na četrtem mestu. Smo bili odlično pripravljeni in nam za točko ušlo drugo mesto. Rečani so osvojili četrto mesto, so imeli na tekmovalja pet točk manj kot ekipa. Kako bo letos, si ne upam napovedati.«

Kranjskemu go klubu pri organizaciji prvenstva denarno pomagajo članice organizacije Planika, Ikos, Domplan in kibernetika in Ljubljanska banka. Go Golf je prireditelju brezplačno oddal dve dvorani za igranje.

M. C.

Jamarske
novice

● Osem članov jamarskega kluba Kamnik se je 16. in 17. oktobra mudilo na Krasi v okolici Sežane, kjer so snemali prve kadre filma o jamarstvu. Obiskali so Novokrajsko jamo, jamo v Partu pri Ogradi, jami Kibuba in Malanca. Film snemajo na 8-milimetrski trak.

● Devet članov kranjskega društva za raziskovanje jam se je 24. oktobra udeležilo vaje iz improviziranega reševanja z osebno plezalno jamarsko opremo v plezalnem vrtcu v Predvoru. Vajo je vodil Zvone Korenčan.

● V Jamarske novice, ki so bile v Glasu objavljene 19. oktobra, se je vrnila napaka. Pižonovo brezno nima 709 metrov vertikale (največja na svetu meri 420 metrov), temveč 70 metrov. Akcije sta se poleg fantov udeležili tudi dve dekleti, članici kranjskega društva — Silvana Likar in Jana Sivec.

GLAS

Temeljna banka Gorenjske, Kranj

TELEVIZIJSKI SPORED

kovinotehna
ŽELEZNINA
JESENICE

SOBOTA, 30. 10.

8.05 Poročila - 8.10 Lolek in Bolek, poljska risana serija - 8.20 ZBIS - L. Suhodolčan: Piko Dinozaver - 8.35 Prvi cvetovi, otroška serija TV Skopje - 9.05 Samo Katka, poljska otroška nadaljevalna - 9.35 Pustolovščina, otroška serija TV Beograd - 10.05 Povezave, poljudnoznanstvena serija - 10.55 Pozdravljen, Makedonija - 11.10 Včeraj... za jutri: Vsi za enega, dok. serija - 11.40 Poročila (do 11.45) - 13.55 Osijek: Nogomet Osijek: Željezničar - 15.45 Poročila - 15.50 TV koledar - 16.00 Iz sporeda TV... - 16.30 Mali koncert - 16.55 Košarka Budućnost: Zadar - 18.30 Srčno vaši - 19.30 TV dnevnik - 20.00 Fedra, ameriški film - 21.45 TV dnevnik - 22.00 Nočni žep - 23.15 Poročila

NEDELJA, 31. 10.

8.25 Poročila - 8.30 Živ žav, otroška matineja - 9.25 Človekova glasba: Obdobje velikih skladateljev - 10.20 W. Attaway: Skag, ameriška nadaljevalna - 11.10 TV kašip - 11.30 Od vsakega jutra raste dan: Šentvid pri Stični - 12.00 Ljudje in zemlja - 13.00 Poročila (do 13.05) - 14.50 Priljubimo tišini, oddaja TV Koper za slušno prizadet - 15.25 Nastanek in razvoj vojne letalstva: Reaktivna letala, dokumentarna serija TV Novi Sad - 15.55 Poročila - 16.00 Trenutek, romunski film - 18.10 Športna poročila - 18.25 Opera narave: Iran - kakšna je tvoja usoda? 2. del, dokumentarna serija - 18.55 Ne prezrite - 19.10 Risanka - 19.23 TV in radio nocoj - 19.25 Zrno do zrna - 19.30 TV dnevnik - 19.55 Vreme - 20.00 B. Šprajc: Ante ali prispevki za življenjepis A. Jereba, 1958 do 1972, 2. del TV filma - 21.10 Športni pregled - 21.40 Človek brez meja: Memento mori, dokumentarna serija - 22.20 Poročila

Oddajniki II. TV mreže:

16.45 Test - 17.00 Od igre do igre, lutkovna predstava na festivalu v Bugojnu - 17.50 Kapelski kresovi, TV nadaljevalna - 19.00 Narodna glasba: Pojo Gorenjci iz Naklega - 19.30 TV dnevnik - 20.00 Mladi za mlade, glasbena oddaja - 20.30 Poezija: »A tvoja temna lepota ostaja zunaj pesmi...« - 20.55 Poročila - 21.00 Človek in čas, dokumentarna serija - 21.30 Športna sobota - 21.50 Dediščina za prihodnost: Strah pred praznino, japonska dokumentarna serija

TV Zagreb I. program:

9.00 TV v šoli: TV koledar, Pogozdovanje in zaštita gozda, Arhitektura v kamnu in lesu, Poročila, Romantika proti klasicizmu (do 10.35) - 12.55 Zabavni koledar - 13.55

PONEDELJEK, 1. 11.

16.10 Kmetijska oddaja TV Zagreb - 17.10 Poročila - 17.15 Povezave, angleška poljudnoznanstvena serija - 18.05 Kruh skozi stoletja: Kruha in iger - 18.35 V. Novak: Balade, oddaja češkoslovaške TV - 19.05 Risanka - 19.24 TV in radio nocoj - 19.26 Zrno do zrna - 19.30 TV dnevnik - 19.55 Vreme - 20.00 Prežihov Voranc: Svetneči Gašper, TV priredba monodrame - 20.40 Kulturne diagonale - 21.10 H. Berlioz: Romeo in Julija, izjava Simfonični orkester RTV Ljubljana pod vodstvom Sama Hubada - 22.00 Poročila

Oddajniki II. TV mreže:

17.10 Test - 17.25 TV dnevnik - 17.45 Šola za junake: Pesem s srečnim koncem - 18.00 »Cepelepetilica«, otroška zabavno glasbena oddaja - 18.15 Živeti in družiti: Ljubosumnost - 18.45 M. Kozina: Padim (samo za Lj 2) - 19.00 Telesport - 19.30 TV dnevnik - 20.00 Po poteh spoznanj - 20.45 Zagreška panorama - 21.05 Glasba iz ateljeja: Dober tek, Gioacchino - ponovitev zabavno glasbene oddaje

TV Zagreb I. program:

8.35 TV v šoli: TV koledar, Kulturna pisanja in govora, Slovaščina, Odmor, Pravljičica, Poročila, Secesija na Hrvaškem - 10.35 Namesto odmora, Risanka, Zemljepis, Mali program, Iz arhiva šolske TV, Zadnje minute - 16.40 Videostrani - 16.50 TV v šoli: Ne pozabi, Slovensčina - 17.40 Poročila - 17.45 Šola za junake - 18.00 »Cepelepetilica« - 18.15 TV koledar - 18.25 Kronika občine Karlovac - 18.45 Kontra ritim - 19.30 TV dnevnik - 20.00 I. Horozović: Šeremet, TV drama - 21.20 Zunanjepolitična oddaja - 21.50 TV dnevnik

TOREK, 2. 11.

8.35 TV v šoli: TV koledar, Brata Lola in Jurica Ribar, Medjimurje, Odmor, Dnevnik 10, Poročila, Slavonija v NOB - 10.35 TV v šoli: Namesto odmora, Risanka, Književnost in jezik, Mali program, Glasbena vzgoja, Zadnje minute - 15.55 Šolska TV: Kondicijska vadba, Življenje na skaln obali, V mlinu - 17.10 Poročila - 17.15

Lolek in Bolek, poljska risana serija - 17.25 Ljudski plesi in pesmi iz Istre, 2. oddaja - 17.55 Pisani svet: Ne me farbat! - 18.25 Podravske obzornik - 18.40 Obramba in samozastita - 19.10 Risanka - 19.24 TV in radio nocoj - 19.26 Zrno do zrna - 19.30 TV dnevnik - 19.55 Vreme - 20.00 Aktualnost: Prezre priloznosti - 20.45 A. Döblin: Berlin - Alexanderplatz, zahodnonemška nadaljevalna - 21.45 V znamenju

Oddajniki II. TV mreže:

17.10 Test - 17.25 TV dnevnik - 17.45 Pustolovščina, otroška serija - 18.15 Književnost - 18.45 Amaterji: Vis »Rock-masa« - 19.30 TV dnevnik - 20.00 Folk parada - 20.45 Spomeniki revolucije: Živan Martić - 21.35 Zagreška panorama

TV Zagreb I. program:

16.15 Videostrani - 16.25 TV v šoli: Brata Lola in Jurica Ribar, Muzej hrvaških arheoloških spomenikov - 17.40 Poročila - 17.45 Pustolovščina - 18.15 TV koledar - 18.25 TV koledar - 18.25 Kronika občine Osijek - 18.45 Amaterji: Vis »Rock-masa« - 19.30 TV dnevnik - 20.00 Teme in dileme, notranjepolitična oddaja - 20.50 Berlin - Alexanderplatz, zah. nemška nadaljevalna - 21.50 TV dnevnik

SREDA, 3. 11.

8.35 TV v šoli: TV koledar, Pogozdovanje in zaštita gozdov, Bavarska, Odmor, Sebastijanova babica, Poročila, Klub mladih tehnikov - 10.35 TV v šoli: Namesto odmora, Risanka, Predšolska vzgoja, Mali program, Risanka, Telesna vzgoja, Zadnje minute - (do 12.05) - 17.05 Poročila - 17.10 Ciciban, dober dan: Pekarna - 17.25 Samo Katka, poljska otroška serija - 17.55 Jedrska elektrarna: izobraževalni film - 18.25 Gorenjski obzornik - 18.40 Glasba narodov: Filipini, oddaja TV Beograd - 19.05 Risanka - 19.24 TV in radio nocoj - 19.26 Zrno do zrna - 19.30 TV dnevnik - 19.55 Vreme - 20.00 Film tedna: Deček Whitey, belgijski film - 21.45 Majhne skrivnosti velikih kuharskih mojstrov - 21.50 V znamenju

Oddajniki II. TV mreže:

17.10 Test - 17.25 TV dnevnik - 17.45 Radost Evrope - nacionalni program - 18.15 Aktualnosti - 18.45 Zeleni kabaret - 19.30 TV

kovinotehna

TEHNIKA
MENGEŠ

dnevnik - 20.00 Športna sredi - 21.45 TV dnevnik

TV Zagreb I. program:

17.30 Videostrani - 17.40 Poročila - 17.45 Radost Evrope - 18.15 TV koledar - 18.25 Kronika občine Gospić - 18.45 Družbene teme, oddaja TV Titograd - 19.30 TV dnevnik - 20.00 Športna sredi - 21.45 TV dnevnik

ČETRTEK, 4. 11.

8.35 TV v šoli: TV koledar, Odprava izpred hišnih vrat, Jedrska revolucija, Odmor, Dober tek, Poročila, Človekovo telo - 10.35 TV v šoli: Namesto odmora, Risanka, Združeni narodi, Kako naj... - 19.30 TV dnevnik - 19.55 Vreme - 20.00 Studio 2 - 21.10 Komur se posreči ogreti in oživet samota, ta je osvojil svet, dokumentarna oddaja - 21.40 V znamenju

Oddajniki II. TV mreže:

17.10 Test - 17.25 TV dnevnik - 17.45 Trnjeva trdnjava, otroška serija - 18.15 Znanost - 18.45 Goli z evropskih nogometnih igrišč - 19.30 TV dnevnik - 20.00 Veliki intervju: Brian MacMahon - 20.45 Smrt prihaja po telefonu, romunski film

TV Zagreb I. program:

16.40 Videostrani - 16.50 TV v šoli: Odprava izpred hišnih vrat, Jedrska revolucija - 17.40 Poročila - 17.45 Trnjeva trdnjava - 18.15 TV koledar - 18.25 Kronika občine Split - 18.45 Goli z evropskih nogometnih igrišč - 19.30 TV dnevnik - 20.00 Monitor, politični magazin - 21.05 Nasmehnite se, prosim - kviz - 21.50 TV dnevnik

kovinotehna

ŽELEZNINA
JESENICE

PETEK, 5. 11.

8.55 TV v šoli: TV koledar, Nemščina, Odmor, Sebastijanova babica, Poročila, TV gledališče - R. Marinković: Kiklop - 10.35 TV v šoli: Namesto odmora, Risanka, Svet okoli nas, Mali program, Risanka, Izobraževalna reportaža, Zadnje minute (do 12.05) - 17.20 Poročila - 17.25 Prvi cvetovi, otroška serija TV Skopje - 17.55 Čez tri

gore: Oktet slepih Louis Braille - 18.25 Obzornik - 18.40 Bistre vode: Neretva - 19.10 Risanka - 19.24 TV in radio nocoj - 19.26 Zrno do zrna - 19.30 TV dnevnik - 19.55 Vreme - 20.00 Fantje s Hill streeta, ameriška nadaljevalna - 20.55 Zračna tedi - 21.15 Nočni kin Sojenje strahu, ameriški film - 22.50 Poročila

kovinotehna

OPREMA
MENGEŠ

Oddajniki II. TV mreže:

17.10 Test - 17.25 TV dnevnik - 17.45 Plavica, otroška oddaja - 18.15 Namesto Top lista - 18.45 Gledalec - urednik zabavno glasbena oddaja - 19.30 TV dnevnik - 20.00 Mesec knjige, dokumentarna oddaja - 20.45 Zagreška panorama - 21.00 Glasbeni trenutki - 21.10 Nočni kin Spirala, poljski film

TV Zagreb I. program:

16.30 Videostrani - 16.40 TV v šoli: TV Gledališče - R. Marinković: Kiklop - 10.35 TV v šoli: Namesto odmora, Risanka, Svet okoli nas, Mali program, Risanka, Izobraževalna reportaža, Zadnje minute (do 12.05) - 17.20 Poročila - 17.25 Prvi cvetovi, otroška serija TV Skopje - 17.55 Čez tri

Sporočamo žalostno vest, da je umrl naš nekdanji sodelavec

VILIBALD KRIVEC

upokojenec

V spominu ga bomo ohranili kot dolgoletnega in priljubljenega sodelavca

Delovna organizacija ISKRA ELEKTRIČNA ORODJA KRANJ
SAMOUPRAVNI ORGANI
DRUŽBENOPOLITIČNE ORGANIZACIJE

Kranj, 27. oktobra 1982

NOVO V KINU

Ze izvrsten obisk premiere domačega filma Maratonci tečejo častni krog konec prejšnjega tedna v kinu Center dokazuje, da je dober glas o njem prišel v Kranj prej kot film. Gre za komedijo, ki jo je zrežiral Slobodan Pršelj, tudi avtor filma Kdo neki tam poje, v glavnih vlogah pa nastopajo priznani nosilci humorističnih likov: Danilo Stoković, Bogdan Diklić, Pavle Vuisić, Mija Aleksić, Mića Tomić in drugi. Zgodba se odvija med obema vojnima. V družini Topalović, ki jo sestavlja pet generacij moških - najmlajši ima 25, najstarejši 120 let - sproži silovit spor zadnji potomec, ki mu ni mar za pogrebniško obrito, čeprav jo družina prenaša iz kolena v koleno. Da bi bila stvar še bolj zapletena, pridejo Topalovići navzkriž s Pitoni. V obračunu ne izbirajo sredstev. To je ameriški gangsterizem na balkanski način.

Britanski film Flash Gordon je nova enačica enega od najpopularnejših stripov na svetu. Po scenografiji in kostumih sodi med najbolj razkošne spektakle, zelo napeta pa je tudi njegova znanstvenofantastična zgodba. Glavni lik je junak ragbija Flash Gordon, ki ga ubabi čudaški znanstvenik dr. Zarkov in ga odpelje v vesolje, da skupaj rešita zemljo pred neusmiljenim Mingom.

KINO

KRANJ CENTER

29. oktobra jugosl. barv. komedija MARATONCI TEČEJO ČASTNI KROG ob 16. in 20. uri
30. oktobra jugosl. barv. komedija MARATONCI TEČEJO ČASTNI KROG ob 16. in 20. uri, premiera angl. barv. erot. komedije SEKS Z ZVEZDAMI ob 22. uri
31. oktobra amer. barv. risani film TOM IN JERRY - OSKARJEVCA ob 10. uri, jugosl. barv. film MARATONCI TEČEJO ČASTNI KROG ob 15. in 17. in 19. uri, premiera angl. barv. pust. filma FLASH GORDON ob 21. uri
1. in 2. in 3. novembra angl. barv. erot. film SEKS Z ZVEZDAMI ob 16. in 18. in 20. uri
4. novembra angl. barv. film FLASH GORDON ob 16. uri, amer. shrlička PSYCHO ob 18. in 20. uri

KRANJ STORIČ

29. oktobra nem. barv. shrlička HOTEL DRAKULA ob 16. in 18. in 20. uri
30. oktobra amer. barv. erot. komedija NEDELJSKI ZAPELJIVEC ob 16. in 18. in 20. uri
31. oktobra amer. barv. film EDEN PROTI VSEM ob 14. in 18. uri, amer. barv. erot. komedija NEDELJSKI ZAPELJIVCI ob 16. uri, premiera amer. barv. film JEZDECI NA DOLGE PROGE ob 20. uri
1. in 2. novembra amer. barv. film JEZDECI NA DOLGE PROGE ob 16. in 18. in 20. uri
3. novembra angl. barv. film SKRIV. NOSTNO NASLEDSTVO ob 16. in 18. in 20. uri
4. novembra nem. barv. erot. film LAŽNE HČERKE LAŽNEGA ZDRAVNIKA ob 16. in 18. in 20. uri

TRŽIČ

30. oktobra amer. barv. risani film TOM IN JERRY - OSKARJEVCA ob 16. uri, angl. barv. film FLASH GORDON ob 18. in 20. uri, premiera amer. barv. filma JEZDECI NA DOLGE PROGE ob 22. uri
31. oktobra amer. barv. akcijski film BEG S PADALOM ob 15. uri, nem. barv. erot. komedija LAŽNE HČERKE LAŽNEGA ZDRAVNIKA ob 17. in 19. uri, premiera amer. barv. krim. filma PRAVICA ZA VSE ob 21. uri
1. novembra premiera amer. barv. filma MEJA NA RIO GRANDE ob 17. in 19. uri
2. novembra amer. barv. film MEJA NA RIO GRANDE ob 17. uri, amer. barv. film PRAVICA ZA VSE ob 19. uri
3. novembra amer. barv. erot. film NEDELJSKI ZAPELJIVCI ob 17. in 19. uri
4. novembra angl. barv. film SEKS Z ZVEZDAMI ob 17. in 19. uri

KAMNIK DOM

30. oktobra amer. barv. film EDEN PROTI VSEM ob 16. uri, nem. barv. film LAŽNE HČERKE LAŽNEGA ZDRAVNIKA ob 18. in 20. uri, premiera amer. barv. filma PRAVICA ZA VSE ob 22. uri

31. oktobra amer. barv. film DIAMANTNI REZ ob 15. uri, amer. barv. glas. film RUDARJEVA HČI ob 17. in 19. uri
1. in 2. novembra premiera angl. barv. filma FLASH GORDON ob 18. in 20. uri
3. novembra amer. shrlička FILMSKO GLEDALIŠČE: PSYCHO ob 18. uri
4. novembra amer. barv. film JEZDECI NA DOLGE PROGE ob 18. in 20. uri

DUPLICA

30. oktobra nem. barv. film HOTEL DRAKULA ob 20. uri
31. oktobra amer. barv. akcijski drama MEJA NA RIO GRANDE ob 15. in 17. uri, amer. barv. krim. film NAPAD NA POLICIJSKO POSTAJO ob 13. in 19. uri
3. novembra angl. barv. film FLASH GORDON ob 20. uri
4. novembra angl. barv. film SKRIV. NOSTNO NASLEDSTVO ob 20. uri

KOMENDA

29. oktobra angl. barv. film SEKS Z ZVEZDAMI ob 19. uri
30. oktobra amer. barv. film MEJA NA RIO GRANDE ob 19. uri

RADOVLJICA

29. oktobra amer. barv. film RAJ ZA KAMIONARJE ob 20. uri
30. oktobra amer. barv. film RAJ ZA KAMIONARJE ob 18. uri, nem. barv. film POČITNICE NA IBICI ob 20. uri
31. oktobra nem. barv. film POČITNICE NA IBICI ob 18. uri, amer. barv. film RAJ ZA KAMIONARJE ob 20. uri
1. novembra amer. barv. film VENERIN VRT ob 18. uri, franc. barv. film NISMO ANGELI ONE PA TUDI NE ob 20. uri
2. novembra amer. barv. film VENERIN VRT ob 20. uri
3. novembra franc. barv. film NISMO ANGELI ONE PA TUDI NE ob 20. uri
4. novembra jap. barv. film KAGEMUSHA - SENCA BOJEVNIKA ob 20. uri

BLED

29. oktobra amer. barv. film ULICE NASILJA ob 20. uri
30. oktobra amer. barv. film MESEC ob 18. in 20. uri
31. oktobra amer. barv. film ULICE NASILJA ob 18. uri, amer. barv. film USODNA SFINGA ob 20. uri
1. novembra amer. barv. film RAJ ZA KAMIONARJE ob 18. uri, jap. barv. film KAGEMUSHA - SENCA BOJEVNIKA ob 20. uri
2. novembra jap. barv. film KAGEMUSHA - SENCA BOJEVNIKA ob 20. uri
3. novembra amer. barv. film VENERIN VRT ob 20. uri
4. novembra franc. barv. film NISMO ANGELI ONE PA TUDI NE ob 20. uri

BOHINJ BOH. BISTRICA

29. oktobra amer. barv. film USODNA SFINGA ob 20. uri
30. oktobra amer. barv. film ULICE NASILJA ob 20. uri

31. oktobra jap. barv. film KAGEMUSHA - SENCA BOJEVNIKA ob 18. in 20. uri
1. novembra amer. barv. film MESEC ob 18. in 20. uri
2. novembra nem. barv. film POČITNICE NA IBICI ob 20. uri

SKOFJA LOKA SORA

29. oktobra dan. barv. film MORNARI POSTELJI ob 18. in 20. uri
30. in 31. oktobra amer. akcijski film GLOJA ob 18. in 20. uri
2. in 3. novembra amer. barv. film INVAZIJA TRETIJH BITIJ ob 18. in 20. uri
4. novembra amer. drama RAZJARENJI BIK ob 20. uri

ŽELEŽNIKI OBZORJE

29. oktobra amer. barv. film GLORIJA ob 20. uri
30. oktobra ital. erot. film MAZOH ob 20. uri
31. oktobra dan. barv. film MORNARI POSTELJI ob 18. in 20. uri
3. novembra hongk. barv. film ZMEDA V BATTLE CREEKU ob 20. uri

POLJANE

29. oktobra ital. barv. film MAZOH ob 20. uri
31. oktobra hongk. barv. film ZMEDA V BATTLE CREEKU ob 18.30
2. novembra amer. risani film ZAJČEK DOLGOUSČEK ob 18. uri, amer. drama RAZJARENJI BIK ob 20. uri

JESENICE RADIO

29. oktobra franc. barv. film KRALJ ZAPELJIVEC ob 17. in 19. uri
30. in 31. oktobra hongk. barv. film NISTER BOO ob 17. in 19. uri
1. in 2. novembra hongk. barv. film ZMAJ PROTI TIHOTAPCEM MAMIL ob 17. in 19. uri
3. novembra amer. komedija BOJEVNIŠKI PODZEMLJA ob 17. in 19. uri

JESENICE PLAVZ

29. oktobra domači barv. film UČNA LETA IZUMITELJA POLZA ob 18. in 20. uri
30. in 31. oktobra hongk. barv. film ZMAJ PROTI TIHOTAPCEM MAMIL ob 18. in 20. uri
1. in 2. novembra hongk. barv. film NISTER BOO ob 18. in 20. uri
4. novembra amer. barv. film BOJEVNIŠKI PODZEMLJA ob 18. in 20. uri

KRANJSKA GORA

30. oktobra nem. barv. film RESNIČNE ZGODBE - 4. del ob 20. uri
3. novembra hongk. barv. film ZMAJ PROTI TIHOTAPCEM MAMIL ob 20. uri

DOVJE

30. oktobra hongk. barv. film BRUCE LEE - SUPERZVEZDA ob 19.30
31. oktobra nem. barv. film RESNIČNE ZGODBE 7. del ob 19.30

smučarski bal

Kompas, ki je generalni pokrovitelj jugoslovanske alpske moške smučarske reprezentance za olimpijske igre v Sarajevu, prireja v petek, 12. novembra v restavraciji hotela LEV »Veseli skok v smučarsko sezono 82-83« pravi smučarski ples. Seveda so vabljeni tudi tisti, ki ne smučajo. Ples se bo začel ob 20. uri, vstopnina pa je 750 din. Za ta denar bodo udeleženci dobili ne le večerjo, temveč tudi lep in zanimiv spored. Za večerjo bosta na voljo dva menija. Prvi: telečja ragu juha, nadevana palačinka v smetanovi omaki, pečen puran, debrecinska pečenka, dušeno zelje, mlinci in šmoljski žličniki in drugi: gobova juha po kmečko, slani sirovi štruklji, obloženo svinjsko stegno z rožmarinom, goveji medaljon, radič s fižolom in sadna kupa, po polnoči pa še bograč za vse. Po večerji bo predstavljena jugoslovanska alpska smučarska reprezentanca, sodelovala pa bosta tudi TOF in RIFLE. Ob polnoči bo bogat srečolov, nato pa ples tja do dveh ali še dlje. Nastopal bo ansambel 12. nadstropje s pevko Romano. Pri izvedbi programa »bala« sodelujejo Elan, Alpina, Rašica, Inex Adria Aviopromet in seveda Kompas in hotel Lev. Predprodaja kart in rezervacije: recepcija hotela Lev

Z VESELIM VLAKOM NA MARTINOVANJE

TTG prireja dvodnevni izlet z vlakom na martinovanje v Prekmurje. Odhod bo v soboto, 20. novembra ob 9.10 z ljubljanske železniške postaje. Na vlaku bodo postregli s prigrizkom in po prihodu v Mursko Soboto se bodo udeleženci z avtobusi odpeljali do Moravskih toplic, kjer se bodo namestili v novem hotelu Termal. Ob prihodu bo dobrodošlica z aperitivom. Po prostem popoldnevu, ki ga bodo izletniki izkoristili za kopanje, sprehode ali počitek, bo zvečer martinova večerja s plesom. Naslednji dan bo po zajtrku izlet po Prekmurju. Predviden je obisk Martijancev, Bogojine, Filovcev (lončarjev — možnost nakupa) in Sela. Po pravem prekmurškem kosilu v hotelu Termal bo še čas za kopanje in nato vožnja z avtobusi v Mursko Soboto in povratek z vlakom v Ljubljano. Cena izleta je 1.890 din na osebo, prijavite pa se lahko v poslovalnici TTG v Ljubljani na Titovi 40.

V PETROLOVI RESTAVRACIJI NA DETELJICI PRI TRŽIČU

vam bodo v okviru »kostanjevega tedna« ponudili: purana s kostanjevim pirejem, nadevana piščanca s pirejem, kostanjevo torto, kostanjev desert, kostanjevo rolado in kostanjevo rezino. Omenjene dobrote po zelo zmernih cenah bodo pripravljali še jutri, v nedeljo in ponedeljek.

**PETROLOVI GOSTINSKI OBRATI
VABIJO OD 27. 10. do 1. 11.
NA KOSTANJEV TEDEN**

Priporočajo se: ● Restavracija TRŽIČ na »Deteljici« ● Restavracija Tepanje ● Motel Čatež ● Motel Podlehnik

Pikapolonica za »dinarčke spravljat«

Lepa je gesta Ljubljanske banke — Temeljne banke Gorenjske, da se vsako leto ob 31. oktobru, svetovnem dnevu varčevanja, spomni dojenčkov, ki so bili rojeni pred letom dni prav na ta dan. Deset in več let jih že obiskujejo in vsakokrat malčki dobe hranilno knjižico z začetno vlogo — tokrat je to 300 dinarjev — čisto novo rdečo pikapolonico z velikimi črnimi pikami in šopek. Letos je bil ta res bolj skromen kajti stabilizacija je neusmiljena tudi za banke. A bil je.

Kar osem malčkov — »oktobrčkov« je tokrat na Gorenjskem. Vsi so bili veseli, zdravi in kar po vrsti vsi pravi korenjaki.

Prvo smo obiskali Mojco Čater v Kropi. Sestrica Jana se je z malo Mojco pravkar namučila skozi vrata dnevne sobe. Težka je, Cela baba. Pa je bila rojena s sedmimi meseci in je tehtala le bora 2,2 kilograma. Rada je. Zdaj, zdaj bo shodila. Sicer pa v hojci obrede vse. »Živa je kot nit,« pravi mamica in res komaj ustavi hojco, da jo nahrani. Nak, ne uženeš je zlepa. Le tako naprej, Mojca!

Tina Kemperle iz Bohinjske Bistrice nas je pričakala v stajci. Pravkar je veselo trgala Zabavnik. Tudi Tina je bila prežgodaj rojena. Z osmimi meseci. A je vse kaj hitro »notri prinesla«. Zivahen deklič. Le vozila bi se rada. Na kolesu, če ne pa vsaj na kuhinjski pručici. Govoriti še ne zna, živžgati pa! Najljubša igrača pa je očitov vžigalnik. Tako lučko naredi, da jo lahko upihneš, ne pa tistale vašo na fotoaparatu, ki se samo pokaže, pa je več ni, govore njeni modri očki.

Irenca Štampelj z Lipc pri Blejski Dobravi je bila v sredo popoldne v očitovem varstvu. Najbolj zanimivo se ji zdi na tleh. Tu vsaj ne moreš nikamor pasti in telefon na kolesih tako prima teče za tabo. Pa shodila bo tudi zdaj.

zdaj. Da le oči malo s palcem pomaga, pa že kar dobro gre.

Mircev Klemen z Viktorja Kežarja ulice na Jesenicah se je že odpravljaj spat, a je bil takoj pripravljen »pozirat« s pikapolonico. Pravi veseljak je. Že cel teden sam hodi. Kako je to imenitno! Kje so tisti časi, ko je še stajica pela, pa divan z blazinami. Zdaj je vse stanovanje njegovo. In tale pikapolonica, ki ste jo prinesli, pogledajmo, če je dovolj trdna. Če se zdajle, ko jo bom vrgel z omare na tla, ne bo razbila, bo še zdržala. Ko bo polna očkovih dinarčkov, bo prijetno zvončkala.

Valjavčev Luka iz Hudega nad Kovorjem pri Trziču je bil ta dan v očitovem varstvu pa v varstvu številnih stricov in tet. Mamica ja namreč šla v Kranj po brata. Malo je manjkalo, pa bi imela na isti dan rojstni dan! Je pa korenjak. Sam že hodi in osem zobkov ima. To pa ni kar tako! Ampak tale pikapolonica je pa imenitna. In pri toliko stricih bo zagotovo kmalu polna!

Mateja Mali je z Golnika je že spala, ko smo jo obiskali. A ima rahel spanec. Mimogrede je bila pokonci in nasmeh je bil tudi tu. Tudi Mateja je bila cel mesec prežgodaj rojena, 2,85 kilograma je tehtala, danes ima pa kar 12 kilogramov. Punca in pol! Dva, tri korake že sama naredi in šest zobkov že ima. Tale pikapolonica bo pa lahko še imenitna igrača, ampak za v posteljico bo pa še vedno bolj prijeten mehki kužek...

Tudi Natašo Rozmanovo z Gorič smo dvignili s posteljice. Lepo se opravičujemo, Nataša, a drugače ni šlo. Pаметen deklič je Nataša. Že zdaj ve, da je kruh boljši od bonbonov. In če hoče, da domači hitro prilete k njeni posteljici, ko se zbudi, pocuka za zvonček, obešen na posteljico. Zdaj, zdaj bo shodila. Le mace še

Mojca Čater

Irenca Štampelj

Mateja Mali

Tina Kemperle

Klemen Mirc

Nataša Rozman

rabi očitov prst. Sicer je pa njeno »prometno sredstvo« hojca. Ne veste kako hitro se pride z njo tudi do zunanjih vrat. Ampak tale pikapolonica je pa lepa. S starim atom jo bova že pridno polnila!

Eva Vehovčeva z Mlakarjeve ulice v Kranju nas je v četrtek zjutraj pričakala vsa vesela, dobro naspana. Drobižek je, rada je in že sama hodi. Povsod jo je polno. Komaj jo love. Ampak, veste kaj, takole pikapolonico pa že imam in že polna je. Pa nič zato. Bolje dve, kot nobena. Brez skrbi, tudi ta bo polna!

No, pa srečno, naši mali »oktobrčki«!

Luka Valjavec

Eva Vehovec

VOJTEK

DETEL

LAHKA IN UDOBNA OTROŠKA OBUTEV

Peko

jesen '82

VOJTEK

V SORTIMENTU OD 27—34

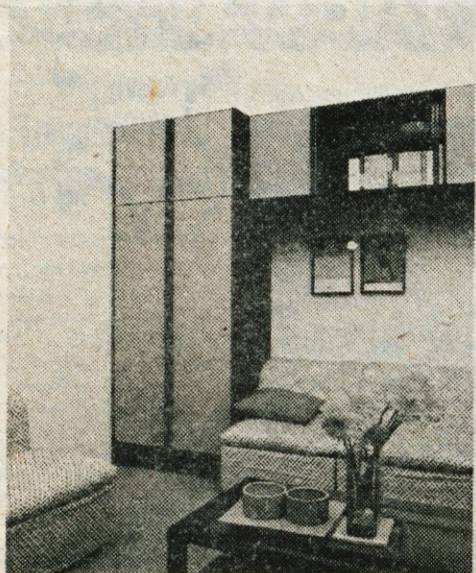
DETEL

V SORTIMENTU OD 22—30

Ljubljanska banka

Temeljna banka Gorenjske Kranj

alples

industrija pohištva Železniki

POHIŠTVO ALPLES
JE IZDELANO PO ŽELJAH
IN POTREBAH POTROŠNIKOV

SISTEM Triglav-moderni

Programe pohištva TRIGLAV, LJUBLJANA in DRAVA za opremo vseh bivalnih prostorov razen kuhinj si lahko ogledate v našem maloprodajnem salonu v Železnikih.

- možnost nakupa na kredit
- možnost predelav standardnih elementov
- nasveti arhitekta
- brezplačna dostava in montaža pohištva na vašem domu

Pred nakupom pohištva obiščite prodajalno Alples v Železnikih.

Odprta je vsak dan od 8.—19. ure in ob sobotah od 8.—14. ure.

alples
industrija
pohištva

INDUSTRIJA GRADBENEGA
MATERIALA

GRADNJA ŽALEC

SCHIEDEL
MONTAŽNI DIMNIK

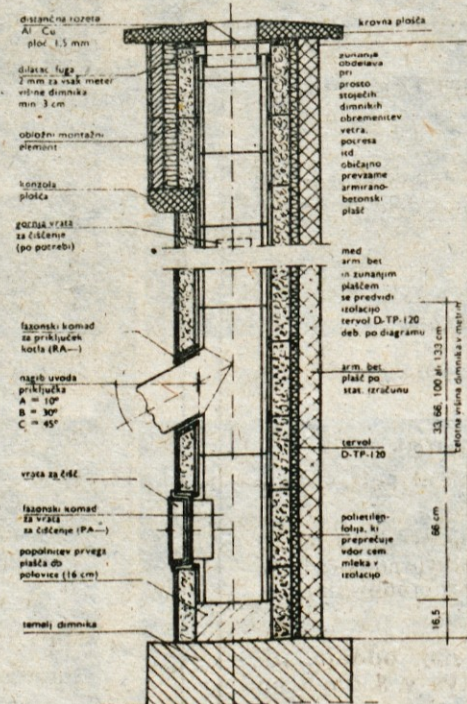
TEHNIČNE PREDNOSTI

Troslojni montažni dimnik po sistemu SCHIEDEL je industrijsko izdelan gradbeni element, ki po svoji konstrukciji in kvaliteti uporabljenih materialov zagotavlja brezhibno delovanje in izredno trajnost. Okrogli presek, notranja šamotna cev in večslojna konstrukcija so temeljne značilnosti sistema.

- okrogli presek zagotavlja: najugodnejši pretok dimnih plinov pri minimalnem preseku, ter najnižjih uporih, omogoča najlažje čiščenje
- notranja šamotna cev je: ognjeobstojna, kislinoobstojna, plinotesna, odporna na spremembe temperature in ima zadostno trdnost tudi za visoke dimnike
- Večplastna konstrukcija omogoča: prostoro dilatiranje v vseh smereh, poljubno izolacijo, visoko trajnost, enostavno montažo.

ŠIROKO PODROČJE UPORABE

SCHIEDEL-YU-dimniki se uporabljajo za vse vrste goriv (trda, tekoča, plinasta), kakor tudi za razne moči kotlov od 5 KW pa do 10.000 KW. Dimniki Ø 13,5, Ø 16 in Ø 20 se uporabljajo tudi kot zbirni dimniki z več priključki v raznih etažah, kar predstavlja velike ekonomske prednosti.

Industrija Gradbenega materiala »GRADNJA« ŽALEC

LATKOVA VAS

Telefon: (063) 701-003, 701-009, 701-011, 722-027, 722-078;

— direktor, komercialni sektor, tehnični sektor in splošni sektor

ŽALEC

Telefon: (063) 710-740, 710-741, 710-773, 710-719;

— računovodski sektor

Telex: 33 533 YU SİGRAD

Osnovna šola
DAVORIN JENKO
Cerklje na Gorenjskem

Komisija za delovna razmerja razpisuje naslednja prosta dela in naloge:

UČITELJA GLASBENEGA POUKA
za nedoločen čas, nastop dela takoj

Pogoji so zakonsko določeni.
Prijava oddajte v roku 15 dni v tajništvo šole.

ARCEOMURSKI
LOKA ŠKOFJA LOKA
TOZD PRODAJA NA DROBNO
priporoča nakup
bukovih drv
v prodajalni
kurivo
V ŠKOFJI LOKI, Mestni trg 39

Trgovsko podjetje

nama
LJUBLJANA

VSE ZA DOM
IN DRUŽINO
V ENI HIŠI

za mrzle zimske dni,
za šport in razvedrilo,
za opremo stanovanja
v blagovnih hišah

nama

VELEBLAGOVNICA

ŠKOFJA LOKA

BLAGOVNICA

CERKNO

ALPETOUR TOZD potniški promet
KRANJ

OBVEŠČA

cenjene potnike, da bo na dan 31.10.1982 in 1.11.1982 vozil IZREDNI avtobus na relaciji GLOBUS – POKOPALIŠČE – GLOBUS in sicer:

GLOBUS	8.30	9.30	do 16.30 vsako uro
AP Kranj	8.32	9.32	
Dij. dom	8.34	9.34	
Zdrav. dom	8.35	9.35	
Vodov. stolp	8.37	9.37	
Primskovo	8.39	9.39	
Ručigajeva PETROL	8.40	9.40	
POKOPALIŠČE	8.42	9.42	
Planina trgovina	8.44	9.44	
Planina šola	8.46	9.46	
Evropa	8.48	9.48	
GLOBUS	8.50	9.50	

in avtobus na relaciji KOMUNALNA CONA – KRANJ

AP – STRAŽIŠČE – BITNJE in obratno

Pričetek voženj v NEDELJO 31.10.1982 ob 13.30 pred GLOBUSOM do 16.30 in 13.20 iz KOMUNALNE CONE do 17.00.

V PONEDELJEK 1.11.1982 od 8.30 pred GLOBUSOM do 16.30 in od 8.20 iz KOMUNALNE CONE do 17.00.

V ŠKOFJI LOKI

V nedeljo 31.10.1982

iz PODLUBNIKA mestni avtobus ob 14.00, 15.00, 16.00 in 17.00 s povratkom iz LIPICE ob 14.40, 15.40, 16.40 in 17.40.

V ponedeljek 1.11.1982

Iz PODLUBNIKA ob 9.00, 10.00, 11.00, 14.00, 15.00, 16.00 in 17.00 s povratkom iz LIPICE ob 9.40, 10.40, 11.40, 14.40, 15.40, 16.40 in 17.40.

»Padec« denarja — Okrog petnajstega tarnamo o tankih kuvertah, če slab mesec nergamo o suhih denarnicah, češ, vse sproti nam je podre la draginja. Pa vendarle — denar se sem ter tja, najverjetneje po ključju znajde tudi na tleh. In dokler bo denar na cesti, ne bo treba hih čemelj jesti. Tako se je pošalil občan, ko je na ulici našel pretrgan bankovec za dvajset dinarjev. Upamo, da »padec« denarja (iz čepa) ni ma nikakršne zveze z devalvacijo dinarja. (cz) — Foto: I. Kokalj

**Alpeka modna industrija
RADOVLJICA**

Odbor za delovna razmerja pri TOZD proizvodnja pletenin Almira, alpeka modna industrija Radovljica, objavlja prosta dela in naloge

**VODENJE PLETILNICE TOZD Radovljica
(obratovodja)**

Poleg splošnih pogojev morajo kandidati izpolnjevati še naslednje pogoje:

- višja strokovna izobrazba tekstilne smeri in 3 leta delovnih izkušenj ali
- srednja strokovna izobrazba pletiljske usmeritve in 5 let delovnih izkušenj na enakih ali podobnih delih

Delo se združuje za nedoločen čas s 3 mesečnim poizkusnim delom. Nastop dela je možen takoj. Kandidati za opravljanje navedenih del naj pošljejo prijave z dokazili o izpolnjevanju razpisnih pogojev na naslov ALMIRA - alpeka modna industrija Radovljica, za ODR TOZD pr. pletenin.

Razpis velja 8 dni od dneva objave oglasa.

**MLADINSKA KNJIGA
TOZD Knjigarne in papirnice
Ljubljana, Titova 3**

objavlja po sklepu Komisije za delovna razmerja prosta dela in naloge

**VODJE POSLOVNE ENOTE
KNJIGARNE IN PAPIRNICE V KRANJU**

Delavec mora izpolnjevati naslednje pogoje:

- da je državljan SFRJ in izpolnjuje pogoje, določene z zakoni, samoupravnimi sporazumi in družbenimi dogovori,
- da ima višjo ali srednjo izobrazbo in 5 let delovnih izkušenj na odgovornih delih in nalogah v delovnih organizacijah ali drugih organizacijah,
- da ima organizacijske sposobnosti in potrebno znanje in izkušnje za vodenje poslovalnice ali poslovne enote,
- da je moralno neoporečen in družbeno politično aktiven

Vloge kandidatov sprejema kadrovska služba Mladinske knjige, DSSS za trg TOZD, Ljubljana, Resljeva 16, v roku 15 dni od dneva objave. O rezultatih objave bodo kandidati pisмено obveščeni v 30 dneh po sprejemu sklepa o izboru delavca.

Informacije lahko dobijo kandidati po tel.: 061 325-982 oziroma 211-912.

**KMETIJSKO ŽIVILSKI KOMBINAT GORENJSKE
n.s.o.
JLA 2, Kranj**

oglašja na osnovi sklepa Komisij za delovna razmerja prosta dela in naloge:

TOZD AGROMEHANIKA Kranj
računovodsko-knjigovodska dela za določen čas - nadomeščanje delavke na porodniškem dopustu
Posebni pogoj: ekonomski tehnik, 6 mesecev delovnih izkušenj

samostojna orodjarska dela
Posebni pogoj: KV orodjar, 2 leti delovnih izkušenj

samostojna strgarska dela
Posebni pogoj: KV strugar, 2 leti delovnih izkušenj

TOZD Tovarna olja OLJARICA BRITOF
ključavničarsko vzdrževalna dela
Posebni pogoj: KV ključavničar, 2 leti delovnih izkušenj

strgarska dela
Posebni pogoj: 2 leti delovnih izkušenj, KV strugar

Prijave sprejema Splošno kadrovski sektor KŽK Gorenjske, Kranj, JLA 2, v 8 dneh po objavi.

**UPRAVA ZA NOTRANJE ZADEVE
Kranj, Cesta JLA 7**

razpisuje javno dražbo - licitacijo za naslednja osnovna sredstva:

- vozilo IMV 1600 - kombi, letnik 1976, izklicna cena 45.000 din (karamboliran - nevozen)
- osebni avto VW 1200 J, letnik 1975, izklicna cena 70.000 dinarjev
- druga oprema ter rezervni deli za motorna kolesa BMW

Licitacija bo v sredo, 3. 11. 1982 v garaži UNZ Kranj (za stavbo SO Kranj) za družbeni in zasebni sektor ob 15. uri. Interesenti si lahko ogledajo vozila eno uro pred pričetkom licitacije. V prodajni ceni ni vračunan prometni davek.

Interesenti morajo pred licitacijo položiti 10-odstotni polog od izklicne cene.

**ŽIVINOREJSKO
VETERINARSKI ZAVOD
GORENJSKE - KRANJ**

DEŽURNI VETERINARJI

od 29. 10. - 5. 11. 82

za občini Kranj in Tržič
TERAN JANEZ, dipl. vet.,
Kranj, Vrečkova 5, telefon:
26-357 ali 21-798
GAŠPERLIN BOŠTJAN,
dipl. vet., Kranj, Tuga Vid-
marja 8, tel.: 25-831

za občino Škofja Loka
VODOPIVEC DAVORIN,
dipl. vet., Gorenja vas 186,
tel.: 68-310

KRIŽNAR MIRO, dipl. vet.,
Godešič 134, tel.: 62-130

za občini Radovljica in
Jesenice
GLOBOČNIK ANTON, dipl.
vet., Lesce, Poljska pot 3/a,
tel.: 74-629

Dežurna služba pri Živino-
rejsko veterinarskem zavodu
Gorenjske v Kranju, Jva
Slavca 1, tel. 25-779 ali
22-781 pa deluje nepreki-
njeno.

**KŽK Gorenjske,
TOZD Kmetijstvo
Vrtinarstvo Kranj**

Obveščamo, da bomo ob dnevu
mrtvih v vseh naših cvetličar-
nah izdelovali šopke in ikeba-
ne iz suhega in rezanega cvet-
ja. Prodajalne bodo odprte
tudi v soboto in nedeljo pred
praznikom in sicer: cvetličar-
na Zlato polje od 6. do 18. ure,
cvetličarna Planina, Rožmarin
in Stražšče od 7. do 19. ure.
V ponedeljek pa od 7. do
11. ure.

Se priporočamo!

**Osnovna šola
LUCIJAN SELJAK
Kranj**

Komisija za delovna razmerja
objavlja prosta dela in naloge

SNAŽILKE
na centralni šoli
za nedoločen čas

in razpisuje prosta dela in
naloge

VZGOJITELJICE
na podružnični šoli v Žab-
nici

za določen čas - od 19. 12. 82
do 19. 9. 83 (nadomeščanje
delavke med porodniškim do-
pustom).

Kandidati naj oddajo pi-
smene prijave v 8 dneh po
objavi.

GIMNAZIJA KRANJ

objavlja prosta dela in naloge

KUHARICE

za nedoločen čas s polnim de-
lovnim časom in 3 mesečno po-
skusno delovno dobo.

Pogoj:
kvalificirana kuharica in naj-
manj 1 leto delovnih izkušenj.
Nastop dela 22. novembra
1982.

Podrobnejše informacije dobi-
te na Gimnaziji Kranj, Koro-
ška cesta 13, kamor naslovite
tudi prijave.

Rok za prijavo je 15 dni po
objavi razpisa.

**Trgovska in gostinska delovna organizacija
ŽIVILA-CENTRAL**

objavlja na podlagi sklepov Komisije za delovna razmerja oz.
IO DS TOZD naslednje proste delovne naloge in opravila

TOZD MALOPRODAJA

1. VODENJE POSLOVNE ENOTE

TOZD GOSTINSTVO

2. VODENJE BIFEJA SO KRANJ

3. STREŽBA GOSTOM

TOZD DELIKATESA

4. PRIPRAVLJANJE IN KUHANJE JEDI

5. STREŽBA GOSTOM

Kandidati morajo poleg splošnih pogojev izpolnjevati še naslednje:

Pod 1

- višja izobrazba ekonomske ali organizacijske smeri,
- dve leti delovnih izkušenj na področju vodenja blagovnega prometa

Pod 2., 3., 4. in 5.

- gostinska šola ustrezne smeri ali z delom pridobljena delovna zmožnost

Za vse objavljene proste delovne naloge je določeno poskusno delo 3 mesece.

Kandidati naj pošljejo pismene prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev v 15 dneh po objavi oglasa na naslov: ŽIVILA-CENTRAL - kadrovska služba, Naklo 252. Vsi prijavljeni kandidati bodo pisмено obveščeni o izidu izbirnega postopka v 30 dneh po poteku roka za prijavo.

**OSNOVNO ZDRAVSTVO GORENJSKE, o.o.
TOZD Zdravstveni dom Kranj**

Komisija za delovna razmerja objavlja prosta dela in naloge

VIŠJE MEDICINSKE SESTRE

Kandidati morajo poleg splošnih pogojev izpolnjevati še naslednji pogoj:

- dokončana višja šola za medicinske sestre.

Delo se združuje za nedoločen čas. Poskusno delo traja dva meseca.

Kandidati naj prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljejo v 15 dneh po objavi na naslov: Osnovno zdravstvo Gorenjske, o.o., Kranj, Gosposvetska 10 - kadrovska služba.

O izbiri bodo kandidati obveščeni v 15 dneh po preteku roka za sprejemanje prijav.

**Tiskarna in kartonaža
GORENJSKI TISK n. sol. o. Kranj
TOZD KARTONAŽA b. o. Kranj**

objavlja prosta dela in naloge za določen čas na osnovi 60 čl. Pravilnika o delovnih razmerjih za

a) 3 DELAVCE V PROIZVODNJI

Pogoj:

- končana osnovna šola in odslužen vojaški rok. Delo je dvoiz-
mensko in se združuje za določen čas, z enomesečnim po-
kusnim delom.

b) 2 DELAVKI

za določen čas za opravljanje delovnih nalog obtrgo-
vanje kartonskih zloženek

Pogoj:

- končana osnovna šola. Delo je dvoizmensko in se združuje
za določen čas 6 mesecev za nadomeščanje delavk v času
bolezni. Za opravljanje del je določeno enomesečno poskusno
delo.

Ponudbe z dokazili o izobrazbi in strokovnosti sprejema tajni-
štvo delovne organizacije TK Gorenjski tisk n. sol. o. Kranj U1.
Moše Pijadeja 1, najkasneje 15 dni po objavi.

**GASILSKO REŠEVALNA SLUŽBA P. O.
Kranj
Oldhamska 4**

Po sklepu delavskega sveta in v skladu s Statutom, razpisuje
razpisna komisija naslednja dela in naloge:

VODJE GASILSKO REŠEVALNE SLUŽBE

Poleg zakonskih mora kandidat izpolnjevati še naslednje pogoje:

- da ima višjo izobrazbo gasilske ali tehnične smeri,
- 5 let prakse, od tega 2 leti na odgovarjajočih delih,
- moralno politično neoporečnost

Dela in naloge razpisujemo za 4-letno mandatno obdobje. Interesenti
naj oddajo vloge z dokazili o šolski izobrazbi na naslov Gasilsko reše-
valna služba Kranj, Oldhamska 4, za razpisno komisijo, v 30 dneh po
objavi razpisa.

O izidu razpisa bomo obvestili vse prijavljene kandidate v 8 dneh po
sprejetju sklepa delavskega sveta.

ZAHVALA

Ob boleči izgubi našega dragega moža, očeta, sina, brata

VINKA KOKELJA

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste ga množično pospremili na zadnji poti, mu darovali cvetje, izrekli sožalje in denarno pomagali. Posebno pa se zahvaljujemo kolektivu Elektro Kranj, LTH Škofja Loka — TOZD Livarna, Balinarskemu klubu Loka 1000, učencem 7. d razreda, dr. Debeljaku in dr. Križnarjevi, g. župniku in kaplanu za poslovljni obred, pevskemu zboru, Francu Galičiču in predstavniku Elektro za ganljive besede ter sosedom, znancem in vsem sorodnikom za pomoč.

VSI NJEGOVI

Škofja Loka, Leskoviča, Poljane, 21. oktobra 1982

ZAHVALA

Po dolgi in težki bolezni nas je za vedno zapustila naša draga žena, mama, stara mama, tašča in teta

MARTINA BUKOVEC

roj. Kozina

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki ste jo spremili na zadnji poti in ji darovali cvetje, vsem sosedom — botri, sorodnikom in znancem ter prijateljem za izrečena sožalja. Iskrena hvala tudi Onkološkemu inštitutu. Zahvaljujemo se dr. Bajžljju za lajšanje bolečin. Prisrčna hvala g. župniku za lep obred in ganljive besede ob odprtem grobu ter pevcem za lepo petje. Posebno zahvalo smo dolžni kolektivom Planike — Montaža I., Šivalnica, Aerodroma Ljubljana—Brnik, Obrtniku Janezu Čopu, Vrtnarje KŽK, Alešovi — žično pletilstvo in družinam Čander, Zajec, Šubic, Mihelič, Ambrožič in Vidic.

VSI NJENI

Breg ob Savi, 27. oktobra 1982

ZAHVALA

Ob boleči izgubi drage žene, mame in stare mame

DANICE KREK

se zahvaljujemo dobrim sosedom, sorodnikom, prijateljem in znancem za nesebično pomoč, bodrilne besede, ki ste nam jih izrekli, za toliko podarjenega cvetja in spremstva na zadnji poti. Zahvalo smo dolžni DO Stol Kamnik, Titan Kamnik, Jelen Kranj in Savi Kranj, govorniku za poslovljne besede, pevcem za žalostinke in g. župniku za lep cerkveni obred.

VSEM IN VSAKOMUR ŠE ENKRAT HVALA!
ŽALUJOČI VSI NJENI
Komenda, 29. oktobra 1982

MALI

OGLASI

telefon
27-960

PRODAM

GRAMOFON toska z glavno schure
PRODAM za 4.300 din. Perdan, Pševska
2, Kranj — Stražišče

Prodaj več PRAŠICEV, težkih od 40 do 150 kg. Posavec 16, Podnart 7994
ZA DAN MRTVIH vam v CVETLIČARNI — VRTNARIJI v Senčurju nudimo domače KRIZANTEME — velikocvetne, pajkovce, marjete ter vseh vrst drugega cvetja. Sprejemamo naročila za ARANŽMAJE. Telefon 41-122 10692
Prodaj PEČ na olje EMO8. Potoče 27, Predvor 10933
Prodaj PSA — NEMSKEGA OVČARJA z rodovnikom, starega 7 mesecev. Justin, Trnje 16, Škofja Loka 11032
Prodaj SADIKE ligustra za živo mejo. Sv. Duh 99, Škofja Loka 11033
Prodaj macesnove PLOHE, debeline 8 cm, primerne za zadne obloge ali »pobjone«. Miha Meglič, Jelendol 10, Tržič 110892

Prodaj barvni TELEVIZOR grundig (66 cm), letnik 1977 z daljinskim upravljanjem. Telefon 74-224 v soboto dopoldan. Jožica Nerat, Lesce, Finžgarjeva 8 110962

Prodaj temno-modro PLASČ za nosečnice, št. 42, primeren tudi za ženske močnejših postav. Telefon 28-084 popoldan ali 25-861 — int. 435 dopoldan 11085
Prodaj rdeč junijski KORENČEK. Strahinj 7, Naklo 11086
Prodaj 200 kosov STREŠNE OPEKE vesna — rdeče, 700 kosov rabljene cementne špičak, 150 kg betonskega železa, premira 10, PUNTE in BANKINE. Informacije po tel. 50-661 dopoldan 11087

Prodaj bakreno PLOČEVINO 0,60 mm. Naslov v oglasnem oddelku. 11088

Prodaj TELEVIZOR Rudi Čajevec, PRALNI STROJ gorenje, enodelno omaro in KAVČ. Murnik, Velesovo 21, Cerklje 11089
Prodaj nekropljena JABOLKA. Podbrezje 27 11090
Prodaj razne dele za KADETA. Ljubno 126 11091

Prodaj 800 kosov STREŠNE OPEKE dravograd in rabljen POMIVALNI STROJ baucknecht. Visoko 112, Senčur 11092

Prodaj 300 kosov STREŠNE OPEKE, rdeče, trajanka Dravograd. Mirko Klemenc, Sp. Duplje 16 11093
Prodaj termoton OKNO 220x140 in 11094

dvoja VRATA 60, lužen hrast, cena 20.000 din. Ivan Hafner, Zabnica 31 11094
Prodaj več sort obranih JABOLK in FIZOL. Zg. Bitnje 30 11095
Prodaj 500 kg semenskega KROMPIRJA igor in oddam dva 5 mesecev stara KUŽKA, Jezerska c. 93, Kranj 11096
PLASČA, prehodnega in zimskega, ženska, št. 40, ugodno prodam. Telefon 26-564 popoldan 11097
Prodaj mlado KRAVO s teletom. Voglje 98, Senčur 11098
Prodaj TRAKTOR Tomo Vinkovč, 18 KM. Janez Šlibar, Zg. Dobrava 13 11099

Prodaj večjo količino bukovih BUTAR. Telefon 79-646 11100
Prodaj ZELJE v glavah. Podreča 54, Mavčiče 11101
Prodaj rabljeno SPALNICO »James Bond 007«. Telefon 26-312 11102

Ugodno prodaj novo PEČ za centralno kurjavo feroterm, 35.000 cc al in ZIDAK. Pšenična polica 9, Cerklje 11103
Uvoženo mrežasto STAJICO in globok otroški VOZICEK, prodaj. Cvijin, C. 1. maja 69, Planina, tel. 26-618 11104
Suhe borove PLOHE in colarice ter obrana JABOLKA, poceni prodaj. Voglje 59, Senčur 11105
Prodaj trajnožarečo PEČ. Telefon 25-810 11106
Prodaj električni ŠTEDILNIK. Pavlič, Zupanova 7, Senčur 11107

Poceni prodaj SEDEŽNO GARNITURO in dva JOGIJA. Telefon 26-998 11108

Prodaj VARILNI APARAT 350 A, trajnožarečo PEČ in AVTORADIO s kasetofonom. Ogled v soboto in nedeljo dopoldan. Janez Pravst, Zasavska 6, Kranj 11109

JABOLKA iz Štajerske, neškropljena, za ozimnico, po izredno ugodni ceni prodaj. Polde Zupanc, Mlakarjeva 17, Kranj (nasproti letnega kopalskega) 11110
Prodaj STROJ za spajanje furnirja s plastično nitko, ŽAGO za furnir, REZKAR za furnir, električni mizarstvo STISKALNICO (prešo) in aparat za nanos nitro laka. Prodaj tudi gradbeno OPEKO in LES za OSTRESJE. Informacije po tel. 064-47-112 ali osebno Zg. Duplje 2 11111
Prodaj 8 mesecev brejo TELICO ali KRAVO s teletom. Mesec, Zabnica 1 11112

Prodaj rabljene STEBRE za ograjo, kos 90 din. Informacije po tel. 27-452 11113

Malo rabljeno dvojno POMIVALNO KORITO, dožine 1 m, nerjaveče in PEČ na olje kontakt, poceni prodaj. Bičkovca 7, Kranj, tel. 23-929 11114
Prodaj ovčji KOŽUH. Telefon 26-555 11115

Prodaj otroško mrežasto, okroglo STAJICO in otroški AVTOSEDEŽ, oboje 11116

novi. Despot Stajič, Zlato polje 3, Kranj 11117

Ugodno prodaj nove ROLETE ključnice: 3 kose — dimenzije 140x140 = 1 kos — 140x200, Jani Kavalir, Muravlj Jesenice, tel. 81-557 11118
Prodaj 3 mesece brejo KRAVO. Zastagne 27, Bled 11119
Poceni prodaj PLASČ — perzian, črn, št. 44. Telefon 21-314 11120
Prodaj 1 kub. m hrastovih PLOH ali DESK. Vidmar, Hraše 28, Smednik 11121

Prodaj KRAVI ali TELICI, po izboru Jože Stravs, Volča 23, Poljane 11122
Prodaj 120-basno klavirsko HAMMONIKO hohner tip verdi 4. Telefon 21-540 od 19. do 21. ure 11123
Prodaj 9 SPIROVCEV 12x14x30 cm in torzijski OS za avto-priklop nosilnosti 500 kg. Ključite po tel. 73-30 popoldan (Bled) 11124

Prodaj DESKE, 20 mm za »pobjone« in zimska JABOLKA — kosmač. Sp. 9, Predvor 11125

PRAŠICE, stare 8 tednov, PISKE, bele, težke, za zakol in OVES, prodaj. Fujan, Hraše 5, Smednik 11126
Prodaj SADIKE celoletnih JAGOD, sorte humigrande, rastejo ob palici ali ali plantažno. Obrodijo 6 mesecev. Ena sadika da 5 kg jagod. Cena vsadika je 20 din. Pošljem po povračil najmanj 20 sadik. Priložim navodila za gojenje. Slavka Ivezić, Počkovina 11127

Hotel JELOVICA Bled prodaja AVTOMATE za 4-stezno kegljišče, marmol volmer. Vse informacije dobite v HOTELU JELOVICA Bled, tel. 77-316 11128

Prodaj VRATA, komplet s podlahmahagoni: 1 kos 70 cm L in 1 kos 80 cm D. Srčič, Bled, Prežihova 12 (kraj 8.000 din) 11129

Prodaj črno-belo KRAVO, ki te v vembra drugič teletila. Vidic, Koritno Bled 11130

Prodaj 7 tednov stare PUSKE. Lukanc, Selo 27 pri Bledu 11131

Prodaj nov HLADILNIK gorenje 11.000 din, malo rabljene otroške GRADE za 8.500 din ter otroško STAJICO za 500 din. Informacije po telefonu 27-755 11132

Prodaj 18 kub. m bukovih DRV. S nislav Mohorič, Tavčarjeva 1, Bled, tel. 69-340 dopoldan 11133

Prodaj KRAVO križanko, z drugo teletom ali brez. Srednja vas 2, Bohinjska Bistrica 11134

Prodaj KOBILICO »PONI« 12 let, težko 300 kg, primerno za planjsko nošnjo. Informacije po telefonu 063-844-117 11135

Ugodno prodaj dobro ohranjena KAVČA in električni MESALNIK s tigick — set, nov, nerabljen, v garanci. Telefon 064-45-092 (Predvor) 11136

Prodaj šest tednov stare PUSKE. Kržan, Selo 23, Žirovnica 11137

Prodaj mlado KRAVO s teletom po izbiri. Habjan, Breznica 11, Škofja Loka 11138

Prodaj MIZARSKI »FREZAR« lesenim podstavkom in brusni kamen električni pogon. Škrli, Blaževa 10, nadstropje, Škofja Loka 11139

Prodaj PUNTE in BANKINE. Nartnik, Sv. Barbara 17, Škofja Loka 11140

Prodaj težkega PRAŠICA za zakol nekaj PRAŠICEV za dopitjanje. Zg. Sv. Duh 41, Škofja Loka 11141

Dva TELEVIZORJA, črnobeli, ša in dva KAVČA, ohranjena. Naslov v oglasnem oddelku. 11142

Ugodno prodaj globok in otroški VOZICEK. Krejčič, Mrakova 1 11143

Sporočamo žalostno vest, da nas je za vedno zapustila naša draga mama, stara mama, sestra in teta

ANGELA GAŠPERLIN

Šuntarjeva mama iz Vopovelj

Na zadnjo pot jo bomo pospremili v soboto, 30. oktobra 1982, ob 16. uri na pokopališče v Sp. Brniku. Do pogreba leži v domači hiši v Vopovljah št. 14

ŽALUJOČI VSI NJENI

Vopovlje, 27. oktobra 1982

OBLETNICA

Že dve leti v grobu spiš,
a v mojem srcu še živiš

Danes, 29. oktobra 1982 je minilo dve leti, odkar si me za vedno zapustil ljubi sin

MILAN SITAR

s Kokrice, Golniška cesta

Vsem, ki se ga spominjate, prižigate sveče in prinašate cvetje ter obiskujete njegov prerani grob, iskrena hvala.

ŽALUJOČA MAMA

ZAHVALA

Ob tragični izgubi

MOJCE VDOVČ

— roj. KAJDIŽ

p. d. Pogorelove

se iskreno zahvaljujemo ob izkazani nesebični sosedski pomoči; darovalcem cvetja, sodelavcem Planike in Elana Begunje, vrtcu Gorenjskega odreda iz Žirovnice, pevskemu zboru iz Zabreznice, jeseniškemu pihalnemu orkestru, sošolcem iz osnovne šole in vsem tistim, ki so iskreno sočustvovali z nami ob tragični izgubi hčerke. Posebno se zahvaljujemo vsem vaščanom za izkazano pomoč ob težki izgubi ter g. župniku za pogrebni obred.

DRUŽINA KAJDIŽOVA

ŽALUJOČI: mož, sinova Dejan in Domen, starši in drugo sorodstvo
Žirovnica, 26. oktobra 1982

ZAHVALA

S težkim srcem smo se v torek, 19. oktobra, poslovili od naše dobre mame

IVANE PRESTOR

ki je v veliko tolažbo in upanju ostala med nami v večnem spominu.

Iskreno se zahvalimo g. škofu dr. Leniču, ki je vodil pogrebne slovesnosti in z izbranimi besedami počastil pokojno mamo, nam pa vlil moč in tolažbo. Hvala vsem stanovskim prijateljem duhovnikom, sodelavcem in sodelavkam občinske skupščine Kranj, tovarne Planika in trg. podjetja Živila, ki so se v tako velikem številu udeležili pogreba; vsem darovalcem vencev in cvetja, in vsem, ki ste nam ustno ali pisno izrazili sožalje. Iskrena hvala dr. Mihaelu Sajevcu za nesebično pomoč v bolezni, vsem sorodnikom in posebej sosedom, ki so z dobro voljo ljubeznivo pomagali v dnevih žalosti.

Hvaležni: Vinko, Ivanka, Pavla, Milka in Anica

Voklo, 25. oktobra 1982

OBLETNICA

3. novembra mineva žalostno leto, odkar nas je za vedno zapustil naš dragi mož, brat, stric, zet in svak

CIRIL KOŽUH

Prazen je naš dom, odkar te ni več med nami. Hvala vsem, ki obiskujete njegov prerani grob, mu prinašate cvetje in prižigate sveče.

ŽALUJOČI: žena Slavka in drugo sorodstvo

Planina, 3. novembra 1982

Prodaj RADIATORJE jugotherm 300/400, 300/600. Roman Leban, telefon 1197
236 - mehanična delavnica 1197
Prodaj 250 kg težko SVINJO za zakol. 1198
Ced 43, Cerklje 1198
Prodaj 4 mesece starega črnega PSA PUDELNA. Hudnik, Cerklje 25
Zadružni dom 11199
Prodaj dva PRAŠICA, težka po 100 11200
Bider, Adergas 24, Cerklje 11200
Ugodno prodaj športni OTROŠKI OZCEK (avtosedež). Zasavska 58/A, 11201
Prodaj ZELJE v glavah. Škofjeloška 11202
Kranj 11202
Prodaj novo STREŠNO OPEKO pu- 11202
85x112 in PRALNI STROJ gorenje. 11203
Bleste 3, Kranj, tel. 23-502 11203
Prodaj mesnato SVINJO za zakol. 11204
Tolboje 31, Kranj 11204
Ugodno prodaj 100 kosov betonskih ZIDAKOV 20x29x40 cm. Kleindinst, Sp. 11205
Dolje 35 11205
Prodaj PEČI küppersbusch. Blaž 11206
Ceperski, Pot na Jošta 34, Kranj 11206
Prodaj 8 tednov stare PUJSKE in 300 11207
FIZOLA. Glinje 12, Cerklje 11207
Prodaj brejo KRAVO po izbiri. Prap- 11208
polica 26, Cerklje 11208
Ugodno prodaj OJACEVALEC pione- 11209
SA 720, 2x65 W sinus, star 10 me- 11209
surov, s carinsko deklaracijo. Štular, 11209
Planina 20, Kranj, tel. 23-902 11209
Prodaj PAC na trda goriva za cen- 11210
tralno, 4.000 ccal. Alič, Puštal 58, Škofja 11210
Loka 11210
Prodaj obrana neškropljena JABOL- 11211
KA po 10 din in domača ŽGANJE. 11211
Cengrož 2 11211
Prodaj DESKE in PLOHE. Telefon 11212
064-062 11212
Prodaj bočno traktorska KOSILNI- 11213
CA za traktor UTB universal. Vopovlje 11213
Cerklje 11213
Prodaj malo rabljen 50-litrski KO- 11214
TEL za žganjekuho. Ogled vsak dan od 11214
17. ure. Ljubno 105, Podnart 11214
Prodaj ZELJE v glavah. Sp. Brnik 10, 11215
Cerklje 11215
Prodaj ZASTAVO 750, letnik 1973, 11216
cena 13.000 din in PEČ küppersbusch za 11216
centralno. Zrim, Zg. Brnik 49- 11216
Prodaj KRAVO, TELETA (težja), 11222
Bika, Praše 24, Mavčiče 11222
Prodaj mizarso trčno BRUSILKO 11223
(mashina), dolžine 2,5 m. Briški, Medno 11223
Ljubljana - Šentvid 11223
Prodaj KRAVO, ki bo kmalu teletila 11224
enoosno PRIKOLICO. Ljubno 23, 11224
Prodaj debeli semenski KROMPIR 11225
Vida Rozman, Poljšica 4, Pod- 11225
nart 11225
Prodaj nov GORILEC CTC. Infor- 11226
macije po tel. 25-181 11226
Prodaj DNEVNO OMARO. Telefon 11227
23-50 11227
Prodaj malo rabljen ŠTEDILNIK 11228
küppersbusch. Telefon 82-150 11228

POSEBNO OBVESTILO
STRANKAM!»CVETLIČARNA«
KOS ANI

- kiosk pred vhodom na
kranjsko pokopališče, ob-
veščanje cenjene stranke iz
Kranja in okolice, da bo
prodajalna - kiosk odprta
neprekinjeno v nedeljo
31. oktobra in 1. novembra
1982.

Za dan mrtvih sprejemam
tudi naročila za ikebane in
cvetje.

Prodaj lepe KRIZANTEME - veli-
kovetne, PAJKOVCE in MARJETE. Sr. 11258
6, Predvor 11258
Prodaj TELEVIZOR gorenje. Infor- 11268
macije po tel. 23-244 popoldan 11268

KUPIM

Kupim diesel STROJ AR 615 ali FIAT 11056
companiola, lahko tudi v okvari. Telefon 11056
064-62-622 zvečer 11056
Kupim navadno HARMONIKO tri- 11137
vrstno CFB ali BSAS. Telefon 064-47-386 11137
Kupim tri zgornje OMARICE od PO- 11138
HISTVA barbara teak-mat, 100x60x50. 11138
Ponudbe sprejemam po tel. 24-550 ali na 11138
naslov: Valentin Križnar, Planina 11138
Od 7 do 10 dni starega BIKCA, kupim. 11139
Telefon 62-811 zvečer 11139
Kupim vozen TRAKTOR od 20 do 11139
35 KM, po možnosti dva pogona. Ponud- 11139
be s ceno pošljite na naslov: Jaka Smid, 11139
Hrušica 112, Jesenice, tel. 064-82-457 11140

Nujno kupim KNJIGO »CHEREL 11140
ALBERT - ENGLESKI BEZ MUKE« 11140
založbe Beograd NOLIT 1960 - Metoda 11140
Assimil. Milka Poredš, Kranj, Kidri- 11141
čeva 1 11141
Kupim 0,5 kub. m rabljenih DESK za 11186
opaž. Fric, Zevnikova 5, Kranj (Orehek), 11186
tel. 27-937 11186
Kupim KLJUKO od prinza NSU. 11187
Sodnik, Pivka 13, Naklo 11187
Kupim starejši MOPED tomos. Tele- 11188
fon 24-259 11188
Kupim delovnega VOLA. Franc Rupar, 11189
Log 5, Škofja Loka 11189
Kupim eno ali dvobrazdni PLUG za 11190
lažji traktor. Čarman, Sora 4, Medvode 11190
Kupim rabljeno MOTORNO ŽAGO. 11269
Telefon 21-579 11269
Kupim PUNTE in BANKINE; ter 11271
prodaj rezervne dele za R-12. Telefon 11271
25-730 11271

VOZILA

Prodaj ZASTAVO 101, prevoženih 11064
66.000 km. Telefon 064-62-247 11064
Prodaj karamboliranega ZAPOROŽ- 11142
CA, celega ali po delih, starega 3 leta. 11142
Vinko Fajfar, Sp. Sorica 22 11142
Ugodno prodaj tovarno PRIKOLICO. 11143
Bukovec, Britof 179, Kranj 11143
Kupim menjalnik za opel A KADETT 11144
in prodaj ZASTAVO 750, letnik 1972, 11144
motor, menjalnik brezhiben. Telefon 11144
061-032 11144
Prodaj ZASTAVO 750, letnik 1974. 11145
Metka Znidar, Bitnje 2, Bohinjska 11145
Bistrica 11145
Prodaj WARTBURGA; prva registra- 11155
cija 1976. Ostoja Milošević, Janeza Pu- 11155
harja 2, Kranj 11155
Poceni prodaj osebni avto FORD 11156
ESCORT, letnik 1969, dobro ohranjen, 11156
registriran do 17. 9. 1983. Gojko Gogič, 11156
Janeza Puharja 4, Kranj, tel. 28-967 11156
Prodaj WARTBURG caravan, bele 11157
barve, star 5 let, prevoženih 52.000 km, 11157
cena 100.000 din. Franc Dijak, Zoisova 11157
30/A, Bohinjska Bistrica 11157
Prodaj ZASTAVO 750, letnik 1973. 11158
Mataja Božič, Zasavska 3, Kranj 11158
Prodaj odlično ohranjeno ZASTAVO 11159
101 L, letnik 1978, oker barve. Miha 11159
Rezar, Gradnikova 41, Radovljica 11159
Prodaj veliko delov za VW 1500 - 6- 11160
voltini ter menjalnik za ZASTAVO 750 in 11160
210-litrsko ZAMRZOVALNO SKRINJO. 11160
Gogič, C. revolucije 2/A, Jesenice 11160
Prodaj ZASTAVO 750, letnik 1975, 11161
registrirano do 19. 4. 1983, cena 30.000 din, 11161
karambolirano. Ogled možen popoldan. 11161
Zdravko Črnojevič, Hrastje 117, Kranj 11161
Prodaj ZASTAVO 750, letnik 1976. 11162
Informacije po tel. 79-540 popoldan 11162
Prodaj R-4, letnik 1975. Telefon 11163
83-283 11163
Prodaj ZASTAVO 101, letnik 1977. 11164
Ogled dopoldan. Koren, Tavčarjeva 1, 11164
Jesenice 11164
Poceni prodaj ZASTAVO 101, registri- 11165
rano do septembra 1983. Ogled na dvo- 11165
rišču Elmunda Bled 11165
TOYOTO COROLO, 1100 ccm, letnik 11166
1972, prodaj, možno tudi na gradbeni 11166
kredit. Telefon 74-860 11166
Prodaj dobro ohranjeno ZASTAVO 11167
750, letnik 1978. Britof 173, Kranj (Žibert) 11167
AUDI 80, letnik 1974, prodaj. Perko, 11168
Naklo 113 11168
Prodaj VW 1300, letnik 1971. Val- 11169
vazorjeva 6, Bled, tel. 77-781 11169
Prodaj RENAULT 9, dobava v no- 11170
vemburu. Prusnik, Visoko 7/D, Šenčur 11170
Prodaj DIANO, letnik 1977. Borš 11171
Košnik, Kranj, Veljka Vlahoviča 6 11171
SIMCO 1100, prodaj po delih. Ogled v 11171
petek, 29. 10. 1982 od 15. ure dalje. 11172
Bajželj, Skokova 2, Kranj - Stražišče 11172
Prodaj VW KOMBI, starejši letnik, v 11173
odličnem stanju. Rudi Kunstelj, Za- 11173
družniška 8, Mengeš 11173
Zelo poceni prodaj ZASTAVO 1300, 11173
vozno, celo ali po delih. Naslov: Titov trg 11173
16, Kranj (gostilna Majer) Stanojevič 11174

Prodaj GOLF - J, letnik 1977. Infor- 11175
macije po telefonu 47-266 popoldan 11175

Prodaj DIANO 6, letnik 1978, dobro 11176
ohranjeno (majhna poraba). Informacije 11176
od 17. do 20. ure po tel. 064-22-681 11176
Prodaj RENAULT 4, letnik 1974. 11177
Smolko, Sp. Bitnje 36 11177
Prodaj karambolirano ZASTAVO 750, 11178
po delih. Reteče 29, Škofja Loka 11178
Prodaj rahlo karambolirano MINI 11179
1000, letnik 1970. Na Plavžu 93, Železniki 11179

Prodaj ZASTAVO 750, letnik 1972, 11180
nov IR motor. Bled, Aljaževa 1, telefon 11180
77-969 11180

Prodaj FIAT 126-P, garažiran, januar 11181
1978. Telefon 064-75-555 popoldan 11181

Prodaj SIMCO 1307 GLS ali talbot 11182
solare GLS. Kocjan, Kovor 102, Tržič 11182

Prodaj MOTOR in MENJALNIK od 11183
Z-101, prevoženih 72.000 km. Anton 11183
Kavčič, Ribenska 28, Bled 11183

Prodaj R-12, letnik 1975. Albin Šilar, 11184
Zg. Bitnje 125, Zabnica 11184
Zelo poceni prodaj italijanski FIAT 11185
125, registriran. Možina, Bodovlje 16, 11185
Škofja Loka 11185

PRODAM streho, vetrobransko steklo, 11063
prednjo in zadnjo havbo, obe polosi ter 11063
3 obroče, vse za zastavo 101. Kern Anton, 11063
Zg. Bitnje 170 (za gostilno Strahinc) 11063

Kupim ZASTAVO 750 in R-4. Vinko 11259
Koblar, Ožbolt 19, Škofja Loka 11259
Ugodno prodaj OPEL KADETT 1100, 11260
110000 km. Pokorn, C. talcev 20, Škofja 11260
Loka 11260

Prodaj ZASTAVO 101, letnik 1977 - 11261
december, garažirano. Telefon 28-774 11261

Prodaj ZASTAVO 750. Ivo Zadražnik, 11262
Sr. Bela 33, Predvor 11262

Prodaj avto VW 1200 J. Lahovčič 43, 11263
Cerklje 11263

Ugodno prodaj ZASTAVO 750, star- 11264
rejši letnik, registriran do junija. Pogač- 11264
nik, Pševska 3, Kranj 11264

Prodaj ZASTAVO 101, letnik 1976. 11265
Telefon 45-012 11265

SIMCO 1100, letnik 1976 dalje, KU- 11266
PIM. Ponudbe pod: 14 M 11266

Prodaj SPACKA, letnik 1976 in 11267
starejšega »FICOTA«. Jerala, Ješetova 11267
12, Kranj 11267

Prodaj 126-P. Telefon 61-207 od 16. 11146
ure dalje 11146

Prodaj avto 126-P, dobro ohranjen, 11147
registriran do 26. 10. 1983. Virje 38, Tržič 11147

Poceni prodaj OPEL REKORD, star- 11148
rejši letnik, dobro ohranjen. Marjan 11148
Vidmar, Hotemaze 2. Ogled v soboto od 9. 11148
do 13. ure 11148

Ugodno prodaj SIMCO 1100 GLS. 11149
Draga Tomažič, Sebenje 50/B, Tržič 11149

Prodaj dobro ohranjen avto OPEL 11150
KADETT, letnik 1974. Dimčo Mačkov, 11150
Veljka Vlahoviča 8, Kranj 11150

Prodaj karambolirano ZASTAVO 750, 11151
1974, celo ali po delih. Brane Likar, Krže 11151
93 pri Tržiču 11151

Prodaj 126-P, letnik 1978. Rupa 21, 11152
Kranj 11152

Ugodno prodaj ZASTAVO 101, 1977, 11153
školkja nova; in dva nova žarometi za 11153
renault 14. Vidic, Lesce, Na Trati 16, tel. 11153
74-368 11153

AUDI 60 L, prodaj po delih. Vojko 11154
Pavlovčič, Triglavsko 45, Mojstrana 11154

Prodaj ZASTAVO 101, staro 2,5 leti. 11020
Ogled vsako soboto in nedeljo. Milutin 11020
Božič, Ul. Juleta Gabrovska 21, Kranj 11020

STANOVANJA

Zamenjam dvosobno STANOVA- 11049
NJE s centralno na Plavžu za večje 11049
na Jesenicah ali v Radovljici. Infor- 11049
macije tel. 83-430 v večernih urah. 11049

V Kranju kupim enosobno ali manjše 11072
STANOVANJE. Šifra: Januar 83 11072
Oddam opremljeno SOBO s centralnim 11072
ogrevanjem, možnostjo kuhanja, pri- 11072
merno za študentko ali samske ženske. 11072
Britof 369, Kranj 11072

Majhno STANOVANJE ali GARSO- 11229
NJERO, vzame v najem mlad par v 11229
Kranju ali okolici. Šifra: Enoletno pred- 11229
plačilo 11229

Miren fant dobi ogrevano SOBO kot 11230
sostanovalec. Naslov v oglasnem oddelku. 11230

SOBO s kopalnico, oddam poštenemu 11231
dekletu ali mlajši upokojenki, za pomoč v 11231
gospodinjstvu. Ponudbe pod: Takoj 11231
11232

Prodaj dvosobno pritlično STANO- 11233
VANJE, primerno za obrt, na Jesenicah. 11233
Telefon 82-609 11233

Upokojenka išče ogrevano SOBO z 11234
možnostjo kuhanja in souporabo kopal- 11234
nice v Kranju ali bližnji okolici. Šifra: 11234
Upokojenka 11234

OBVESTILO!

Živinorejce na območju Go- 11235
renjske obveščamo, da zaradi 11235
varčevanja z bencinom spreje- 11235
mamo naročila za veterinarske 11235
storitve vsak dan od 6.-8.30 11235
zjutraj na telefon 22-781 in 11235
25-779. 11235

Kasneje pa samo naročila za 11236
nujne storitve (kot so: porod, 11236
porodna mrzlica, napenjanje, 11236
kolika, izpad maternice, krva- 11236
vitve, mastitis). 11236

Živinorejsko veterinarski 11237
zavod Gorenjske Kranj, Iva 11237
Slavca 1. 11237

POSESTI

HIŠO z vrtom, v starem delu Kranja, 11235
mima lega, ugodno prodaj. Informacije 11235
po tel. 064-21-287 od 18. do 20. ure 11235

Veliko STANOVANJSKO HIŠO v 11236
tretji fazi gradnje v Predvoru, prodaj 11236
ali zamenjam za STANOVANJE v 11236
Kranju ali okolici. Telefon 064-22-791 od 11236
16. do 19. ure 11236

V najem vzamem opuščeno KMETIJO. 11237
Naslov v oglasnem oddelku. 11237

Prodaj GARAZO v garažni hiši na 11238
Plavžu - Jesenice. Informacije po 11238
tel. 82-113 11238

7 hektarov zaraščenega GOZDA v k. o. 11238
Kropa, prodaj ali zamenjam za podobno 11238
zemljišče v bližini Škofje Loke. Peter 11238
Žagar, Groharjevo naselje 6, tel. 60-057 11238
Škofja Loka 11239

GARAZO z električnim priključkom v 11239
Kranju, vzamem v najem. Telefon 28-526 11239
11076

ZAZIDLJIVO PARCELO (2000 kv. m) 11270
z materialom, zamenjam za vikend ali 11270
starejšo hišo. Šifra: Blizu Kranja 11270

ZAPOSLITVE

Sprejem KV KOVINOSTRUGARJA 11077
s prakso. Naglič, C. na Brdo 26, Kokrica 11077

OBVESTILA

Termoakumulacijske PEČI POPRAV- 10149
LJAM, ČISTIM in MONTIRAM. Matija 10149
Zibelnik, Zavrti 5, Mengeš, telefon 10149
061-737-466 10149

Nudim storitve na TOČKOVNEM 11240
VARILNEM APARATU. Kavčič, tel. 11240
27-937 11240

IZDELUJEM in imam na zalogi ce- 11241
mentne odtočne cevi, premera od 10 do 11241
40. Vinko Brečko, Sebenje 67, Bled, tel. 11241
77-756 11241

Imate peč za centralno kurjavo in 11242
kurite s premogom ali drvmi? Bi radi že v 11242
letošnji ogrevalni sezoni prihranili del 11242
dragoocene kurjave? Tedaj se vam splača 11242
namestiti napravo, ki vam bo prihranek 11242
omogočila. Vse informacije dobite po tel. 11242
78-259 11242

PRIREDITVE

ANSAMBEL SIBILA vabi vsak PE- 11243
TEK in vsako SOBOTO na PLES v 11243
HOTEL TRANSTURIST, vsako NE- 11243
DELJO ob 16.30 pa na PRIMSKOVO 11243

V SOBOTO, 30. X ob 20. uri bo PLES v 11244
ŽELEZNIKIH. Igra skupina TRGOVCI. 11244
VABLJENI! 11244

DRUŽABNI PLES s svetovnim ples- 11245
nim programom, vsak petek, ob 20. uri v 11245
DELAŠKEM DOMU Kranj. Vodi 11245
plesni učitelj BORISEK 11245

SKUPINA MODRINA igra vsako SO- 11246
BOTO v restavraciji HOTELA CREINA 11246
in vsako nedeljo na MLADINSKEM 11246
PLESU V MEDVODAH v domu Svo- 11246
bode 11246

DISCO! vsako soboto v Srednji vasi - 11247
Šenčur. Pričetek ob 17. uri 11247

DISCO! Vsako soboto ob 19. uri v 11248
STRAZIŠČU. VABLJENI 11248

PLESNE VAJE! Vsako nedeljo ob 11249
16.30 v dvorani KS STRAZIŠČE Kranj 11249

OBČINSKA KONFERENCA ZSMS 11249
JESENICE, organizira ob torkih v plesni 11249
dvorani HOTELA POŠTA - ZACETNA 11249
PLESNA TEČAJA 11249

- iz rock'n rolla, ob 18.30 11250
- iz klasičnih in latinsko ameriških 11250
plesov pa ob 19.30. 11250

Pričetek tečaja in prijave 2. novembra 11250
1982 11250

IZGUBLJENO

24. oktobra se je izgubil PES - VOLČ. 11251
JAK, ki sliči na ime DON. Kdorkoli bi kaj 11251
vedel, naj sporoči po tel. 24-081 dopoldan 11251
ali 40-518 popoldan 11251

OSTALO

Iščem VARSTVO za 9 mesecev starega 11252
fantka na vašem ali našem domu v Škofji 11252
Loki. Telefon 064-60-748 11252

Iščem dopoldansko VARSTVO za 11253
enoletno punčko v bližini Vodovodnega 11253
stolpa. Telefon 24-623 11253

POUČUJEM angleški jezik za višje 11254
razrede osnovne šole. Interesenti se lahko 11254
oglasijo vsak dan razen torka od 15. do 18. 11254
ure. Ribnikar, Ul. Staneta Rozmana 11, 11254
Kranj 11254

Iščem žensko za VARSTVO 3-letne 11255
punčke na domu. Naslov v oglasnem 11255
oddelku 11255

POUČUJEM matematiko in fiziko za 11256
srednje šole. Debeljak, Škofja Loka, tel. 11256
62-091 11256

Prevzamem staro hišo, ki jo obnovim 11257
na svoje stroške (pregledam in preple- 11257
kam - kvaliteto), na relaciji Kranj - 11257
Bohinj, če mi nudite SOBO ali dve za 11257
določen čas, za tričlansko družino. Šifra: 11257
Razumevanje 11257

LOTERIJA

Srečka št.	din	Srečka št.	din
30	60	5	40
60	60	6135	440
2050	400	43305	8.040
3360	860	62735	4.040
23890	2.000	183005	100.040
25030	4.060	263005	500.040
29910	4.000	398795	20.040

21	80	86	80
71	60	3796	1.000
101	200	012146	20.000
27301	6.000	032746	20.000
35941	8.000	046756	50.000
273671	1,000.060	250126	20.000
		290626	20.000

Zasilni pristanek na njivi — Le pol kilometra od pristajalne steze brniškega letališča je moralo v ponedeljek popoldne zasilno pristati zasebno avstrijsko letalo znamke piper aztec-turbo. Letalo, ki ga je pilotiral poklicni pilot z Dunaja Hans Putrich je letelo iz Rima na Dunaj. Nenadoma so se pojavile težave z gorivom, nagajati je začel levi motor in pilot je zaprosil za zasilni pristanek na brniškem letališču. Med pristajalnim manevrom je odpovedal še desni motor in letalo se je bilo prisiljeno spustiti na bližnjo njivo ob cesti Vodice-Brnik. Pri pristanku se je poškodovalo levo krilo, motor in spodnji trup letala, saj je zadelo ob telefonski drog. Pilotu in sopotnikom ni bilo hudega. — Foto: F. Perdan

Vedno večja gneča na avtobusih

Na kranjski (začasni) avtobusni postaji se vsak dan zvrsti okrog 800 avtobusov — Na nekaterih relacijah tudi okrepitev ne pomagajo — Na železnici za 20 odstotkov več potnikov in razmišljajo o okrepitevah nekaterih vlakov

Nedavno sprejeti varčevalni ukrepi, ki se nanašajo na porabo goriva, vse bolj dosegajo želeni cilj. Številni med nami, ki smo še včeraj sedli v svoj avtomobil in se odpeljali na delo, po takšnih ali drugačnih opravkih, gremo zdaj raje na avtobus ali na vlak. Podatki namreč kažejo, da se je število potnikov na avtobusih in tudi na vlakih že povečalo za 20 odstotkov in več. Povečanje je tako rekoč iz dneva v dan večje in ponekod se že kažejo prve težave.

Minulo nedeljo na primer ni bila nobena posebnost, če je potnik na avtobusnem postajališču Labore v Kranju čakal tudi uro in več, da je lahko stopil v avtobus za Ljubljano. Sprevedniki pa vedo povedati, da so v zadnjih dneh ob konicah na nekaterih avtobusnih progah prodali tudi še enkrat več vozovnic kot včasih.

»Na kranjski (začasni) avtobusni postaji se vsak dan zvrsti okrog 800 avtobusov mestnega, primestnega in medkrajevnega prometa«, pravi prometnik postaje Peter Sluga. »Med najbolj obremenjenimi relacijami sta Kranj-Jesenice in Kranj-Ljubljana. Za Ljubljano vozijo avtobusi vsakih 15 minut. In čeprav je 20 odstotkov teh avtobusnih zvez podvojenih, bi največkrat bila potrebna še dodatna okrepitev. To velja posebno za jutranje in popoldanske delavske in šolske konice. Mislim, da takšnega povečanja ne bo moč vzdržati. Sedanje pogovore o spremembah delovnega časa, o tako imenovanem tretjem intervalu, bi bilo treba pospešiti in predloge čimprej sprejeti.

Druga težava pa je kranjska avtobusna postaja. Mnenje, da bi morala biti ta postaja le začasna, je vedno bolj upravičeno. Ob konicah namreč včasih nismo več kos

Peter Sluga, prometnik na kranjski avtobusni postaji

zadostiti osnovnim pravilom o varnosti. Na ozki Stošičevi ulici se včasih zbere 20 avtobusov, ki imajo vsi odhod okrog 14. ure. Če bi se strogo držali pravil, promet praktično ne bi bil mogoč. Zato včasih kakšen avtobus tudi par minut prej, kot je določeno po voznem redu. Ob konicah je na postaji tudi tisoč potnikov in več, ki vsi hkrati hitijo in iščejo avtobuse. Niso redki primeri, da se ob takšni gneči in prerivanju znajdeš pod nogami potnikov.

Ustavili smo se na avtobusni postaji v Naklem in na Laborah. Po prvih vtisih se promet odvija normalno. Toda malo po 13. uri avtobus, ki pelje na Jesenice, sploh ne počaka in odpelje mimo. Nabito poln je, tako da nehote »zamižimo«, saj bi ob spoštovanju zakona o varnosti cestnega prometa moralo vsaj polovico potnikov izsto-

piti. Podobna je slika na Laborah za Ljubljano.

»S kranjske železniške postaje odpelje ob delavnikih 11 potniških vlakov proti Ljubljani (ob nedeljah 9), proti Jesenicam pa 10 (ob nedeljah 9)«, pripoveduje šef postaje Miomir Tošič. »Že od 20. oktobra spremljamo število potnikov na posameznih vlakih. Opažamo okrog 20-odstotno povečanje, a praktično vsak dan narašča. Ob konicah zjutraj so delavski in šolski vlaki, ki prihajajo z Jesenic, zasedeni, naprej proti Ljubljani pa je še nekaj prostih sedežev.

Na železnici smo pripravljeni, da bomo po potrebi vlake takoj okrepili. Če bo treba, pa razmišljamo tudi o uvedbi dodatnega vlaka. Čeprav je gorenjska proga praktično 100-odstotno izkoriščena, bomo vseeno se lahko našli kakšno rešitev. Zdaj potekajo dogovarjanja o delovnem času in o usklajevanju avtobusnega in železniškega prometa. Mislim, da bo v nekaj dneh marsikaj jasno. Lahko rečem, da je na železnici še precej možnosti.

Povečanje prometa po železnici se kaže tudi pri tovoru. Trenutno beležimo 10 do 15-odstotno povečanje. Temu primerno smo prilagodili notranjo organizacijo in okrepili tovarno blagajno. Zagotavljamo, da vsako blago, ki ga sprejememo, še isti dan odpremo. Sicer pa na dan naložimo 12 do 14 postajnih voz.

Miomir Tošič, šef železniške postaje Kranj

Kaj pa menite o avtobusni zvezi z železniško postajo?

»Včasih so menda na kranjski železniški postaji za nekatere relacije avtobusi čakali prihode vlakov. Tega že dolgo ni več. Mislim pa, da bi se zdaj ne glede na zakon o varnosti cestnega prometa lahko dogovorili, da bi lokalni avtobus imel zvezo z železniško postajo. Če bo to sprejeto, smo kljub dvema industrijskima tiroma na železnici pripravljeni in sposobni zagotoviti varnost, sprejeti odgovornost.

Možnosti glede prometa so torej še in treba jih bo le uskladiti ter se dogovoriti. Slej ko prej si bosta železniški in avtobusni promet zagotovo morala dopolnjevati. Pomisleki o uvedbi avtobusne zveze med kranjsko avtobusno in železniško postajo zaradi dveh industrijskih tirov so najbrž malo utemeljeni. Teže bo zagotoviti varnost prometa na sedanji avtobusni postaji v Kranju. Vozniki avtobusov se že zdaj bojijo, kako se bo odvijal promet na avtobusni postaji, ko bo zapadel sneg.

A. Zalar

Kranjska avtobusna postaja se kar zadeva lokacijo, po pravici imenuje začasna

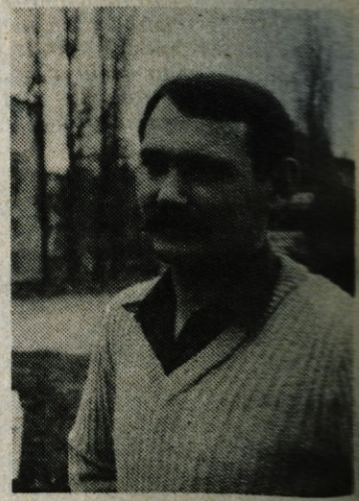
GLASOVA ANKETA

Bencin na bone

Zdaj se že vozimo na bone, za 40 litrov bencina na mesec. Mlade družine in tisti, ki imajo nujne opravke, bržkone ne bodo mogli s takšno količino bencina »priti skozi«, zato se bodo pod silo razmer usmerili na avtobusne in železniške prevoze.

Bencin po kapljicah ostaja le za zares najnujnejše opravke, za skrajno racionalizirane in na moč premišljene vožnje. Očitno pa je, da ga imajo nekateri za nedeljske vožnje zdaj še kar dovolj, da se črpajo rezerve, nakopičene v predbonski potrošniški mrzlici. Pa tudi bone so pravkar izdali in tako je možnosti še vedno dovolj. Bolj pa se bo poznalo pozimi, ko bo marsikateri bon pošel, tudi lahkomiselno, kajti na resnično varčevanje se najbrž še nismo navadili.

Ob delavnikih vrst na črpalkah ni, sem in tja se ustavljajo osebni avtomobili, katerih vozniki so na nujnih vožnjah. V sredo smo povprašali tri »bonske« voznike na črpalki, kako varčujejo z bencinom.

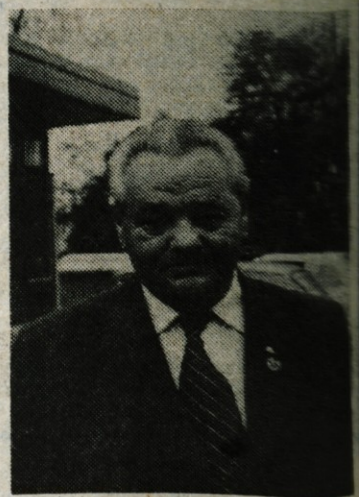

Treba bo peš ali z avtobusom. Sam že prej nisem porabil nadpovprečno veliko bencina, saj sem napravil okoli 10.000 kilometrov letno, vendar bo najbrž kljub temu težava, saj imam dva majhna otroka v vrtcu. Odločil smo se, da bomo otroke v vrtec še vedno vozili, da pa bomo omejili druge vožnje.

Alojz Medvešek, inšpektor prometa: »Doma sem z Golnika, od koder pa so dobre avtobusne zveze. Vsekakor se nameravam na delovno mesto voziti z avtobusom, narava našega dela pa terja delo na terenu. Za zdaj še ne vemo, kako bo z bencinom za službena vozila, vsekakor pa jih imamo premalo, da bi s službenimi vozili lahko nemoteno opravljali delo.«

Željko Medič iz Kranja: »Do zdaj smo se pač po vseh zasebnih opravkih podali z osebnim avtomobilom, poslej bo drugače.

Dane Pavuna, upokojenec: »Sam sem bil 39 let za volanom kot poklicni voznik, imam pa svoje osebno vozilo, ki ga pa izjemoma malo uporabljam. Mene omejitev ne bo prav nič prizadela, bencina bom imel še preveč. Prav pa je, da se tako varčuje, čeprav bodo najbrž tisti, ki so v oddaljenih krajih, precej prizadeti. Varčevanje pa se že pozna, saj ponov domala ni slišati več avtomobilov na cesti ali okoli blokov.«

D. Sedej

NESREČE

ČELNO TRČILA

Sela — Voznik osebnega avtomobila, 37-letni Zorko Brence, je v ponedeljek, 25. oktobra, vozil od Žirov proti Trebiji. V zaselku Selo je v levem ovinku neprevidno zašel na nasprotni vozni pas in tam čelno trčil v motorista Bogomira Oblaka, star 29 let. Slednji je bil v trčenju hudo ranjen. Odpeljali so ga v Klinični center v Ljubljano, kjer je v kritičnem stanju.

S CESTE V ŽIVO MEJO

Kropa — V sredo, 27. oktobra, je v Kropi ponesrečil voznik osebnega avtomobila Branko Hrabar star 25 let. Zaradi neprevidnosti nezanesljive vožnje je zapeljal preveč v desno in zadel v živo mejo na cesti. S prsnim košem je udaril krmilo in se ranil. Poškodbe niso bile težke, vendar so ga vsi zadržali na zdravljenju v jesenski bolnišnici.

D. Z.

Mladi na naboru — Minuli torek so v Škofji Loki končali nabor za mladince, rojene 1964. leta. Že pred tem so mladinci iz škofjeloške občine stopili pred naborno komisijo v Železnikih in Zireh. Nabor je lahko potrdil na splošno dobro zdravstveno stanje mladih. Tako je lahko komisija ob upoštevanju njihove strokovne usposobljenosti in interesne usmerjenosti ter družbenopolitičnih vrednot mladih izpolnila večidel želja fantov glede služenja vojaškega roka v določenih enotah armade. Mladinci so se namreč o tem izrekli v vprašalniku med pripravami na nabor, na končne odločitve pa je vplivalo tudi mnenje družbenopolitičnih organizacij, zlasti Zveze socialistične mladine, o nabornikih. (S) — Foto: F. Perdan